Proceedings of the Eleventh Session of the Assam Legislative Assembly assembled after the Second General Election under the Sovereign Democratic Republican Constitution of India

The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong at 10 a. m. on Monday, the 13th March, 1961.

PRESENT

Shri Mahendra Mohan Choudhury, B. L., Speaker in the Chair, Six Ministers, Three Deputy Ministers and Seventy-two Members.

QUESTIONS ANSWERS

STARRED QUESTIONS

(To which oral answers were given)

Total amount of money spent for the Commission appointed to enquire into the Police Firing at Gauhati

Shri HARESWAR GOSWAMI (Gauhati) asked :

*23. Will the Minister-in-charge of Law be pleased to state—

(a) What is the amount of money spent for the Commission appointed to enquire into the Police Firing at Gauhati ?

(b) What is the amount of money paid to Mr. Sahay who acted as Government's Advocate in the said Commission ?

(c) What is the amount of money paid to his Junior ?

(d) Whether Mr. Sahay was engaged by the Police Department or by the Government ?

(e) Whether any attempt was made to find a lawyer inside Assam to appear for the Government and if so, who were the lawyers contacted for this purpose ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law) replied :

23. (a) –The total amount of money spent for the Commission of Inquiry into the Police Firing incident at Gauhati is Rs.83,310·08 nP. including the contingent expenditure of Rs.748·42 nP.

(b)—The total amount paid to Shri A. N. Sahay, who assisted the Commission on behalf of the State is Rs.66,183·22 nP. inclusive jouney expenses.

(c)—The amount paid to his Junior is Rs.12,818·44 nP. inclusive journey expenses.

(d)—Shri A. N. Sahay was engaged by the Government to represent the local officers.

(e)—Besides the Advocate General and Shri M. C. Pathak, the Government did not contact any other lawyer from Assam.

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur): So far as (*e*) is concerned, what is the reason for not contacting any lawyer in Assam ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law): As I have already said, Sir, except the Advocate General and Mr. M. C. Pathak, Government did not contact any other lawyer.

Shri HARESWAR GOSWAMI: What is the reason ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: The reason was that we were advised by the Advocate General that a very leading lawyer in this matter should be engaged in order to represent the officers concerned and most of the leading lawyers in the State had already aligned themselves on behalf of other parties and we thought it would be embarrassing and not proper to ask them to represent Government in these circumstances.

Shri HARESWAR GOSWAMI: What was the basis for Government thinking so, without contacting the lawyers, that they have already represented the viewpoints of some other parties ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Because many of the leading lawyers had already expressed and aligned with the case of other parties as for example, Shri Joy Chaudhury. We thought it would be very embarrassing to ask him to appear on behalf of the local officers.

Shri HARESWAR GOSWAMI: What was the senior Government Advocate doing ? Was he contacted ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Senior Advocate also had expressed certain views. Therefore, Government did not like to engage him in this case.

Shri HARESWAR GOSWAMI: Because a particular lawyer in the locality expresses certain views, can that be the justification for not contacting him ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: It would be embarrassing for the lawyer and also it would be embarrassing for the Government to engage him when he had already expressed certain views.

Shri HARESWAR GOSWAMI: How can the Government consider it embarrassing to the Government, Sir, without contacting the lawyer ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: As I have already said, Sir, it would be embarrassing not only to the lawyer, but also to the Government. It would not be fair for the Government to ask him to represent a different view other than what the lawyer concerned had already expressed.

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur): Why Government should feel it embarrassing just because a lawyer has expressed certain view ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law): It is not desirable that, after a certain view had been expressed, Government should try to persuade the lawyer concerned to express a different view.

Shri HARESWAR GOSWAMI: Was it also done at the time of Jorhat firing ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: No such circumstance existed and was brought to the notice of the Government at the time of Jorhat firing.

Shri HARESWAR GOSWAMI: My question is whether any lawyers who have expressed their views, whether privately or publicly, were also engaged as lawyers by the Government during the time of Jorhat firing ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Government are not aware of any such case.

Shri MOTIRAM BORA (Laharighat): What was the special reason for going to Bihar to find out a special advocate ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Naturally Bihar was one of the nearest States we could consider after it was decided not to engage anyone from Bengal.

Shri MOTIRAM BORA: Was there any special recommendation by someone in favour of this gentleman to Government ? How Government found out this man ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED As I have already said, Government decided to engage someone from Bihar. After this the Police Department recommended that Shri Sahay was a suitable lawyer to be engaged and the Government accepted the recommendation.

Shri DEBESWAR SARMA (Jorhat): Was any other Government pleader in any other district in Assam consulted in this matter, or the Government think that the Government Pleaders in other districts are not dependable ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: As I have said, the view of the Advocate General, who is our Chief legal adviser in such matters, was that a very leading lawyer having experience and knowledge of practice on the original side should be engaged. The Government accepted this advice and engaged a lawyer from outside.

Shri MOTIRAM BORA: Why was not the Advocate General of Bihar consulted ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Sir, the Police Department after consulting the Inspector General of Police, Bihar, sent two or three names and Government found that Shri Sahay was more suitable and less expensive than other lawyers and therefore he was engaged.

Shri MOTIRAM BORA (Laharighat): Who are those police officers who made this recommendation ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law): Deputy Inspector General Mr. Dey, went to Patna and, after consulting Inspector General of Police, Bihar, made the recommendation.

Shri MOTIRAM BORA: Was he sent by the Government to consult a lawyer in Patna ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: He was not sent by the Government.

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur) : Has this policy been followed also in the case of Goreswar Inquiry ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: No. Because in the case of Goreswar inquiry the Advocate General was willing to appear.

Shri HARESWAR GOSWAMI: What was the cause of refusing ? Was it just matter of agreeing and refusing ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: At that time of Gauhati inquiry as the hon. Member is perhaps aware, there were two circumstances under which very likely the Advocate General was compelled to refuse to appear. One was that his father had died and the other was that he had to appear in a number of important crses on behalf of the Government in Delhi in the month of August. Therefore he thought that for these two reasons he would not be available and recommended that some leading lawyer should be engaged.

Shri DEBESWAR SARMA: Is it a fact that in the Goreswar Enquiry Commission, the Advocate General Shri Lahiri and the lawyer for the opposite party Shri Banerjee converted themselves into a mutual benefit society with the witness ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: I am not aware of this. If the hon. Member gives me in writing, I shall look into it.

Skri RAM NATH SARMA (Lumding): What was the case for sending a Police Officer of State outside the State ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: The officer was not sent by the Government. I want notice of this question in order to say under what circumstances he had to be at Patna.

Shri MOTIRAM BORA: I find, Sir, that a Police Officer had gone to Patna in order to consult a lawyer there. Probably Government's permission was taken in the matter ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: As I have said Government's permission was neither sought nor Government gave the permission to the Police Officer to proceed ro Patna for the purpose of engaging a lawyer. I want notice of the question to reply under what circumstances the Police Officer had to be at Patna.

Shri MOTIRAM BORA (Laharighat): Was this brilliant lawyer from Patna brought to defend local officers alone ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law): As the hon. Member is aware, Sir, when a firing of this nature takes place, the Government has to assume that *prima facie* the action taken by the officer concerned was in course due discharge of his public duties. Unless and until contrary is proved Government have to work on this assumption. It is the duty of Government to place at the disposal of the officers such legal advice as is necessary to defend themselves. It is only fair that the officers should be provided with opportunity to defend their action. These were the local officers for whom defence was made.

Shri MOTIRAM BORA: I want the names of those officers for whom this lawyer was specially engaged.

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: The Deputy Commissioner, Gauhati, Superintendent of Police and the other officer who took part in the firing.

Shri HARESWAR GOSWAMI: The Finance Minister in course of discussion during the voting of the Supplementary Demands made a statement saying that Government's stand was to find out facts, not to defend any one. Whether the present statement contradicts the one made earlier ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: There is no contradition of the previous statement. So far as Government is concerned, its only interest is that finding out the facts. That does not mean that the officer against whom there is allegation and until is contrary is proved, he should not be given proper opportunity to defend himself.

Shri HARESWAR OSWAMI: Whether Gouernment's position before the Inquiry Commission was that of an observer of facts or that of a defendant to defend an officer ?

Shri FAKHRUDDIN ALIAHMED: I think I have clarified the position, Sir.

Shri DEBESWAR SARMA (Jorhat): Some clarification is necessary......

Shri MOTIRAM BORA: Some time may be given.........

(*Noise*)

Shri DEBESWAR SARMA : The other day I heard that somebody from Calcutta was also appointed for Mr. Pabi.

Mr. SPEAKER: If you want, we can arrange a half-an-hour discussion on this matter.

Shri DEBESWAR SARMA: Sir, we have some little confusion here as to whether Shri Sahay was engaged for the Government or for particular officer ?

Shri FAKHAUDDIN ALI AHMED : Officers.

Construction of bridges over the rivers Beki, Manas, Bhalukadoba and Aie

Shri GHANASHYAM TALUKDAR (Sorbhog) asked :

*24. Will the Minister-in-charge of Public Works Department (Roads and Buildings) be pleased to state—

(a) Whether there is any proposal under consideration of Government for constructing a bridge over the Beki, Manas, Bhalukadoba, and Aie Rivers ?

(b) If so when these bridges will be constructed ?

(c) Whether these rivers intersect the N. T. Road ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Deputy Minister, Public Works Department (Roads and Buildings)] replied :

24. (a)—Yes.

(b)—An estimate amounting to Rs.1,45,200 for carrying out detailed survey for construction of bridge over the rivers has been submitted to Government of India for sanction. Survey work will be taken up as soon a sanction is received which is being awaited.

(c)—Yes.

Shri PRABHAT NARAYAN CHAUDHURY (Nalbari-East) : Sir, may I khow from the Government whether these proposals will still materialise soon even in view of the construction of the Brahmaputra Bridge ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI : We have sent these proposals to the Government of India; until the Government of India's sanction is received I can not say whether these projects will be carried out or not ?

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY : Whether this bridge will be linked with proposed National Highway ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI : Certainly.

Shri GHANSHYAM TALUKDAR (Sorbhog) : May I know whether alignment of the proposed National Highway has been completed or not ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI : Finalisation of this rest with the Government of India.

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY : Whether the State Government made any recommendation to the Government of India in this regard ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Deputy Minister, P. W. D. (R. and B.)] : Yes.

Shri HIRALAL PATWARI (Panery) : চৰকাৰে এই National Highway টোৰ নাম গোহাই কমল আলি কৰিবলৈ ভাৰত চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিবনে ?

Regarding submission of the report of Police Firing at Gauhati on 4th July 1960

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur) asked :

*25. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether Mr. C. P. Sinha has submitted his report on the police firing at Gauhati on 4th July 1960 ?

(b) If so, when this report was to be submitted and when was it actually submitted ?

(c) Whether the Government will lay on the table the report of the Commission ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) replied : 25. (a)—Yes.

(b)—It was due to be submitted by 31st December 1960 and was actually submitted on 27th December 1960.

(c)—The report is still under consideration of Government.

Shri HARESWAR GOSWAMI : Could the Government give any approximate time when they will be able to lay the report on the table of the House ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law) : The matter is under consideration. As I have said I can give no further indication. It is not possible for me to give approximate time.

Shri GAURISHANKAR BHATTACHARYYA (Gauhati) : (c) has not been answered. The question was whether the Government will lay on the table the report of the Commission ? Whether Government propose it to lay on the table ?

Mr. SPEAKER : After the Government takes decision on the matter.

Shri HARESWAR GOSWAMI : That does not mean that the report has to be laid after consideration of the report.

Mr. SPEAKER : The matter is also under consideration.

Shri GAURISHANKAR BHATTACHARYYA : How long will it take for consideration ?

Mr. SPEAKER : That also he cannot say.

Fees paid per day to Mr. Sahay and his Junior for appearing in the Gauhati Police Firing Enquiry

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur) asked:

*26. Will the Minister-in-charge of Judicial be pleased to state—

(a What is the amount of fees paid per day to the Junior of Mr. Sahay who represented the State Government before the Commission on Gauhati Police firing ?

(b) What was the fee paid to the Junior Government Advocate, Shri Pathak per day ?

(c) What is the amount of fees paid to Shri J. P. Bhattacharjee and Shri R. C. Choudhury per day for appearing in the Goreswar Enquiry Commission ?

(d) What is the fee paid to Shri S. M. Lahiri, Advocate General for appearing in the Goreswar Enquiry Commission ?

(e) What was the fee paid per day to Shri Sahay for appearing in the Gauhati Police Firing Enquiry ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law) replied:

26. (a)—Rupees two hundred per day of absence from Patna plus journey expenses

(b)—Rupees 85 per day for appearance at Headquarters and Rs.125 per day of absence for appearance outside Headquarters.

(c) —No fees have yet been paid to the two lawyers They, being members of the approved panel of lawyers before the Hon'ble High Court, will be paid at Rs.85 per day for appearance at the Headquarters and Rs.125 per day of absence for appearance outside Headquarters.

(d)—No fee has yet been paid. He is entitled to a daily fee of Rs.100 for appearance before a Commission of Inquiry under the rules.

(e) —Rupees 1,074 per day of absence from Patna plus journey expenses.

Shri MOTIRAM BORA (Laharighat) : Why was even a junior not found in Assam to assist Shri Sahay ?

Shri HARESWAR GOSWAMI: They come in pairs.

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: One of the conditions insisted upon by Mr. Sahay in accepting the brief was that he should be given assistance of a junior of his choice from Patna High Court.

Shri MOTIRAM BORA (**Laharighat**): Whatever the reason did the Government ensure that it could at least give Mr. Sahay the assistance of so many Government Pleaders ?

Mr. SPEAKER: The option was with Mr. Sahay.

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law) : When Mr. Sahay was engaged, he wanted to prepare the case at Patna.

UNSTARRED QUESTIONS

(To which answers were laid on the table)

Re: **Taking over of Jadabpur and Chakabansi L. P. School by the Board**

Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari) asked :

77. Will the Minister, Education be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that one Lower Primary School was started three years back at village No. I Jadabpur mauza within Barpeta Subdivision ?

(*b*) Whether Government are aware that the inhabitants of this village are Immigrant Muslims and they have taken Assamese as their language in this School ?

(*c*) Whether it is a fact that the number of the students of this School are 61 and there is no other School in this village ?

(*d*) Why this School has not been taken over by the Board upto this time ?

(*e*) When it will be taken over ?

(*f*) Why Government is not taking steps for the Education of the immigrant population ?

78. Will the Minister of Education be pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that one Girls' Lower Primary School has been started at Chakabansi Pathar Mauza, Barpeta Subdivision ?

(*b*) If so, when and how many students are there in this School ?

(*c*) Whether Government are aware that the village is an immigrant Muslim village and they have taken Assamese language in this School ?

(*d*) Why this School has not been taken over by the Board up to this time ?

(*e*) When it will be taken over ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister of Education) replied:

77. (*a*)—One L. P. School at Jadabpur has been started from 1st January 1961 and not three years back as reported by Secretary, School Board, Barpeta.

(*b*)—Government have no information but Government will make necessary enquiry.

(*c*)—The present enrolment is 91 and not 61. It is not known if there is any other School or not but in view of good enrolment the question of taking over of this School is being considered.

(*d*)—As it has been started from 1st January 1961 only.

(*e*)—It will be taken over soon.

(*f*)—It is not a fact Government has taken steps for education of all speciality of the Minority Communities.

78. (*a*)—Yes.

(*b*)—From 1st January 1961 and present enrolment is 60.

(*c*)—Government have no information but Government will make necessary enquiry.

(*d*)—As it was started from 1st January 1961 only.

(*e*)—Soon.

Number of Government and School Board M. V. Schools in the State

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked :

79. Will the Education Minister be pleased to state—

(*a*) What is the number of Government M. V. Schools in the State ?

(*b*) What is the number of School Board M. V. Schools in the State ?

(*c*) What is the number of Senior Basic Schools managed by the Government in the State ?

(*d*) What is the number of Senior Basic Schools managed by School Board in the State ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister of Education) replied :

79. (*a*)—Thirty-eight.

(*b*)—Four hundred and twenty-six.

(*c*)—Fifty.

(*d*)—One hundred and eighteen.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katonigaon) : চৰকাৰী এম, ভি আৰু স্কুল বোৰ্ডৰ এম-ভি স্কুলৰ শিক্ষকৰ বেতনৰ ব্যৱধান কিমান জানিব পাৰোনে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : I want notice of that, Sir.

Shri PHANI BORA (Nowgong) : (**C**) উত্তৰত কৈছে ৫০টা। মই জানিব পাৰোনে এই ৫০ টাৰ কোন জিলাত কিমান টা Basic school বা Senior Basic school ?

Shri RADHIKA RAM DAS: I cannot give the details now, Sir.

Shri MOHIDHAR PEGOO [Jorhat (Reserve for Scheduled Tribes)] (a) প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কৈছে ৩৮টা। মই জানিব পাৰোনে এই ৩৮টা স্কুল Normal বাজেটৰ নে সংবিধানৰ ২৭৫ ধাৰাৰ স্কুলো আছে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : এই স্কুলবোৰৰ ভিতৰত ভৈয়ামৰ স্কুলো আছে আৰু পাহাৰৰ স্কুলো আছে।

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East): চৰকাৰী স্কুল আৰু বৰ্ডৰ স্কুলৰ যি পাৰ্থক্য আছে সেই পাৰ্থক্য গুচাবৰ বাবে চৰকাৰে বিবেচনা কৰিছেনে ?

Shri RADHIKA RAM DAS: বিবেচনা কৰা হৈছে।

Shri SARBESWAR BORDOLOI (Titabar) : একেধৰণৰ স্কুল কিছুমান চৰকাৰী আৰু কিছুমান বোৰ্ডৰ। এইটো গুচুৱাবৰ ব্যৱস্থা কৰিবনে ?

Mr. SPEAKER : বিবেচনা কৰিছে বুলি কৈছে নহয়।

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY : এইটো কি ধৰণে গুচোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : চৰকাৰী এম্-ভি আৰু এম্-ই স্কুলবোৰ স্কুল বোৰ্ডৰ অধীনলৈ অনাৰ বিষয়ে বিবেচনা কৰা হৈছে।

Number of Matriculate and Normal trained teachers serving in the Government M. V. and Senior Basic Schools in the State

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked :

80. Will the Education Minister be pleased to state—

(*a*) What is the total number of teachers serving in Government M. V. Schools in the State ?

(*b*) What is the total number of teachers serving in Government Senior Basic Schools in the State ?

(*c*) What is the total number of Matriculate teachers serving in Government M. V. and Senior Basic Schools in the State ?

(*d*) What is the total number of Normal trained teachers serving in the Government M. V. and Senior Basic Schools in the State ?

(*e*) What is the total number of Matric Normal trained teachers in Government M. V. and Senior Basic Schools of the State ?

(*f*) What is the number of Matriculate Senior Basic trained and Normal Senior Basic trained teachers in the Government M. V. and Senior Basic Schools in the State ?

(*g*) What is the total number of Intermediate passed teachers in Government M. V. and Senior Basic Schools of the State ?

(*h*) What is the number of English teachers serving in the Government M. V. and Senior Basic Schools of the State ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister of Education) replied:

80. (*a*)—Two hundred and twenty-one.

(*b*)—Two hundred and fourteen.

(*c*)—In Government M. V. Schools—30.

In Senior Basic Schools—195.

(*d*)—In Government M. V. Schools—120.

In Senior Basic Schools—144.

(*e*)—In Government M. V. Schools—40.

In Senior Basic Schools—42.

(*f*)—The number of Matric Senior Basic trained teachers in Senior Basic School is 20.

The number of Matric Senior Basic trained teacher in Government M. V. Schools and the number of Normal Senior Basic trained teachers of both Government M. V. Schools and Senior Basic Schools are not readily available.

(*g*)—In Government M. V. Schools—31.

The number in Senior Basic Schools is not readily available.

(*h*)—There are no English teachers in Government M. V. Schools at present.

In Board's Senior Basic Schools the number is 118.

Regarding Constitution of the Board for Secondary Education

Shri SARAT CHANDRA GOSWAMI (Kamalpur) asked :

81. Will the Education Minister be pleased to state—

(*a*) Whether the Board for Secondary Education has been constituted ?

(*b*) Whether it is a fact that a Special Officer was appointed to draft the Secondary Education Bill and to do other preliminary works in connection with it ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister of Education) replied :

81. (*a*)—No.

(*b*)—Yes.

Shri RAMNATH SARMA (Lumding) : May I know when this Special Officer was appointed, and who is this Special Officer ?

Shri RADHIKA RAM DAS : He was appointed in 1959. He is the Additional D. P. I.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) : May I know from the Government when this Special Officer we are told, was appointed in 1959, how long will it take for him to finalise his report regarding the draft Secondary Education Bill ?

Shri RADHIKA RAM DAS : That has already been submitted.

Regarding Beki-ghat at the North Trunk Road

Shri GHANASHYAM TALUKDAR (Sorbhog) asked :

82. Will the Minister-in-charge of Public Works Department (Roads and Building) be pleased to state—

(*a*) Why the Beki approach road to Beki Public Works Department ghat of the right bank has not yet been fully motorable ?

(*b*) Whether condition of this road will be improved and the approach to the P. W. D. ghat made motorable ?

(*c*) Why zig zag approach roads are constructed on the left bank of the Beki P. W. D. ghat instead of having a ghat at the North Trunk Road on the left bank ?

(*d*) When a ghat at the North Trunk Road on the left bank will be constructed ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Deputy Minister, P. W. D. (R. & B.)] replied :

82. (*a*)—The approach road on the right bank of the Beki ferry was already a motorable road. But during the last flood of September, 1960, the existing timber bridge slipped down rendering the bridge impassable to vehicular traffic. The traffic is being maintained by opening a subway.

(*b*)—This is already a gravelled road and is fit for vehicular traffic.

(*c*)—There is a big 'Char' in the midstream of Beki River just in front of the North Trunk Road and in order to avoid that 'Char', the ghat has been located in a place in the down stream where short crossing is possible and the same has been connected by an approach road from the North Trunk Road. In view of the above, there is no other alternative, but to construct the approach road in a zig zag way.

(*d*)—Unless the Char as stated above is washed off and render the crossing possible from North Trunk Road in a straight way, no crossing ghat can be made on North Trunk Road.

Regarding the Basic Training Centre at Charali and its Teaching Staff

Shri BISHNU LAL UPADHYAYA (Gohpur) asked :

83. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state—

(*a*) The year in which the Basic Training Centre at Charali in Tezpur subdivision was strarted ?

(*b*) Whether there is any M. V. School close to it which is treated as its practising schools ?

(*c*) Whether the employees of the said M. V. School are also treated as Government servants like other Basic Training Centre ?

(*d*) Who is in-charge of the management of the M. V. Schools ?

(*e*) What is the difficulty for not extending the same scope and facilities to the employees of this particular School as are given to the employees of other Basic Training Centre ?

(*f*) Whether Government propose to remove this disparity ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister of Education) replied:

83. (*a*)—In 1955.

(*b*)—Yes.

(*c*)—No, not yet.

(*d*)—Secretary, School Board, Tezpur.

(*e*) & (*f*)—The School was so long situated in a different site and has been shifted to training centre compound only a year ago.

The School is supervised by the Principal but the management is under the Secretary, School Board.

Steps will be taken to take over the School under the management of the Training Centre. Taking over will mean converting it to a Government School and the question of transfer of services of the exist ing teachers to Government is taking time.

Shri BISHNULAL UPADHYAYA (Gohpur): With regard to my Question No 83 (b), may I know what is the name of that M. V. School which is treated as the practising school of the Basic Training Centre in question?

Shri RADHIKA RAM DAS : I am sorry, I have not got the name handy with me at the moment, Sir.

Spinners and Weavers affected in 1958 flood

Shri BISWANATH UPADHYAYA (Patharkandi) asked:

84. Will the Minister-in-charge of Sericulture and Weaving be pleased to state—

(*a*) How many spinners and weavers were affected due to the flood of 1958 ?

(*b*) What is the approximate loss incurred by them due to the flood ?

(*c*) In what way the Government helped them ?

(*d*) Whether any relief was given to them ?

(*e*) If so, what is the amount given as relief ?

Shri M. N. HAZARIKA (Minister-in-charge of Sericulture and Weaving) replied:

84. (*a*)—Government have no information.

(*b*) *to* (*e*)—Does not arise in view of (*a*) above.

Shri BISHWANATH UPADHYYA (Patharkandi) : Sir, in reply to my question (*a*) the Minister said that Government have no information. May I know whether Government made any enquiry in the matter ?

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY : When there is the Administrative Department is it not the duty of that Department to make a survey in this regard ?

Sericulture বিভাগত কিমান spinners and weavers আছে ?

Shri MAHENDRA NATH HAZARIKA (Minister, Sericulture and Weaving) : ৰেচম বিভাগত কোনো Spinning ৰ ব্যৱস্থা নাই।

Shri BISHWANATH UPADHAYAYA : Will the Government make an enquiry in this matter again ?

Shri M. N. HAZARIKA : ऐसी कोई enquiry नहीं हुई है।

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY : মিনিষ্টাৰে কৈছে যে Spinning ৰ ব্যৱস্থা নাই। Sericulture and Weaving বিভাগত যদি weaving নাই তেনেহলে কত আছে ?

Shri MAHENDRA NATH. HAZARIKA : Spinning ৰ কাৰণে খাদী বোৰ্ড আছে।

Shri BISWANATH UPADHYAYA : इस बारेमें सपकार के पास कोई information है क्या ?

Shri MAHENDRANATH HAZARIKA: ऐसा कोई information हमारे पास नहीं है।

Shrimati LILY SEN-GUPTA (Lahowal): মিনিষ্টাৰে কৈছে ৰেচম বিভাগত spinning ৰ ব্যৱস্থা নাই। তেন্তে spinning যদি নহয়, এই ৰেচম কি কামত প্ৰয়োগ কৰা হয় বা ইয়াৰ অৰ্থ কি ?

Shri MAHENDRA. NATH HAZARIKA : ৰেচম বিভাগত মূগা, এৰি আৰু পাট সুতা কটাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা আছে, কিন্তু কপাহৰ ব্যৱস্থা নাই।

Shri BISWANATH UPADHAYA: मेरे प्रश्नसे उत्तरमें कहा है कि सरकार के पास इसका information नहीं है। मैं पूछना चाहता हूँ कि सरकार इस बारेमें कोई enquiary करेगी क्या ?

Shri MAHENDRANATH HAZARIKA: करग सकती है।

Regarding taking over of Venture Schools by Government in Barpeta Subdivision

Shri GHANASHYAM TALUKDER (Sorbhog) : asked

85. Will the Minister-in-charge of Education be pleased to state—
   (*a*) How many Venture Schools were taken over by the Government in Barpeta Subdivision during 1960 and what are their names ?
   (*b*) Why building grants have not been granted up till now to these schools ?
   (*c*) Why Kismat Dwarika, Dwamari Girls' L. P. School, Belaipathar L. P. School, Kalponi Bazar L. P. School have not yet been taken over even though most of them were established three or four years ago ?
   (*d*) When they will be taken over ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister of Education) replied :

85. (*a*)—59. A list of names of schools is given below—

LIST OF SCHOOLS TAKEN OVER

1. Bholikabari Pathar L. P.
2. Pub-Dhakaliapara.
3. Hatijana Joshihati.
4. Dakshin Dhakaliapara.
5. Pachim Kardeguri.
6. Kalipani.
7. Kalindri.
8. Bagulamari.
9. C. Dighi.
10. Halangapara.
11. Jati.
12. Kismatmayanbari.
13. Ghilajari.
14. Dhemcha.
15. Uttar Pahla Simulabari.
16. Nimua.
17. Batabari Pathar Forest.
18. Betbari Pathar.
19. Pub-Nakuchi.
20. Metuakuchi.
21. Sarania Ulubari.
22. Udhiaguri.
23. Barapeta Nepali Basti.
24. Makhnabari.
25. Damugaon.
26. Takaimari.
27. Malipara.
28. Mahammadpur.
29. Chachra.
30. Rubi.
31. Amgurirchar L. P.

32. Guileza.
33. Haldhaiapathar.
34. Gobindapur.
35. Cheurachara Majorgaon.
36. Majidbhitha.
37. Bilortari.
38. Alirpambazar.
39. Mahia.
40. Bamuntari Sariatpur.
41. Lurfuria.
42. Rupakuchi.
43. Balikhuri Marabhaz.
44. Patharshali.
45. Sahpur.
46. Tapajuli.
47. Bhograndha Khandakarpara.
48. Pub-Balikari Balajan.
49. Helonarpam.
50. Manipur Kahibari.
51. Bamunpaka.
52. Mechpara No.II.
53. Naoputa.
54. Chenga Pachimpara.
55. Chenga Pub-para.
56. Chenga Dakshinpara.
57. Betbari Pathar No.II.
58. Hajipara.
59. Debradi.

(*b*)—Building grants have been distributed to all except two schools. Building grants to these schools have not yet been given as they have not submitted plan and estimate.

(*c*)—The list submitted by the School Board at the time of taking over the Venture Schools last year did not contain the names of these schools The names of these schools except Belaipathar have been received ecently.

(*d*)—They will be taken over this year if enrolment justifies.

Shri GHANASYAM TALUKDAR (Sorbhog): In reply to (*b*) it is stated that 'building grants have been distributed to all except two schools" May I know the names of those two schools which have not received building grants ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister, Education): I do not have the names with me, Sir.

Dr. SRIHARI DAS (Barpeta): In reply to (d), it is stated that "they will be taken over this year if enrolment justified". May I know what is the number of students which will justify taking over of a venture school ?

Shri RADHIKA RAM DAS: 40 students.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery) : Is any concession made with regard to taking over venture schools in the tribal areas ?

Shri RADHIKA RAM DAS (Deputy Minister Education) : Yes, they get special consideration.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery) : What is the number which would justify taking over a venture school in tribal areas ?

Shri RADHIKA RAM DAS : Generally the number is 40, but in case of tribal areas a little concession is given. If a school has 30 or 35 students it is taken into consideration.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katonigaon) : (b) প্ৰশ্নৰ উত্তৰত চৰকাৰে জনাইছে যে দুখন স্কুলৰ বাহিৰে আটাই বিলাকক building grant দিয়া হৈছে। মই জানিব খুজিছো সেই স্কুল বিলাকক কিনিৰিখত building grant দিয়া হৈছে ?

Shri RADHIKA RAM DAS : The amount is Rs. 500 per venture school.

Shri HIRALAL PATWARY : According to the Constitution, primary education is to be in mother tongue. If any schools starts with Hindi medium..........

Mr. SPEAKER : To which question it is supplementary ?

Shri HIRALAL PATWARY : It is a qnestion of general policy.

Mr. SPEAKER : General policy cannot be discussed by means of questions.

Regarding Bolajan Embankment

Shri GHANASHYAM TALUKDER (Sorbhog) : asked

86. Will the Minister-in charge of Public Works Department (E. and D.) be pleased to state—

(*a*) Whether Government are aware that Bolajan embankment within Kahitoma Forest Reserve is about to be eroded from Western and Eastern part of the embankment ?

(*b*) If so, what steps have been taken by the Government to save this embankment ?

(*c*) Why a channel has not been cut above two furlongs west of this embankment to divert the course of the river ?

(*d*) Whether the Chief Engineer, Embankment and Drainage ever visited this embankment ?

(*e*) If not, why not ?

M. MOINUL HAQUE CHOUDHURY [Minister-in-charge, P.W.D., (Flood Control)] replied:

86. (*a*)—It is considered that there is no danger to the earthen dam at Bolajan. It is also considered that the same is quite safe.

(*b*)—Does not arise.

(*c*)—It is not considered necessary at present.

(*d*) & (*e*)—It is not felt necessary.

Enquiry made by Shri A. N. Kidwai, Additional Chief Secretary regarding dereliction of duties on the part of the Government Officials

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar West) : asked

87. Will the Chief Minister be pleased to state—

(*a*) Whether the enquiry instituted by Shri A. N. Kidwai has been completed ?

(*b*) What is the result of such enquiry ?

(*c*) How many officers have been punished for neglet, dereliction of duties, abetment, etc. ?

(*d*) What is the reason for delay in implementing the findings of the enquiry ?

(*e*) Whether Government propose to place before the House the detailed lists of officers held responsible in the Districts of Nowgong and Darrang in the enquiry made by Shri A. N. Kidwai ?

Shri BIMALA PRASAD CHALIHA (Chief Minister) replied:

87. (*a*)—Shri A. N. Kidwai, Additional Chief Secretary has completed his enquiry into the conduct of Government officials in the Districts of Nowgong and Darrang only.

(*b*)—The Government considered the reports submitted by the Additional Chief Secretary and having satisfied that there were a few cases of dereliction, failure and negligence in the discharge of duties, ordered drawal of Departmental proceedings and suspension of officers where considered necessary. In a few cases a further Departmental enquiry is being instituted.

(*c*)—Only six Police officers from the District of Nowgong have so far been punished.

(*d*)—There was no delay in implementing the findings of the Additional Chief Secretary.

(*e*)—The names of officers from the District of Nowgong against whom proceedings have been drawn up after considering the report are given below:

1. Shri J. Ahmed, the then Deputy Commissioner.
2. Shri S. K. Bhattacharya, Additional Deputy Commissioner.
3. Shri I. P. M. Menon, Deputy Inspector General of Police.
4. Shri Lakheswar Gogoi, Deputy Superintendent of Police.
5. Shri Keshab Chandra Das, Inspector of Police (C. I. D.)
6. Shri Syed Abdul Kader, Circle Inspector, Nowgong.
7. Shri Samiruddin Ahmed, Sub-Inspector of Police.
8. Shri Kamini Kanta Sarma ,,
9. Shri Nabin Chandra Kalita ,,
10. Shri Matilal Das ,,
11. Shri Kali Kumar Dey ,,
12. Shri Krishna Hari Deka ,,

Government are satisfied that the officers in the District of Darrang except three Police officers discharged their duties quite satisfactorily. A further departmental enquiry is being instituted against these officers.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West) : It is stated in reply to (*e*) that in the Darrang District, all the Officers except three Police Officers discharged their duties satisfactorily. May I know the names of these three Police Officers ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, LaW) : The Superintendent of Police, Darrang, at that time, O. C. Gohpur, and the I. B. Inspector.

Shri BHUBAN CHANDRA PRADHANI (Golakganj) : May I know whether all the officers against whom proceedings have been drawn up have been suspended or only some of them have been suspended ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Some of the officers were suspended.

Shri BHUBAN CHANDRA PRADHANI: Who are those ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: May I know if the information asked is for Nowgong or Darrang ?

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morangi): With regard to (*e*), may I know whether the proceedings against these Officers have been finalised ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law): In respect of many of these Officers enquiries were made and proceedings have been finalised, but in respect of 4 or 5 Officers proceedings which are still pending, are expected to be finalised soon.

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morongi) : May I know the names of the Officers against whom the proceedings have been finalised?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED :—

Shri Abdul Kader, Circle Inspector, Nowgong.

Shri Keshab Chandra Das, I. B. Inspector, Nowgong.

Sub-Inspector Nabin Chandra Kalita, O. C., Samaguri.

Sub-Inspector Motilal Das, O. C., Morigaon.

Sub-Inspector Kamini Kanta Sarma, O. C., Jamunamukh.

Sub-Inspector Kali Kumar Deb, O. C., Raha.

Sub-Inspector Samiruddin Ahmed, O. C., Dhing.

Sub-Inspector Krishna Hari Deka, O. C., Rupahi.

Sub-Inspector Jnanendra Nath Gogoi, O. C. Nazira.

Sub-Inspector Mafizuddin Ahmed, O. C , Bokakabat.

Sub-Inspector Boga Ram Deori, O. C., Bihpuria.

Shri MOTI RAM BORA (Laharighat): Who are the Officers against whom proceedings are pending ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED :—

Shri J. Ahmed, then Deputy Commissrioner, Nowgong.

Shri S. K. Bhattacharyya, Additional Deputy Commissioner Nowgong.

Shrt I. P. Menon, Deputy Inspector General of Police.

Shri Lakheswar Gogoi, Deputy Superintendent of Police.

The three Officers of Darrang, whose numes I mentioned.

The then S. D. O. North Lakhimpur.

The then S. D. P. O., North Lakhimpur.

Shri MOTIRAM BORA: Before whom the proceedings against them are pending ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Many of these cases are being enquired into by Shri Balachandran.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery) : May I know the names of the three Officers in Darrang District who were found to be derelict in their duties ?

Mr. SPEAKER: He has already given the names.

Shri HIRALAL PATWARY : Whether they are from Tezpur Subdivision or Mangaldai Subdivision ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED : Tezpur Subdivisior.

Shri DEBESWAR SARMAH (Jorhat) : May I know upto what stratum in the hierachy of persons responsible for good Governmeut of the State consi- deration of delerection of duty was taken into account ?

Mr. SPEAKER : The reply is there in (*e*).

Shri DEBESWAR SARMAH : These are names of the Officers against whom action has been taken. Let me explain my point, Sir. In Nowgong, we find that certain officers have been taken to task, perhaps rightly so, for dereliction of duty and I have no grouse about that. Nowgong is only 116 miles from Shillong and Gauhati, where a great holocaust took place, is only 64 miles from Shillong. Things were going badly there, but people higher up in Shillong never moved. I would, therefore, like to know upto what level dereliction of duty was taken into consideration ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED : So far as this question is concerned, its relates to the dereliction of luty on the part of Government Officers in the specified districts. In respect of these districts enquiries were made and actions were taken against these Officers who were found guilty of dereliotion of duties. If, however, the hon. Member wants information about any person higher up in the administration, he may put a specified question and it will the be replied.

Shri DEBESWAR SARMAH : Are we to understand that only district Officers are responsible for maintenance of law and order and not any other officers occupying higher ranks ?

Mr. SPEAKER : And Police also.

Shri DEBESWAR SARMAH : Yes, Sir, but Mr. Menon was in charge of that area and therefore, he has been involved,

Mr. SPEAKER : Whom do you want to bring in ?

Shri DEBESWAR SARMAH : I am seeking information only, Sir. I am in quest of facts and truth and I do not want any other thing.

Shri MOTI RAM BORA : I want to know from the Government how long Government will take to finalise the proceedings against the Officers involved ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Law): As the hon. Member is aware, when these proceedings are drawn up, there is a certain procedure we have to follow. We have to give an opportunity to the Officers concerned to give reply to the charge and after the statement is received, if any particular Officer desires to produce evidence with regard to any of the matters, he is given the chance to adduce evidence. These naturally taken time. But Government are anxious, as has been evident from action already undertaken that these matters should be finalised as early as possible-

Mr. SPEAKER: You want to say that the proceedings have been delayed for advantage of the Officers.

Shri DANDESWAR HAZARIKA (Morongi): May I know from the Government whether this Government is competent to take steps against the I. P. S. and I. A. S Officers ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: If we had not been competent to do so, we would not have taken the action,

Widening of bridges over Trunk Road between Jhanji to Kuthori

Shri KHOGENDRNATH BARBARUAH (Amguri): asked

88. Will the Minister-in-charge, P. W. D. (R. and B.) be pleased to state—

(*a*) The number of narrow one-way bridges over the Trunk Road between Jhanji to Kuthori ?

(*b*) Whether Government feels the necessity of widening these bridges so that vehicles can cross over these bridges at ease ?

(*c*) If so, when these will be widened ?

(*d*) Why these were not widened till today ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI [Deputy Minister, P. W. D. (R. and B.)] replied:

88. (*a*) There are 76 numbers of oneway bridges between Jhanji and Kuthoroni Trunk Road. Most of them are minor bridges.

(*b*)—Yes.

(*c*)—Seven numbers of bridges on this portion of the road have already been widened. Estimate for 11 more bridges have been submitted to the Government of India for according financial sanction. Estimate for the remaining bridges are being taken up in stages.

(*d*)—Does not arise in view of the reply in (*c*) above.

Shri KHAGENDRA NATH BARBARUAH: May I know the number of remaining bridges falling in each subdivision and the amount necessary for widening the remaining bridges ?

Shri GIRINDRA NATH GOGOI These bridges fall in three subdivisions Nowgong, Golaghat and Jorhat.

Regarding a grant of Rs.1,200 to Shri Arabinda Lochan Talukdar, Retired Local Board Compounder of Chenga

Maulavi TAJUDDIN AHMED (Tarabari) asked :

89. Will the Minister-in-charge, Rural Development be] pleased to state—

(*a*) Whether it is a fact that Shri Arabinda Lochan Talukdar was the Local Board Dispensary Compoundar at Chenga and retired on 10th February, 1959 ?

(*b*) Whether it is a fact that the Local Board, Barpeta recommended for Rs.1,200 (twelve hundred) to be given to him as grant and forwarded the resolution on 20th April, 1959 ?

(*c*) Whether it is a fact that the matter is pending upto this time ?

(*d*) Whether the grant will be given ?

(*e*) If so, when this grant will be given ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED (Minister, Panchayat) replied :

89. (*a*)—Yes.

(*b*)—Yes, but a copy of the resolution was forwarded to Government by the Deputy Commissioner, Kamrup on the 12th December, 1960.

(*c*) *to* (*e*)—The case is under the active consideration of Government and a decision will be taken as early as possible.

Shri BHUBAN CHANDRA PRADHANI (Golokganj) : I want to know whether many resolutions recommending grants to many Local Boards have not been honoured by Government after abolition of the Local Board ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED. Sir, how does this question arise ?

Mr. SPEAKER : Will you kindly repeat your question ?

Shri BHUBAN CHANDRA PRADHANI : I want to know whether the resolutions recommendating grants to many Local Boards have not been honoured by Government after abolition of the Local Boards ?

Shri FAKHRUDDIN ALI AHMED: Sir, th question No.89 is specifically concerning the compounder.

Mr. SPEAKER : This question does not arise.

Regarding tenders for the settlement of Sagolmoacherra (16) under Cachar Division in 1960-62

Shri BISHWANATH UPADHYAYA (Patharkandi) asked:

90. Will the Minister-in-charge of Forests be pleased to state—

(*a*) How many bidders submitted their tenders for the settlement of the Sagolmoacherra (16) under Badshahitilla, Cachar Division, for the period 1960-62 ?

(*b*) Whether it is a fact that the settlement has been given to the lowest bidder thereby incurring loss of revenue to the State ?

(*c*) If so, what is the special ground for settling the said Mahal to the lowest bidder ?

(*d*) Whether it is a fact that in the case of the Baisacherra Mahal as well the Mahal has been settled with lowest bidder ?

(*e*) If so, what is the special ground for settling this Mahal also with the lowest bidder ?

Shri HARESWAR DAS (Minister, Forests) replied:

90. (*a*)—There were three tenders for the Mahal as follows:—

	Rs.
(1) Shri Sudarsan Das	5,025
(2) Shri Habibur Rahman Choudhury ...	4,660
(3) Shri Mostakin Ali Choudhury	4,005

(*b*)—Settlement has been given to the lowest tenderer, Shri Mostakin Ali Choudhury at the highest tender rate of Rs.5,025. Therefore there has been no loss of revenue.

(*c*)—Does not arise.

(*d*)—There were two tenders for the Mahal as follows:—

	Rs.
(1) Shri Mostakin Ali Choudhury ...	3,600
(2) Shri Mufiz Ali Choudhury	2,251

The Mahal was settled with the second tenderer, Shri Mufiz Ali Choudhury at the highest tender rate of Rs.3,600.

(*e*)—Shri Mufiz Ali Choudhury was the Mahaldar of the adjacent Mahal known as Isacherra. As the Baisacherra Mohal falls in the Isacherra settlement was offered to Shri Mufiz Ali Choudhury at the highest tender rate in order to avoid the complications likely to arise from the fact that both the mahals had a common stream of extraction.

Point of Order under Assembly Rule 141 (4) about non-Supplying of new Schemes in details.

Shri HIRALAL PATWARY (Panery): Mr. Speaker, Sir. On a point of order, I would like to point out one thing regarding Budget Session. Sir, as per Assembly Rules of Procedure and Conduct of Business, Rules 138, 140, 141, 142 and 143 and according to the article 203 of the Constitution মই কব বিছাবিছো................. .... ।

Article 141(4) Details of new scheme, etc., to be supplied to members. When a demand or any part of it relates to any new scheme or revision or scales of pay or allowances or creation of a new appointment, all material details of such scheme or revision or appointment shall as far as praticable be supplied to all members at least three clear days before the demand is made."

Mr. SPEAKER: What is your point of order ?

Shri HIRALAL PATWARY: I want to know whenever a demand for a new scheme is made in the Budget all material details of such scheme shall as far as practicable be supplied to the member...s....কিন্তু detailed scheme দিয়া হোৱা নাই ।

Shri HARESWAR GOSWAMI (Rampur): Mr. Speaker, Sir. According to Rule 141(4) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly, when a demand of any new scheme is made, all material details of such scheme should be supplied to the hon. Members. It has been the practice of the House that all material details are supplied whenever a new scheme is introduced. This time this has not been done. My Friend Shri Hiralal Patwary has raised certain queries involving new schemes. So far as these schemes are concerned, all material details have not been supplied without which we cannot take these things into consideration

Shri F. A. AHMED (Minister, Finance): Mr. Speaker, Sir. Rule 141 says that—"When a demand or any part of relates to any new scheme or revision of scales of pay or allowances or creation of a new appointment shall as far as practicable be supplied to all members at least three clear days before the demand is made."

I do not know what the hon. Member wants. Sir, my submission is that even if there is material for a point of order, this is not occasion for doing so.

Mr. SPEAKER: As far as I understand the Honourable Minister Finance has given all material details regarding new schemes. If there is anything it should be supplied, at least, three clear days before a demand is made.

General discussion of the Budget

Shri KHAGENDRA NATH NATH (Goalpara): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় বিত্তমন্ত্রী ডাঙৰীয়াই ১৯৬১-৬২ চনৰ কাৰণে ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা পৰ্য্যালোচনা কৰি যি চবি তেখেতৰ বাজেট ভাষণত দাঙি ধৰিছে

তাৰ বাবে প্ৰথমেই তেখেতক সম্বৰ্দ্ধনা জনাও। তাৰপিচত তেখেতৰ ভাষণৰ জৰিয়তে কি পৰিমানে কত আয়ব্যয় কৰিব লাগে, কিকিৰ আৱশ্যক আছে আৰু কি হিচাবে সমস্যাৰ সমাধান কৰিব তাৰ পন্থা নিৰ্দ্ধাৰণ বিতং ভাবে আলোচনা কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা চলোৱাত তেখেতক পুনৰ ধন্যবাদ জনাও। ইয়াৰ লগতে তেখেতে যিখিনি পঞ্চবাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাৰ কথা পৰ্য্যালোচনা কৰিছে সেই প্ৰসঙ্গত মই এই কথাই কব খুজিছো যে, প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় পৰিকল্পনাৰ অন্তভুক্ত কালছোৱাত পৰিকল্পনাৰ কাৰ্য্য সমূহ ঠিকমতে নিৰ্ব্বাহ হোৱা নাছিল আৰু দ্বিতীয় পৰিকল্পনাৰ কালৰ বহু পৰিমাণৰ টকা খৰচ কৰিব নোৱাৰি Surrender কৰা দেখা গৈছে যদিও সমুখত তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ বিষয়ে পৰ্য্যালোচনা কৰি তেখেতে দেখুৱাইছে যে এই ততীয় পৰিকল্পনাত ৰাজ্য খন বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ উন্নতিৰ ফালে ধাবিত হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয় প্ৰথমতেই মই খাদ্য সমস্যা সৰ্ম্পকত এই কথা কব খুজিছো যে, আজি চৰকাৰৰ প্ৰচেষ্টাত গঢ়ি উঠা ৰাজ্যিক ব্যৱসায়ৰ মাৰফত 'মাৰ্কেটীং চচাইটি' বিলাকৰ দ্বাৰাই খাদ্য বস্তুৰ সংগ্ৰহ কৰাৰ ব্যৱস্থাই খাদ্য সমস্যাৰ সমাধানৰ ফালে আগবাঢ়িছে। বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই তেখেতৰ ভাষণত এই কথাও কৈ যে আমাৰ ৰাজ্যত চেনিৰ Position ভাল। তেখেতৰ সেই কথাত মই এক মত হব নোৱাৰিলো। কাৰণ এইটো সদায়ে পৰিলক্ষিত হৈ আহিছে যে, যেতিয়াই কোনো এটা important তিথি পালনৰ সময় হয়, যেনে দূৰ্গাপূজা, বিহু, দলযাত্ৰা, তেতিয়াই সাময়িক ভাবে চেনি বজাৰৰ পৰা অৰ্ন্তধান হৈ যায় আৰু সৰ্ব্বসাধাৰণৰ ৰাইজে বেচি দাম নিদিলে নোপোৱা হয়। আজি কেইদিন মানৰ আগতে ছিলং চহৰত বেচি দাম নিদিলে চেনি পাবলৈ নোহোৱা হৈছিল। এই সাময়িক পৰিস্থিতি বিলাকৰ বিলোপ সাধন কৰা চৰকাৰৰ কৰ্ত্তব্য।

তাৰ পিচত, তেখেতৰ ভাষণত অনুসূচিত জনজাতীয় লোকসকলৰ উন্নতিৰ কথা উল্লেখ কৰাই প্ৰসংসনীয় হৈছে। এই প্ৰসঙ্গত মই, গোৱালপাৰা জিলাৰ গাৰো সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰায় ২৫।৩০ হাজাৰ লোকৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি কও যে, এই মানুহ বিলাক ভৈয়াম অঞ্চলত বাস কৰাই, সংবিধানৰ sixth scheduleৰ সুবিধা বিলাকৰ পৰা বঞ্চিত হৈছে আৰু ২৭৫ ৰ পৰা ও বঞ্চিত হৈ আছে, গতিকে চৰকাৰে উক্ত ২৫।৩০ হাজাৰ গাৰো সম্প্ৰদায়ৰ লোকৰ উন্নয়নৰ কাৰণে স্পেশিয়েল ব্যৱস্থা কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰেঁ।

চৰকাৰে খাদ্য সমস্যা সম্বন্ধে যিটো State Tradingৰ নীতি গ্ৰহণ কৰিছে আৰু ঠায়ে ঠায়ে Marketing Society গঠণ কৰি বিশেষকৈ খাদ্য সমস্যা কিছু পৰিমানে সমাধান কৰাত আগবাঢ়িছে।

মাজে মাজে খোলা বজাৰত চেনি নোপোৱা হয়; কিন্তু ইয়াৰ অৰ্থ এয়ে নহয় যে চেনীৰ আমদামী কম হৈছে। কিয়নো বেচি দাম দিলে চেনীৰ অভাব নাই। এই ছিলঙতে ২ ফেব্ৰুৱাৰীত খোলা বজাৰত চেনীৰ অভাব হৈছিল কিন্তু বহুতে অধিক মূল্যত চেনী পাইছিল। এইটো বৰ শোচনীয় ব্যবস্থা। এই বিষয়ে চৰকাৰে চোকা নজৰ ৰাখিব বুলি আশা কৰিলো।

বিত্তমন্ত্ৰীৰ ভাষণত আৰু এটা কথা উনুকিয়াইছে অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতিৰ উন্নয়নৰ কথা সেইবিষয়ে যথাযথ ভাবে আচনি লৈ তেওলোকৰ উন্নতি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। সেইটো প্ৰশংশনীয় কথা। তাৰ লগতে মই এই কথা চৰকাৰৰ দৃষ্টি গোচৰ কৰিব বিচাৰো যে আমাৰ ২৫।৩০ হজাৰ মান গাৰো মনুহ পাৰ্ব্বত্য জাতি হিচাবে ধাৰ্য্য কৰা হোৱা নাই। এই লোকসকল ভৈয়ামৰ জনজাতীয় লোক সকলৰ

লগতো একেনহয়। অলপতে যি জনজাতীয় উন্নয়ন তদন্ত আয়োগ আহিছিল, সেই আয়োগক জিলা কংগ্রেচ কমিটিৰ পক্ষৰ পৰা স্মাৰক পত্ৰও দিয়া হৈছিল। কিন্তু এতিয়াও সেই গাৰো মানুহ বিলাকৰ উন্নয়নৰ কাৰণে বিশেষ ব্যৱস্থা হাতত লোৱা হোৱা নাই, ভৈয়ামৰ লগতো ধৰা হোৱা নাই। এইলোক সকল বৰ পিচপৰা আৰু কোনো ৰকমৰ সা-সুবিধা আজিলৈ পোৱা নাই। এই কথা চৰকাৰক আগতেও কোৱা হৈছে। এইলোকসকলৰ এটা বিশেষ ব্যৱস্থা কৰা দৰ্কাৰ।

Shri RUPNATH BRAHMA, (Minister, Medical): On a point of information, Sir, আজি আমাৰ মাননীয় সদস্যই যিসকল গাৰো মানুহৰ স্পেশ্যয়েল ব্যৱস্থা কৰিবলৈ কৈছে, মই মাননীয় সদস্যৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো যে আমাৰ ভৈয়ামত যিসকল আছে তেওলোকক ভৈয়াম বাসী জনজাতিৰ শ্ৰেণীভুক্ত কৰিব লাগে নে Schedule Tribes কৰিব লাগে ?

Shri KHAGENDRA NATH NATH (Goalpara): তেখেত সকলোক ৰাজনৈতিক অধিকাৰ দিয়াৰ কথা কোৱা নাই, কিন্তু তেখেত সকলোক ও সকলো প্ৰকাৰৰ উন্নয়নৰ সুবিধা দিয়াৰ কথাহে চৰকাৰক কৈছো। ইয়াৰ লগতে বিত্তমন্ত্ৰী মহোদয়ে পিচ পৰা সম্প্ৰদায়ৰ লৰা ছোৱালী বিলাকৰ শিক্ষাৰ কথা কৈছে। ইয়াৰ কাৰণে যি টকা ধৰিছে সেইটো যথেষ্ট হোৱা নাই। Backward Welfare Commissionৰ তৰফৰ পৰাও এই সম্প্ৰদায়ৰ লৰাছোৱালী বিলাকৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ কাৰণে জোৰ দিছে। মই এটা কথা চৰকাৰক পৰামৰ্শ দিব বিচাৰো, যে আজি যিবোৰ টকা আনুষ্ঠানিক হিচাপে নানা চৰকাৰী অনুষ্ঠানত ভাগ কৰি দিয়া হয় সেইটো গোটেই অসমতে পোৱাকৈ ঠিকমতে ভাগকৰি দিয়া হোৱা নাই। মই ইয়াকেই কও যে, সেই টকা মহকুমা হিচাবে যদি দিয়া হয়, তেন্তে প্ৰত্যেক মহকুমাই সমঅনুপাতে পাব।

মহিলা সংগঠনত যি টকা দিয়া হৈছে সেইটো দুই এটা অনুষ্ঠানক বহুতো টকা দিয়ে আৰু ফলত অন্যান্য মহকুমা, জিলাই বঞ্চিত হয়। চৰকাৰে এই কথাটো বিবেচনা কৰি চাব বুলি মই ভাবো।

এই বাজেট খন পুংখানুপুংখৰূপে চালেই দেখা যায়, চৰকাৰে যিবিলাক উন্নয়ন মূলক কাম কৰিবলৈ আগবাঢ়িছে, সেইটো অকল কিছুমান ঠাইৰ কাৰণেহে টকা ধৰিছে। এই বাজেটত স্পষ্টকৈ এটা কথা ওলাইছে যে আমাৰ যিবিলাক ঠাই বেচি পিচপৰা সেইবিলাকৰ উন্নতি কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাই। আৰু এটা কথা দেখিছো, আমাৰ জাতীয় উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য হল যিবিলাক ঠাই পিচপৰি থাকে, সেই বিলাক ঠাইৰ উন্নতি কৰা। আমাৰ বাজেটত সেইধো নীতি কৰা নাই।

আমি দেখিছো আমাৰ চৰকাৰে কাছাৰ জিলাৰ প্ৰতি খুব বেচি জোৰ দিছে। মই কও, কাছাৰখন পিচপৰা ঠাই। কাছাৰত জোৰ দিয়াত আপত্তি নাই। কিন্তু অসমৰ ভিতৰত যিবিলাক মহকুমা তাতোকৈ পিচপৰা তাৰ উন্নতিৰ কাৰণেতো বাজেটত কোনো আচনি দেখা নাই। আজি উত্তৰ লক্ষীমপুৰ, মঙ্গলদৈ, গোৱালপাৰা, বৰপেটা আদিক কাছাৰৰ লগত তুলনা কৰিলে তাতকৈ বেচিহে পিচপৰা হব। এইবিলাক ঠাইত কি উন্নয়ণৰ কাম হৈছে আমি বুজিবলৈ টান পাইছো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ গোৱালপাৰাতেই অকল ১৪ লাখ লোক আছে। তেওঁলোক সদায় পিচপৰিয়েই গৈছে। আজিৰ চৰকাৰে কংগ্ৰেছৰ নীতি আৰু আদৰ্শলৈ গোৱালপাৰাৰ জমিদাৰী প্ৰথা উচেছদ কৰি চৰকাৰে নিজে গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ

উদ্দেশ্য হল, জমিদাৰে প্ৰজাবিলাকৰ উন্নয়ণমূলক কাম নকৰি টকাবিলাক এনেয়ে নিজৰ ভোগবিলাসত খৰচ কৰে। সেই কাৰণেই জমিদাৰী প্ৰথা উচেছদ কৰি চৰকাৰে জমিদাৰী গ্ৰহণ কৰিলে তাৰ উন্নয়ণৰ কাম কৰিবলৈ সমৰ্থ হব সেইমৰ্ম্মে জমিদাৰী চৰকাৰে নিলে। মই আজি চৰকাৰক শোধৰাই দিও যে গোৱালপাৰাত জমিদাৰী আমোলত প্ৰজাৰ যিখিনি সা-সুবিধা আছিল আজি চৰকাৰৰ হাতত তাকো হেৰুৱাবলৈ আগবাঢ়িছে। আমি চৰকাৰৰ পৰা জানিব বিচাৰো যে জমিদাৰী উচেছদ কৰাৰ পিচত চৰকাৰে গোৱালপাৰা জিলাৰ উন্নয়ণৰ হকে কি কৰিছে ? তাৰ ১৪ লাখ মানুহে জমিদাৰী উচেছদ কৰাত চৰকাৰক সহায় কৰিছিল। তেওঁলোকে ভাবিছিল, জমিদাৰী প্ৰথা উচেছদ হলেই উন্নতিৰ পথত আগবাঢ়িব পাৰিব। কিন্তু সেই আশা নিস্ফল হৈছে। আগৰ সুবিধাও আজি নাই। গোৱালপাৰা জিলা দৰিদ্ৰতাৰ ফালে আগবাঢ়ি গৈছে। চৰকাৰে এই দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰি উন্নতিৰ পিনেও আগবঢ়োৱা দেখা নেযায়।

মহোদয়, আজি আপুনি জানে যে গোৱালপাৰাবাসীয়ে নিজৰ শক্তিৰে বাধাদি পাকিস্তানৰ গ্ৰাসত নপৰি এই অসমৰ মানুহ হৈয়ে আছে। তাৰ পিচত, পশ্চিম-বঙ্গই গোৱালপাৰা জিলাক দাবী কৰিলে গোৱালপাৰাই কলে যে গোৱালপাৰাবাসী চিৰদিন অসমীয়া আৰু অসমৰ অবিচেছদ্য অঙ্গ ; কিন্তু অসম চৰকাৰে কি বিবেচনা কৰিছে ? চৰকাৰে তেওঁলোকক বৈমাতৃক ভাই হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰা বুলি মই ভাবো আৰু তেনেকুৱা ব্যৱহাৰ পাই আহিছে।

দুটা পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনা হৈ গল কিন্তু এটাও অনুষ্ঠান গোৱালপাৰাত নহল। সেই কাৰণে গোৱালপাৰাৰ মানুহ হতাশ হৈ পৰিছে। তেওঁলোকে ভাবিছে যে গোৱালপাৰাৰ পৰা জমিদাৰী গল হয় কিন্তু এতিয়া অসম চৰকাৰে জমিদাৰী চলাই আছে। গতিকে এই অবস্থাটোৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো। সেই কাৰণে চৰকাৰক অনুৰোধ কৰিব খোজো যে যেতিয়া কোনো আচনি কৰে তেতিয়া পিচপৰা ঠাইবোৰৰ কথা আগতে চিন্তা কৰিব লাগে।

অধ্যক্ষ মহোদয় আজি পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ অন্তৰ্গত বৃহৎ শিল্পৰ আচনী লৈছে। মই ভাবো তেনেকুৱা ডাঙৰ ডাঙৰ শিল্প, যিবিলাক ঠাই পিচপৰি আছে সেইবোৰ ঠাইত স্থাপন কৰিব লাগে। আৰু এটা কথা মই কও যে অকল শিল্পৰ যোগেদিয়েই আমাৰ নিবনুৱা সমস্যা দূৰ নহয়। নিবনুৱা সমস্যাৰ লগত খুব ঘনিষ্টভাবে জড়িত সমস্যা হৈছে মাটি সমস্যা। গতিকে আমাৰ কৃষকক সকলো ফালৰ পৰা সহায় কৰিব লাগিব। আমাৰ চৰকাৰৰ কৃষি বিভাগ এই ক্ষেত্ৰত খুব সতৰ্ক হোৱা উচিত। কৃষিবিভাগত ডাঙৰ ডাঙৰ ঘৰ সজা, অসমু টকা খৰচ কৰা, বহুতো অফিচাৰ লোৱাৰ দ্বাৰা কাম সমাধা নহব। খেতিয়কক সকলো পিনে সাহায্য দিয়াই হৈছে প্ৰধান কথা। এতিয়া বানপানীত বহুতো গৰু মৰি গল। গৰুৰ অভাবত খেতিয়কে খেতি কৰিব পৰা নাই। সেই কাৰণে কৃষিবিভাগৰ পৰা গৰু কিনি গৰু নথকা খেতিয়কক দিব লাগে। আগতে Survey কৰি চাওক কিমান খেতিয়কৰ গৰু নাই তেতিয়া দেখিব বহু গৰু নথকা খেতিয়কে আছে। খেতিয়কক অকল সাৰৰ যোগান দি সহায় কৰিলেই নহব। খেতিয়কক গৰুও দিব লাগিব।

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): Mr. Speaker, Sir, the Hon'ble Finance Minister had a very difficult job this time in preparing the Budget. But he acquitted himself very creditably and this budget deficit was limited to 2·31 crores only, inspite of meeting extra expenditure of above 9 crores for the plan and for committed expenditure. So I extend my thanks to him.

As there is no scope for additional taxation in the present economic stage of Assam, the Finance Minister should give his attention to have more yield from the existing taxes by stopping evasion, gearing up collective machinery and realisation of arrear taxes. It is not understood why our tax yield under Motor Vehicles tax and Sales tax is not showing good increase. This aspect of the matter should be looked into and necessary steps be taken to plug the leaks.

Sir, I strongly support the Finance Minister in his effort to have a more equitale share of Central Revenue like Income Tax and Excise. Further, as emphasised by me last year in the budget speech, deprivation of this State of the yield from the Excise duty on oil is a fraud and should be strongly contested before the coming Finance Commission. The third Finance Commission's award will be of great significance for the financial future of Assam. The Finance Minister's efforts in getting a fair deal and in getting all anomalies rectified should be strengthened by us all.

Food production is the core of the Plan and it is unfortunate that there has not been sufficient increase of food production, according to the target of the Second Plan. Now, the pay scales of the Agriculture Department's officers have been improved, they should make more active efforts in the direction of co-operation with the newly started Field Management Committees. The Agricultural Officers should stay out of their headquarters more often instead of going to and coming back which does not lead to any result. Our livestock farms, as found from the Budget Memorandum are showing heavy loss. This should be enquired into and steps taken for placing those farms on, at least no profit no loss basis.

Land problems remain as acute as before. Machinery for settlement of land should be made more active and quickly moving so that settlement of all available lands may be completed. All encroachers on Government land, outside the prohibited areas such as reserves, should be given settlement if they are landless irrespective of caste or community and no eviction should be made in such cases. Sir, recently eviction has commenced in Lanka Mauza and 52 families have already been evicted. The annual pattadars who have paid *premia* and also Government rent have also been evicted. In 1948 460 families were evicted from that area and the same land was settled with the people of other communities. In the mtter of land reform attention should be given more to implementation than to legislation. Sir, for the last four years I am trying to draw the attention of the Government for gearingup the Government machineries but of no effect. Sir, it is evident from the last language disturbances that the Government machinery not only failed but collapsed. It is an eye-opener to all—not only the Police but Intelligence branches, central or State and the executive did not function as it ought to have done. I would again urge upon the Government that it is better to be late than never to gear up the administrative machineries.

Sir, the Hon'ble Finance Minister has stated in his Budget speech that Police is to be organised. I am surprised to find the present policy of the Government. By removal of Shri S. M. Dutta from the post of I. G. P. will not improve the organisation of the Police department. If he had not driischarged his duties as I. G. P. during or before and after the last language dsturbance, Government have every right to enquire setting up a High

Power Commission and find out the failure of the police department or himself *i.e.* Sri S. M. Dutta. If he could not justify himself. let him have punishment. But I think it will be an injustice to anybody without giving him chance to justify himself. Sir, it will not be-out of place if I mention here that the demand for removal of Shri S. M. Dutta from the post of Inspector General of Police was flashed in the Newspapers of the Bramaputra Valley and also by some of the members of this House that the then Inspector General of Police is the root of all troubles, and so he must be removed. And now we find that it has been materialised when he was to join as Inspector General of Police after his expiry of 4 months' leave. The other day the Hon'ble Chief-Minister had stated in this House in reply to my question that the present post of Shri S. M. Dutta is equivalent to the post of Inspector General of Police. If this is so, why creation of a new post of such high rank, only to drain out money of the exchequer ?

Sir, from the reports of the Lok Sabha and Rajya Sabha we fiind that Shri S. M. Datta sent circulars to the districts apprehending disturbances, on the 1st June last. It is also evident that both Central and State Intelligence were inactive at that period. May I know from the Government what action they have taken against those officers who were in charge of these departments ? If Shri S. M. Datta can be removed for inffiency or dereliction of duties why not others ? Am I to belive that Shri S. M. Datta, though his family is living in Assam for a few generations, being a Bengali he is the only victim of failures of the Government ? I expected, Sir, that Government would rise above all these. It is said, that minorities will have protection of their constitutional rights but in practice what do we find ? Let the Government search its heart if it has any.

Sir, I like to give you an instance how the Excutive is functioning. Some students of the Assam Engineering College went to Calcutta after the last disturbances and joined Sibpur Engineering College. They were granted gratuitous relief of Rs. 250 each by the Government by its Memo. No. (Looking to the Chair, Srimati Jyotsna Chanda said, "Shall I give the Memo here ? "

Mr. SPAEKER : Please keep it on the table.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-west) : Dated 9th Decemb䠀 1960 to the Deputy Commissioner of Kamrup copy of which has been forwarded to the Principal, Sibpur College, Principal, Assam Engineering College and also to the students, but the Deputy Commissioner who is the disbursing authority has not disbursed the money though these students sustained loss during the distrubance. This is how the administration is going on. In the Budget speech it is stated that the victims of the last riots have been rehabilitated. I would request the Finance Minister to visit Goreswar and other places to find out how they are rehabilited. Distribiting loans by instalments cannot help rehabilitation. Moreover some of the victims of Goreswar have been served with eviction notice--giving in one hand and taking by another cannot rehabilitate people and cannot be justice. It reminds me of one line in Bengali."

"ভরি দিয়ে এক হাতে বিক্কবি নাও অন্য হাতে"

Sir, more than once it has been stated in the Assembly by the Government that the Medical College will be started in Silchar soon, but I find no provision in the Budget Estimate of the Third Plan. In this Plan period no provision has been made for the expansion of the Silchar Civil Hospital while there is provision for Gauhati Civil Hospital. Why this hide and seek policy, Sir, ? I want clarification from the Government.

Mr. SPEAKER : 'Hide and seek' is not parliamentary.

Mrs. JYOTSNA CHANDA (Silchar-West): Sir, I withdraw these words.

For the last 4 years I was trying to bring to the notice of the Government that discriminatory policy is going on regarding the services of the medical men. Uptil now seniority has not been decided. Due to this many of the doctors are deprived of the benefit even in pension. One Dr. Anadi Ranjan Das, L. M. F., at present in the Mental Hospital, Tezpur, was appointed as medical officer in the gazetted rank under Darrang Project on 6th April, 1953 and served in some other projects also on a pay of Rs. 200 to 450. He was taken by the regular medical department on 1st April, 1957. He served in the same capacity till 30th December, 1957. But in January, 1958 he was deprived of this gazetted status being L. M. F., from 2nd July, 1957. He was also deprived of the revised scale of pay *i.e.* Rs. 250 to 600. How this cold be in a welfare State ? Is it not unconstitutional ?

Sir, about Education, less said the better. All sorts of anomalies are still going on. The other day, the Deputy Minister of Education replied to one of the questions that though the Town Allowances will be given to Major Vernacular School teachers now but those who were transferred from Lower Primary Schools enjoying this benefit and were deprived of having this in the Middle Vernacular Schools, will not get this benefit of Town Allowance with retrospective effect. Is it not an injustice? Sir, there are very few physical Instructor and Instructress in this State But they have got no pay scale uptill now though representations after representations have been pouring in with no effect. The Adhayakhya and *Adhyapakas* of the Tols of this State are also deprived of the benefit of pay scale and they are enjoying such pay that one cannot live on in these hard days. I would urge upon the Government to have kind consideration regarding all these anomalies and discrcrepancies.

Sir, in Nazira there is one Cultural Institute in the name of Milan Mandir belonging to the Minority community ; butthey were forced to give it up to the Assamese Cultural centre. One Shri Jadav Barua, President of the Town Congress Committee took the charge and keys of the Institution during the last disturbance, and I think Shri Tankeswar Chetia, M.L.A. will bear me out. Uptil now, though the minority community requested them to hand over, this has not been re-transferred to the Bengali community. I have also requested the General Secratary of the A.P.C.C. Shri Sarat Sinha to look into the matter, but I have got information that the same has not been transferred to the Bengali Community.

Sir, I draw the attention of the Government to find ways and means to construct Barak Bridge immidiately. I would suggest to the Government that while they could not procure cement and iron goods for the said bridge they can give the party, whose tender has been accepted, the sub

quota to procure the controlled matteials for the purpose. Government should give attention to construct the bridges in the Jowai—Badarpur Road in no time for Cachar has no other route to connect Shillong or rest of Assam while the Hill section line is not in function.

Sir, in he field of Cottage Industry, considerable loans have been given but following up has not been satisfactory. The department should follow up loanees to ensure that the loan money is utilised for the purpose for which it was taken.

With these words, Sir, I thank you for permitting me to join in the discussion.

Shri LILA KANTA BORA (Kaliabor): Mr. Speaker Sir, we are thankful to the Finance Minister for his able and exhaustive speech on the Budget. The Budget is deficit to the tune of Rs.2,31,07,000 excluding the deficit in the opening balance amounting to Rs.3,73,44,000. Sir, this speaks of the lamentable financial position of a poor State like Assam. Sir, we are very sorry that the Central Government have not yet given due consideration to our legitimate claim for a share in the excise duty on petroleum and export duty on tea. Sir, it is the accepted policy of the Central Government to remove the disparity or regional imbalance prevailing in different parts of the country. Sir, Assam is not only very backward and under-developed, but it is well known to the Central Government that since Independence the responsibility of this State has increased enormously specially because it is a border State and because it is a strategic State too. Apart from that Sir, it is known to the Central Government that our State has been hit hard by natural calamities one after another since 1950. In spite of all these if we are denied our rightful claim to a share of excise duty on petroleum and export duty on tea how this backward State can go ahead? So Sir, I hope the Central Government will sympathetically and carefully consider the case of this poor and backward State. As a matter of fact the Finance Minister has realised that this State of ours has been gravely wronged by the Centre. He said in the course of his Budget speech: "Our grievances, particularly, relate to the total denial of any share from the Excise duty on crude oil and from the export duty from tea, the inadequate share from Excise duty on tea, etc, etc.". He again said: "To drain a State of its resources, to deny it even a share out of its revenues, and to withhold adequate aid for serving its needs and for exploiting, natural resources within its area is not the path of the real democratic plan". This is what he said but even then Sir, we find that he is helpless. Every time this matter is brought to the notice of the Central Government the claim of our State is refused. So Sir, it is very difficult for this poor State to develop without getting its rightful share of these duties. We hope that the third Finance Commission which has been set up will do justice to our cause.

Sir, we are glad that a new era is being ushered in the administrative as well as developmental spheres of our State by the inauguration of Panchayats in our State. Panchayat raj, in fact, has been a long cry since the days of our freedom movement. The Father of the Nation had greatly advocated this Panchayat raj where the people in the villages would have an equal opportunity to throw in their best not only in the administrative but in the developmental spheres as well. In other words, they will have an opportunity to give a shape, after their choice in the administrative

as well as developmental set up in the State. Sir, it is really a big and bold step in the right direction. But then Sir, mere setting up of the machinery will not lead us to our goal. We all know Sir, that there is a great dearth of able administrators even at the top and hence to entrust this responsibility to the lowest level, that is, the villages is really taking a great risk ; but then Sir, we have all agreed to take that risk because we have realised that until and unless we give our people in the villages some responsibility in the administration, we can enthuse them and if we cannot enthuse them then all our developmental activities in the rural areas will get a natural set back. It is therefore, necessary, that the people in the villages should be given the responsibility in respect of those things in which they are interested and which can give them progress and prosperity according to their genius. But Sir, it must also be seen that they should be given proper guidance, there should be proper vigilance and also supervision from the very beginning. We have seen that many landable schemes which were taken up by this Government had suffered a natural death for want of purpose of supervision. Sir, we have seen that there are some provisions this time for giving training to the Secretaries and other officers to be engaged in the Gaon Panchayats and such other bodies. This is very wel-come indeed but I would like to emphasise that this should not be delayed because from my talk with some Gaon panchayats Presidents, Vice-Presidents and Secretaries I found that most of them think that their only duty is to construct certain roads, a few bridges and improvement of some schools, etc. I found they are ignorant of what is really expected of them. When we hold public meetings in the villages, Sir, we find that the people also demand for roads, bridges, schools only, *i.e.*, they too make similar demands. It shows that they do not know what is their basic need. So Sir, it is necessary that the Panchayat members should be properly trained. I think, Sir, the Mahkuma Parishad also can play an effective part in focussing the attention of the people and the Panchayats towards productive channel provided and they are given sufficient facilities and scope to do so. So far as these Mahkuma Parishad are concerned, till now they have not only no power but they are not provided with the facilities for work. We have taken up numbers of landable developmental schemes but they often die a natural death due to lack of supervision and vigilance. I hope Sir, this sad story will not be repeated in regard to the Panchayats also. Sir, I shall not repeat the points that have already been covered by my Friend Mr. Idris, regarding anomalies in appertaining bazars to the different Panchayats, in the course of his discussion on the Governor's Address as the time at my disposal is short.

Then, Sir, I would like to speak about one thing in my constituency. It is known that Kaliabor is a very old place. The people of Kaliabor are facing starvation this year. This matter was represented to the Chief Minister when he visited Kaliabor last month and it was represented also to the Finance Minister. Due to absence of rain since Bhadra last, there has been a total failure of the sali crop in that area. It is best known to you, Sir, how the people of Kaliabor contributed to the successive struggles for freedom. We find that because this area is now mainly inhabited by the caste-Hindu people it has been neglected. Simply giving some roads and dispensaries cannot take us far. The average holding of the people consists of three to four bighas of land and paddy is the only crop grown. Unless there is scope for supplementary income there is no alternative to starvation. I would request our Government to help the people to tide over this difficulty. I have heard that till now there is not a drop of rain in the Kaliabor area. The prospect of Aus crop also is, therefore, very gloomy. I would request Government to see whether deep tube-wells can be installed

there. At the same time I would request the Minister of Industries to see whether some cottage and medium-sized industries can be set up there so that people may have additional source of income.

Another thing, Sir, there is a technical school at Silghat. It is as old as 1920. It was a Local Board technical school. Since the abolition of Local Boards the fate of this institution has been hanging in the balance. You will find, Sir, that a large number of carpenters working in the tea gardens of Tezpur subdivision were students of this institution. As I said, since the abolition of the Local Board the fate of this institution is hanging in the balance. When we are doing so much for the expansion of technical education in the State it is surprising that no attention is paid to this old institution which has served the area so well. I hope, Sir, Government will consider this matter. I would like to know what decision Government take about the fate of this institution—Thank you, Sir.

Shri PHANI BORA (Nowgong): Mr. Speaker, Sir, our Finance Minister has placed the budget this year with a broken voice and a broken heart. This is a demoralising Budget. It reveals stagnation in the sphere of agriculture and it does not promise anything in the sphere of industries.

Sir, I thank the Finance Minister for throwing some light on the dangerous situation that is developing in our State's economy, although reluctantly. If we go through the analysis of the Budget we find that in our State darkness is looming large, our economy is bound to face a serious crisis if the Government is not realistic enough to make amends for the policies which they are pursuing both in respect of agriculture and industries. Sir, to-day, after 13 years of freedom and after two Five-Year Plans, what do we find in the villages ? We find the pauperisation of the peasantry is growing, landlessness among them is growing and the poor sections of the peasantry are getting even poorer. Unemployment in our villages is growing at a tremendous rate. In the sphere of industries, Sir, we find that there is an attitude of complacency on the part of the Government. Now, after these two Five-Year Plans are over, we are told that there are only about 9,000 unemployed in the towns. I do not know how can the Government give this that fantastic figure. On the contrary, our young-men, both educated and uneducated, are progressively joining the ranks of the unemployed. I do not know, how this figure can be placed before this House. Sir, to-day our Minister said that our youngmen want only white-collared jobs. Shri Harinarayan Barua went to the extent of saying that Assamese people are averse to any labour. I challenge his statement. This is a slander against the hard-working people. I can tell the Government to to come forward with potentialities of jobs and there will be no dearth of Assamese youngmen. Even there are people who are prepared to cut stone but they must be assured to meet their two ends. Sir, if we go to consider the condition of our peasantry, we find a very demoralising picture. It is a matter of great concern and we can ignore it only at our peril. The Finance Minister tried to give us a picture of increase in food production. He said that agricultural production is rising from 16·20 lakhs tons to 16·38 lakhs tons, *i. e.*, a rise of 18,000 tons. He tried to suppress the fact that in 1958-59 rice output was 16·50 thousand ton, about 22 lakhs tons more than in 1960-61.

In 1956-57, the first year of the 2nd Plan, it was as high as 16·98 thousand tons, about 65,000 tons more than now, and the whole of the Second Five-Year Plan if we take to gether, the average total output of rice was

18·72 lakh tons, but in the First Plan period, Sir, it was 81·75 lakh tons. So, after the completion of the Second Five-Year Plan, at the end of this year what we find in relation to the total output of the Second Plan period ? At the end of the Second Plan period, we find that there is a decline of 3,000 tons, there is a decrease of 3,000 tons. Of course, this 3,000 tons decline in the output of foodgrain in the Second Plan is not a very big decline, I agree but in relation to the expenditure that we have made in this sphere what we find, it is a decrease in production. Sir, in different heads like Irrigation, Capital Outlay and Revenue expenditure what we find ? In 1951-56, we spent Rs. 35·50 crorse. In 1956-61, we have spent Rs. 33·70 crores and the total is Rs. 69 20. After spending so much money, both in the revenue account as well as in the capital outlay connected with agriculture, we have found that the position is a position of stagnation, a position which unless checkd in time, unless re-oriented into the necessities of present time, it is going to lead us to a serious crisis in the sphere of agriculture. Not only that, if we turn to what is taking place in the sphere of per acreage yield, there also, we find it is decreasing. After spending so much money, the position is rather worse. On irrigation project, we have spent money, on flood control, we have spent money ; on fertiliser, we have spent money. We have spent money in the matter of animal husbandry. We have passed so many legislations also, but now if we look back to per acreage yield, we find in 1947 to 1950, production was 955 pounds per acre. In 1951-56, 864 pounds and in 1957-58, 852 pounds. Sir, this per acreage yield has considerably decreased and ten years' time is not a very short time just to say that this is no time to reorganise the agriculture.

The present, budget put in the revenue expenditure of Rs. 5.68 crores and in the capital outlay Rs.1·49 crores. The total expenditure that we are going to incur in this connection is Rs. 7·17 crores. But does it promise any improvement in this sphere which is the main sphere so far as Assam's economy is concerned. There cannot be any industrial development ; there cannot be capital formation ; there cannot be increase in the resources for the development of the State industrially or for the industrialisation without taking into consideration this aspect of our economy which is the main aspect and on which 70 per cent of our population is dependent. Sir, radical agrain reform measure are extremely necessary. Government have passed so mony land legislations, but we find they have not given any amount of relief to the vast majority of the common agricultural workers—the poor peasants. Today, we have passed a Ceiling Act, but as a result of the Ceiling Act, how many new landless peasants are given land ? We have distributed land but now this resulted in increasing the production without abolishing the intermediaries, without abolishing the exploitation of various kinds by the landlords. Without liberating the peasents from the shack of money lander, landlord porverty and ignorance. Without giving the land to the peasents, we cannot solve the problem by means of spending crores and crores of rupees under different heads. Therefore, Sir, this is a very serious matter which the Government have not taken with grave concern, although in words, it is said that this aspect remains still the bottleneck of our economy.

Sir, coming to the question of industries, I have seen the Third Plan does not envisage anything which can promise to the people of our country the people of our State, that after the end of the Third Plan, we are going to lay the foundation for the industrial development of our State. What are we going to have ? Oil Refinery in the Central Sector—it has been

started and we are going to have it completed in the period of the Third Plan. We are going to have a fertiliser factory. We are going to have a gas plant at Naharkatiya. But the main thing that is very much emphasised and taken credit of by our Planning Minister is power. At the end of the Third Plan, what is the power potential that we are going to have ? It is 1,44,000 kw., whereas the Kapili Valley project which had an estimated potential of 4 lakh kw. has been given up and it has been left for the fifth Five-Year-Plan to be taken up or to be completed.

Sir, today, there is a tendency on the part of the Government of Assam which I have noticed is to rely more and more on the private investments—the private capitalists. Sir, this State is surrounded by the foreign countries. Sir, this is a State where the State itself should come to the picture of industrialisation. This is a State full of natural resources and human power and with all the possibilities, but even in the 3rd Plan, it does not envisage the programme for the realisation of those possibilities. Sir, even the State Transport which was giving us money as profit is sought to be, it is reported, handed over to a sort of a mixed thing—a corporation. This is something surprising. Sir, it is reported that the State Transport organisation which was in the public Sector is sought to be converted into a sort of corporation wish shares selling to certain big men, the corporation is not a State sector in the real sense of the term. Public sector is that which is completely under the control of the Government and completely managed at the hands of the Government Sir, even today the cement factory has not come into being. Now our endeavour has faced a set-back ; the constructional work has faced a set back. Our cement factory which was to be started long before, has not come into existence. Our necessity, of course, was and the demand is increasing but coal is lying beneath the earth in different parts of Assam and we have not taken it up. Coming to tea industry which earns foreign exchange, we find the position is no better and rather stagnant. There are many estates which do not produce any good quality of tea whereas Government are more concerned about giving concession to tea industry, but they are not at all concerned as to how it is being managed, how actually it has used the natural resources—land and capital. Many estates have not produced any result expected of them. I would suggest, Sir, if this tea industry is looked at only from the view point of giving relief, of tax reduction and helping in to the form of grants it will not do. If necessary we will have to see that these industries which are not producing anything and so to speak stagnating and as a result our workers are being put to hardships, the Government will have to take a planned programme so that it can be better utilized for the purpose of accruing more revenues for the development of the State.

Today, Sir, we find that the resurces problem is the main problem before this State. We have got the Industries Department. The industries Department has distributed some loans in the name of industrial loan even to Pharmacists. I do not know if Pharmacy is an industry. Even industrial loan is being paid to a man who makes clothes, I mean a Darjee. I have no objection if help is being given to them, if the Government helps those who helped the party in power in the election. But please do not give it the name of industrial loan.

Yesterday I had put a question. The Ministers are spending in the name of travelling allowances apart from their salaries and other allowauces, huge sums of money 4 lakh 38 thousand 458 rupees in 4 years (Bell rang) This can be reduced. We cannot ask the people to sacrifice for the matte

of building up the country on the basic industries, we cannot call upon the people to sacrifice if the Ministers spend money like this. If planning means the looting of the poor peoples' money, it is very difficult to ask the people to sacrifice. If we decide to reduce the money that we have spent—that the Ministers have spent, money that has spent in the higher posts, if we can stop wastage, if we can tax those people who have the ability to pay taxes and then start the basic industries then Sir, I belive our people will realise that we are going to get more. But today if some people go on enjoying more and more industrially and ask the poor and middle class people to sacrifice, that is not going to rouse the masses to sacrifice for the building up of our State.

I would suggest, Sir, that if necessary cut the salary of our M. L. As, cut down the salaries of the Ministers by 50 per cent cut down the expenses incurred by the I. A. S. and other high officers. Cut down practically all the wastage deal with evation severely and bring money from the capitalists Cut down also the expenses that are required in the construction of big buildings, When our people are suffering when they are shivering in cold because they cannot afford to purchase a piece of cloth, when the people are dying of hunger and disease, I do not know what they would do with a big building for a Police thana=what use there would be if a building be constructed at lakhs of rupees for a district court. I would suggest that cut out these expenses in building construction and use it for basic industries. Buildings may wait.

Sir, lastly I would say that the Government should take some offices to the Plains districts—this question has been raised again and again in this Assembly. Sir, in West Bengal and also in many other States there are two capitals, one for summer and other for winter. Apart from shifting some of the offices I would suggest that at least in winter capital should function at Gauhati so that in the (noise: where wiil you find the money ?) I am not saying that it can be done immediately but a Plan should be chalked out in this regard so that the Capital may be shifted in the long rnn.

With these words, Sir, In conclude may speech.

Shrimati KOMOL KUMARI BARUA (Katonigaon): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, জয় জয়তে, মই মাননীয় বিত্তমন্ত্ৰী দেৱক আমাৰ অৰ্থ-নৈতিক পটভূমিৰ সম্পৰ্কে সজাগ কৰি কোনো বিশেষ কৰ কাটল নলগোৱাকৈ ৰাজ্য-খনৰ সকলো প্ৰকাৰৰ উন্নয়নকল্পে লোৱা আচনি সমূহৰ উল্লেখেৰে এই সদনত ডাঙি-ধৰা আশা বাদী স্পষ্ট ভাষণ খনৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছো।

আমাৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ পৰ্য্যালোচনা কৰি মাননীয় বিত্তমন্ত্ৰীদেৱে আমাক জনাইছে যে আমাৰ জনমুৰি আয় আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় আয় যথেষ্ট সন্তোষজনক গতিৰে আগ বাঢ়িছে ই এটা আমাৰ দেশৰ কাৰণে শুভ বাতৰি চলিত বছৰটোত খাদ্য শষ্যৰ পৰিস্থিতি উন্নত হোৱাত আমাৰ Demand আৰু Supply ৰ মাজত থকা বিৰাট ব্যৱধানটো কিছু আতৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰিও আমি সন্তোষ পাইছো। আমাৰ দুখৰ কিছু সকাহ পাও বুলিও আমাৰ আশা হৈছে।

ঔদ্যোগিক আৰু খণিজ উৎপাদনৰ অৱস্থা সন্তোষজনক হোৱাটো আমাৰ সৌভাগ্যৰে কথা, ৰুদ্ৰ সাগৰৰ খাৰুৱা তেলৰ উৎঘাটনে বহু আশাই আমাৰ মনলৈ আনিছে। দেশৰ অমূল্য সম্পদবোৰৰ সুপ্ৰয়োগে আমাৰ অৰ্থনীতিৰ ভেটি দিনক দিনে

দৃঢ়তৰ কৰি তুলিব বুলি আমি সম্পূৰ্ণ ভাৰষা ৰাখিছো। কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ আমাক যথেষ্ট অথৰ প্ৰয়োজন যদিও কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে আমাৰ কিছুমান ন্যায্য প্ৰাপ্তিৰ পৰা আমাক বঞ্চিত কৰি থোৱাটো কেৱল দুৰ্ভাগ্যৰেই কথা ;নহয় অতি পৰিতাপৰো বিষয়। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে আমাৰ ৰাজ্য খনত উদ্ঘাটন হোৱা তেলৰ কৰৰ আমাক ভাগ নিদিয়াতো আমাৰ প্ৰতি ঘোৰ অন্যায় কৰা হৈছে বুলি আমি বিবেচনা কৰো। Income tax আৰু আন ভাগ কৰিব পৰা উৎপাদন কৰৰ ডাঙৰ ভাগ এটা পোৱাত আমাৰ সম্পূৰ্ণ অধিকাৰ আছে বুলি আমি ভাবো আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যেন আমাৰ সীমান্তৰ এই সমস্যা বহুল ৰাজ্যখনৰ উন্নয়নৰ বাবে আমাৰ এই ন্যায্য দাবী সহানুভুতিৰে বিবেচনা কৰিব। মহোদয় আমাৰ দ্বিতীয় পৰিকল্পনাৰ কাল অহা ৩১ মাৰ্চ্চত শেষ হব। এই পৰিকল্পনাৰ কাল ছোৱাত আমাৰ কিখিনি কাম হল তাৰ এটা চমু আভাষ মাননীয় বিত্ত মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই দিছে। পৰিকল্পনাৰ কাল ছোৱাত আমাৰ কিমান ৰাষ্টা, দলং, দোং মথাউৰি, মাটি আবাদী কৰণ কৰা হল সেইবোৰৰো এটা চমু হিচাপ আমি পাইছো। এইবোৰ কামৰ বাবে চৰকাৰ ধন্য বাদৰ পাত্ৰ, কিন্তু আমি যেতিয়া সমাজ বাদী সমাজ প্ৰতিস্থাৰ বাবে চেষ্টা কৰিছো মই ভাবো এই উন্নয়নমূলক কামবোৰৰ সুবিধাও সকলোতে সমবিতৰণ হব লাগে। আজি ৰাইজে বিচাৰে এটোপা ভাল খোৱা পানী, অলপ চিকিৎসাৰ ব্যৱস্থা, লৰা ছোৱালীৰ শিক্ষাৰ সুবিধা, এটা ভাল ৰাস্তা আৰু খেতিৰ সা-সুবিধাখিনি, কিন্তু মোৰ দুখ লাগে মোৰ অতি পিচপৰা সমষ্টিটোৰে দুটা পৰিকল্পনাত এক ইঞ্চি P. W. D. ৰাস্তা নাপালে—১৯৫০ চনৰ পৰা জলাতক হৈ থকা ৰৰ মুকলি পথাৰৰ বিৰাট অঞ্চলটোৰ আবাদীকৰণ নহল—১৪-১৫ মাইল ৰাস্তাৰ ভিতৰত চিকিৎসাৰ কোনো সা-সুবিধাৰ ব্যৱস্থা নহল, খোৱা পানী টোপাৰো একো স্থায়ী ব্যৱস্থা কৰা নহল। যদিও Plane ৰ বাহিৰত saving ৰ পৰা Petrol tax, motor tax আদিৰ পৰাও কিছুমান নতুন ৰাস্তা P. W. D. য়ে কৰিলে বহু ঠাইতে National Water supply scheme লোৱা হল। বহুত নতুন হস্পিটেলো গঢ়ি উঠিল কিন্তু ট্ৰাঙ্ক ৰোডৰ গাতে লাগি থকা কাকজান লোকেল বোৰ্ড Dispensary খনৰ অৱস্থা এতিয়াও মান্ধাতা যুগৰ দৰেই থাকিল শিক্ষানুষ্ঠান বোৰৰটে কথাই নাই। ৫৭ৰ পৰা এই সদনৰ মজিয়াতে মই বহুতেই গালো কলো কিন্তু কি হব সকলো খোলাকতিৰ তাল। এইবাৰৰ বাজেটতো কোনো কামেই ঘোৰ অঞ্চল-টোত নপৰা দেখি মোৰ সমষ্টিটোৰ প্ৰতি থকা চৰকাৰৰ কোপ দৃষ্টি কেতিয়া আতৰিব মই কব নোৱাৰো।

মহোদয়, আমাৰ গণতন্ত্ৰৰ সফলতা আৰু মানুহ গঢ়াৰ পথত আগবাঢ়িবলৈকে চৰকাৰে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব দিয়াত আমি সন্তোষ পাইছো আমি প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বাধ্যতামূলক কৰাৰ আচনি হৈছে ; কিন্তু তাৰ লগে লগে আৱশ্যকীয় প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত শিক্ষাক ব্যৱস্থা কৰিব নোৱাৰিলে জীৱনৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কালছোৱাত আমি আমাৰ বংশধৰ সকলৰ কল্যাণতকৈ অকল্যাণহে বেচি সাধন কৰিমহঁক। এতিয়াই আমি আমাৰ এজনীয়া শিক্ষকৰ স্কুলবিলাকত লৰাছোৱালীৰ যি পঢ়াশুনা হৈছে দেখিছোৱেই ; সেইবাবে মই কব খোজো যে আমাৰ এজনীয়া শিক্ষকৰ স্কুলবিলাকক অনতিপলমে অন্ততঃ দুজনীয়া শিক্ষকৰ কৰিব লাগে, এই সদনত মই প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত পুৰুষতকৈ মহিলাক বেচি সুবিধা দিব লাগে বুলিও বহুবাৰ কৈ আহিছো কিন্তু চৰকাৰে তাৰ বিশেষ একো ব্যৱস্থা কৰিছে বুলি অনুমান নহয়। মই ভাবো আৰু বিশ্বাস কৰো যে প্ৰাথমিক অৱস্থাত মহিলা শিক্ষয়ত্ৰীয়ে বেচি দক্ষতাৰে শিক্ষা দিব পাৰে সেইবাবে মই পুণৰায় চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব খোজো যে ছোৱালীৰ কাৰণে বণায়াদী প্ৰশিক্ষণৰ বৰ্ত্তমান যি ব্যৱস্থা আছে তাতকৈ ইয়াৰ প্ৰসাৰতা বঢ়াব লাগে।

চৰকাৰী আৰু বে-চৰকাৰী স্কুলৰ পাৰ্থক্য থাকিবলৈ যত্ন কৰাৰ বাবে চৰকাৰ সকলোৰে ধন্যবাদৰ পাত্ৰ কিন্তু আমি শুনি আচৰিত হৈছো যে সাহায্য প্ৰাপ্ত স্কুলসমূহক যোৱা ৫৯ চনৰ পৰা দিয়া Cash Allowance টো চৰকাৰে ওলোটাই দিবলৈ নিৰ্দ্দেশ

দিছে। কথাষাৰ মই বুজিব পৰা নাই। যদি চৰকাৰে নিদিয়ে বা দিব নোৱাৰে তেন্তে একেবাৰে দিবই নালাগিছিল এবাৰ দি এবাৰ ওলোটাই আনি এইখন কি লৰা ধেমালি পাতিছে মই ধৰিব পৰা নাই।

মহোদয়, আমাৰ Non-recurring grant দিয়াত উচিত বিচাৰ নোহোৱাৰ বাবেই তাক বন্ধ কৰি বৰ্ত্তমান Loan ৰ ব্যৱস্থা কৰা হল কিন্তু Library আদিৰ কাৰণে বোলে কিছুটকা এতিয়াও শ্বিলঙতে বিতৰণ হয় যাৰ ভাগ্য ভাল অৰ্থাৎ যিজন M.L.A. প্ৰভাৱশালী তেওঁৰ লাইব্ৰেৰী দুই চাৰিটাই দুই পয়ছাৰ মুখ দেখে কিন্তু আমাৰ নিচিনাবোৰে তাৰ গোন্ধ ভাপো নেপাও, ই সচাকৈয়ে বৰ দুখৰ কথা, উচিত বিতৰণৰ কাৰণেই মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যেন লাইব্ৰেৰীৰে হওক বা যিহৰেই হওক, যি টকা বিতৰণ কৰা হয় তাক Inspector সকলৰ Circle wise ভাগ কৰি দিব লাগে যিদৰে আজি কালি Schedule Caste, Schedule আৰু other Backward Scholarship ৰ বাহিৰে আন Special Scholarship বোৰ দিয়া হৈছে আৰু তাৰ কাৰণে যিখন কমিটি চৰকাৰে কৰি দিছে সেইখনে তাৰ বিতৰণ কৰিব লাগে নহলে মাহ চাউল কল বিলোৱাৰ দৰে বিলালে কেতিয়াও উচিত বিচাৰ হব নোৱাৰে।

সাহায্য প্ৰাপ্ত কলেজৰ শিক্ষক সকলক U.G.C. যে অনুমোদন কৰা নিৰিখ দিয়াৰ বাবে আমি ভাল পাইছো আন আন প্ৰদেশবোৰৰ দৰে ৫৬ চনৰ পৰা দিয়া হলে আৰু সন্তোষ পালোহেতেন। Deficit System ৰ Reserve ৰ অংশটো ২৫ ভাগৰ পৰা ৮০ ভাগলৈ বঢ়াই দিয়াৰ বাবে চৰকাৰক ধন্যবাদ জনাইছো। শিক্ষাৰ মান উন্নয়ণৰ বাবে পৰিদৰ্শণ যাতে নিখুট হয় তাৰ বাবে চোকা দৃষ্টি ৰাখিবলৈ চৰকাৰক অনুৰোধ জনাওঁ নহলে পৰিদশকৰ সংখ্যা বঢ়ালেও আশানুৰূপ ফল লাভ নহব। আমি বহুত সময়ত অভিযোগ শুনিছো যে বছৰৰ পিচত বছৰ ধৰি স্কুল পৰিদশণ নহয় S.I. D.I. সকলক ৰাইজে টেক্সি ধৰি School পৰিদৰ্শণলৈ নিনিলে স্কুল পৰিদৰ্শণ নহয় স্কুলে মঞ্জুৰী নাপায়।

মহোদয়, আমাৰ শিক্ষাক কৰ্ম্ম মুখৰ কৰি তুলিবলৈকে হাইস্কুল বোৰক বহুমুখী উচচ মাধ্যমিক আদি পৰ্য্যায়লৈ নিয়া, তিনি বছৰীয়া Degree Course কৰা, বিজ্ঞান, কাৰীকৰী আদিৰ শিক্ষাৰ প্ৰসাৰতা আদিৰ আচনি লোৱাৰ কথা মাননীয় বিত্ত-মন্ত্ৰীদেৱে কৈছে। ইয়াৰ পৰাই আমি অনুমান কৰিব পাৰো যে শিক্ষাৰ পৰিসৰ আমাৰ দিনক দিনে কিমান বৃদ্ধি হৈছে। আমাৰ সম্পূৰ্ণ বিশ্বাস, সুযোগ আৰু সুবিধা পালে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ লৰাছোৱালীবোৰেও যথেষ্ট আগ বাঢ়িব পাৰিব। শিক্ষাৰ প্ৰসাৰতাৰ বাবেই আজি অসমৰ জনসাধাৰণে শিক্ষাৰ Quantity ৰ লগতে Quality ৰ গুৰুত্ব দিবলৈ আৰু এখন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ আৱশ্যকতা অনুভৱ কৰিছে।

আমি সন্তোষ পাইছো। সিদিনা মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীদেৱে আমাক জনাইছে যে বহুতো দায়িত্বপূৰ্ণ মহলৰ পৰা এই দাবী আহিছে আৰু চৰকাৰেও এই বিষয়টো পৰিক্ষা কৰিব।

মহোদয়, আমি সকলোৱে জানো যে আমাৰ বিশ্ববিদ্যালয় আৰু কলেজবোৰত সংখ্যা যথেষ্টভাবে বাঢ়ি গৈছে আৰু ইয়াৰ বাবেই শিক্ষাৰ মান কমিছে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰৰ সম্বন্ধ আতৰ হৈ পৰিছে আৰু বহু সময়ত ছাত্ৰৰ মাজত উশৃঙ্খলতাই দেখা দিছে বুলিও বহুতে মত পোষণ কৰে? U. G. C. ৰো এই মত আৰু সেইবাবেই তেওঁলোকৰ ১৯৫৮-৫৯ চনৰ ৰিপৰ্টত বিশ্ববিদ্যালয়বোৰৰ পৰিধি সৰু কৰিবলৈ পৰামৰ্শও আছে। এইফালৰ পৰা চালে দেখা যায়, নগা পাহাৰ, নেফা, মনিপুৰ আদিক লৈ প্ৰায় ১২ কোটি জনসংখ্যাৰ ৯৩,০০০৲ বৰ্গমাইলৰ এটা বিৰাট

অঞ্চল গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বাবে যথেষ্ট বেচি হৈ পৰিছে। মাধ্যমিক শিক্ষাৰ বাবে অভিমান যি ধৰণে উপযুক্ত শিক্ষকৰ আৱশ্যক হব তাৰ যোগান ধৰিবৰ কাৰণেও আৰু এটা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে।

কিন্তু এখন নতুন বিশ্ববিদ্যালয় পাতিবলৈ যাওঁতে, বিযেষকৈ মন কৰিব লগীয়া বিষয় হৈছে disposal আৰু special needs ৰ পিনৰ পৰা অসমত বৰ্ত্তমান special needs ৰ কাৰণেই আৰু এখন বিশ্ববিদ্যালয় বেচি প্ৰয়োজন। বৰ্ত্তমান ভাৰতৰ ভিতৰত কাৰীকৰী আৰু কৃষি বিষয়ক শিক্ষা প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত অসম বহুতেই পিচপৰি আছে—অথচ এই দুটিৰ আৱশ্যকতাই অতি বেচি। এই কাৰণে এতিয়া অসমৰ কাৰণে এনে এটা Residencial University লাগে—য'ত এই বিষয় দুটাত বিশেষ গুৰুত্ব দিব পৰা হয়।

মই আগেয়েই কৈছো যে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিধি যথেষ্ট বহল হৈ পৰিল, সেইবাবে Agriculture আৰু Technology ৰ high standard maintain কৰি সেইবোৰ বিষয়ত extention, Research আদিত মনোনিবেশ কৰিবলৈ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় কিমান দূৰ সক্ষম হব কব নোৱাৰো, তাৰ উপৰি বৰ্ত্তমান গুৱাহাটীত কৃষি কলেজ নাই। এই faculty বোৰ যদি University ৰ ওচৰ সমীপত নহয় তেন্তে বিভিন্ন বিভাগৰ ভিতৰত আলোচনা বিলোচনা সংযোগ Personal Contract, direct Control Research লাইব্ৰেৰী আদিৰ সুবিধা পোৱাত সম্ভৱ নহয়।

এই পিনৰ পৰা চাবলৈ গলে এই সুবিধাবোৰ আসামৰ ভিতৰত কেৱল যোৰহাটতহে আছে। যাতায়াত আদিৰ পিনৰ পৰা নেফা, নগাপাহাৰ আদিৰ লগত যোৰহাটেই ওচৰ আৰু পোনপটীয়া সম্বন্ধ যোৰহাটতেই Agricultural College, Engineering College, P. O. W. Institute of Engineering and Technology, Vocational Training College, I. T. I. এচিয়াৰ ভিতৰতে প্ৰখ্যাত, গবেষনাগাৰ Toklai Experimental Station. Regional Research Labratory, Regional Coal Survey full Research Institute of India, Post Graduate Training College Arts, Commere Science আদিত House থকা দুখন প্ৰথম শ্ৰেণীৰ ডিগ্ৰী কলেজ আছে। এই কলেজ, গবেষনাগাৰ আৰু আন আন অনুষ্ঠানবোৰে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কাৰণে যথেষ্ট সহায়ক হব আৰু এইবোৰকেই বিশ্ববিদ্যালয়ৰ Unit ৰূপে পাব পৰা হব। যোৰহাট মহকুমাৰ তিতাবৰত থকা Sericulture Research Station, Post Graduate Basic Training College জনতা কলেজ—তিতাবৰ আৰু টিয়কৰ দুখন কলেজ থাকিয়ো যথেষ্ট সহায় কৰিব। বৈষ্ণব সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰ যন্ত্ৰসমূহো যোৰহাটৰ মাজুলীতে, যোহাটৰ আশে পাশে Linguistic আৰু Anthropological Studies ৰ বাবে বিৰাট ক্ষেত্ৰ পৰি আছে। Coal আৰু Oil Field বোৰো যোৰহাটৰ পৰা বেচি আতৰত নহয়, সেইবোৰে আৰু কাজিৰঙা wild life santuary আদিয়ে Biological আৰু Geological শিক্ষাৰ কাৰণেও যথেষ্ট সহায় কৰিব, তাৰ উপৰি গৰাখহনীয়া বা বানপানীৰ আশঙ্কাও যোৰহাটত নায়।

মহোদয়, সেইবাবে মই ভাবো চৰকাৰে এই বিষয়টোত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব আৰু ৩য় পৰিকল্পনাতে যোৰহাটত এখন বিশ্ববিদ্যালয় পতাৰ বাবে চেষ্টা কৰিব। ডিব্ৰুগড়ৰ শ্ৰীকানৈৰে ২০ লাখ টকা দিয়া বাবে আমি সন্তোষ পাইছো আৰু অসমৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি তেখেতৰ বদান্যতাৰ বাবে ধন্যবাদ জনাইছো। মহোদয়, এই কুৰি লাখ টকাৰ

উপৰিও আৰু বহু টকাই university এটাৰ বাবে প্ৰয়োজন হব। সেইবাবে মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যাতে U. G. C. ৰ লগতো পৰামৰ্শ কৰি যি ঠাইত পাতিলে সকলো প্ৰকাৰৰ সুবিধা আৰু economic হয় তালৈ লক্ষ ৰাখি কাম হাতত লয়। কাৰণ ২য় বিশ্ববিদ্যালয়খন কোনো অঞ্চল বিশেষৰ কাৰণে নহয়—সদৌ অসমৰ কাৰণে। আশা কৰো শ্ৰীকান্তেয়ে মোৰ কথাত সমৰ্থন কৰিব, ৩য় পৰিকল্পনাত ২য় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বাবে ব্যৱস্থা কৰা নহল যদিও আমাৰ সম্পূৰ্ণ বিশ্বাস চৰকাৰে ইচ্ছা আৰু চেষ্টা কৰিলে নিশ্চয় টকাৰ ব্যৱস্থা হব, তাৰোপৰি আধা অংশটো U G. C. য়ে বহন কৰিব—২য় বিশ্ববিদ্যালয়খন হলে—গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সহায়ক আৰু পৰিপূৰক হৈ শিক্ষা প্ৰসাৰ তাত সহায় হে কৰিব। U. G. C. আৰ্থিক সাহাৰ্য্য state অনুসৰি নিদিয়ে unit আৰু তাৰ আৱশ্যকতা অনুসৰিহে মঞ্জুৰ কৰে, এই দৰেই ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যবোৰত বিশ্ববিদ্যালয়বোৰ গঢ়ি উঠিছে।

মহোদয়, স্ত্ৰী শিক্ষাৰ প্ৰতি চৰকাৰৰ মাহী আইৰ মৰম দেখি মোৰ দুখ লাগে ; বক্তৃতা মঞ্চৰ পৰা নাৰীৰ উন্নতিৰ অবিহনে দেশৰ উন্নতি অসম্ভৱ বুলি আমি বৰ সুৱলা ভাষাৰেই কওঁ কিন্তু কামততো একো নকৰো ; প্ৰতিযোগিতাৰ যোগেদি যি সকল আহিছে তাৰ বাহিৰেতো ছোৱালীৰ শিক্ষাৰ বাবে কোনো গুৰুত্বই দিয়া নাই। বেজাৰ লাগে একোখন ছোৱালী স্কুল ৰাইজে বহু চেষ্টাৰে পাতে কিন্তু চৰকাৰৰ সুদৃষ্টিৰ অভাৱত বছৰৰ পিচত বছৰ ধৰি অনাদৃত ভাৱেই পৰি থাকে। মই চৰকাৰক দাবী কৰো যে ছোৱালী স্কুল কলেজ আৰু ছোৱালীৰ বাবে সকলো scholarship আদিৰ, special allocation থাকিব লাগে। তাৰোপৰি, চৰকাৰৰ Social Welfare, Cottage Industry আৰু শিল্পৰ শিতানত বহুটকাই শিশু আৰু মহিলাৰ উন্নয়নৰ কাৰণে দিয়া হয়—সেইবোৰ কি নীতিত বিতৰন কৰা হয় নাজানো কিন্তু আমি ভালকৈ জানো যে সেই টকা অসমৰ সকলো অঞ্চলতে সমবিতৰণ নহয়। সেই বাবে মই চৰকাৰক কওঁ যে যি টকাকে চৰকাৰে দিয়ে সকলো জন সংখ্যাৰ ভেটিত জিলা বিলাকত ভগাই দি পঞ্চায়তৰ জৰিয়তে বিতৰণ কৰিব লাগে। শ্ৰীনাথ ডাঙৰীয়াৰ সেই মত মই সম্পূৰ্ণ সমৰ্থন কৰো।

মহোদয়, চৰকাৰৰ নিয়োগ নীতিয়েও আমাক বহুসময়ত হতাশ কৰে। যিদিনা ইয়াতে কৃষি মন্ত্ৰী মহোদয়ে উত্তৰ দিলে যে আমাৰ Economic Botaist, Agriculture Chemist, Agriculture Information Horticulturist আদি ভালেমান post মানুহৰ অভাৱত বহু দিনৰ পৰা খালি হৈ আছে। মই সুধিব খোজো মানুহ বিচৰাৰ বাবে চৰকাৰে কিবা ব্যৱস্থা কৰিছিলনে ?—যদি কৰাই নাই তেন্তে আমি যদি ভাবো যে চৰকাৰৰ মনপুত মানুহ নোহোৱাৰ বাবেই এই বোৰত regulation তো মানুহ নলয় আৰু advertise য়ো নকৰে তেন্তে ভুল হব নেকি ? আমাৰ ধাৰণা যে বৈজ্ঞানিক প্ৰণালীৰে কৃষিৰ উন্নতি সাধিবলৈকে এই বিভাগবোৰ খোলা হৈছিল—যদি আমাৰ চৰকাৰ কৃষি বিষয়ত চৰম সীমা পালেগৈ আৰু এই বোৰ কামৰ দৰকাৰ নাই বুলি ভাবে তেন্তে এনে কামবোৰ উঠাই দিব লাগে আৰু যদি আৱশ্যকতা আছে তেন্তে অৰ্হতা থকা মানুহ লৈ কাম চলাব লাগে। মই ভাবো কাগজত কামবোৰ থৈ বছৰি বছৰি Budget allocation কৰি আমাৰ দুখীয়া ৰাইজৰ ধন গোটাই থৈ তাক Surrender কৰিবৰ কোনো অধিকাৰ চৰকাৰৰ নাই।

মহোদয়, এনে উদাহৰণ বোধহয় বহুতেই ওলাব— মোৰ চৰকাৰৰ ওচৰত অনুৰোধ এইটোৰেই যে এনে ধৰণৰ কামৰ পুনৰাবৃত্তি কৰি ৰাইজৰ ওচৰত আমাক জবাবদিহি নকৰে।

মহোদয়, ১ম আৰু ২য় পৰিকল্পনাত আমাৰ জন সংখ্যাৰ সৰহ অংশ অন্যান্য পিচপৰা সম্প্ৰদায়বোৰৰ বাবে কোনো সুবিধাই নিদিয়াতো দুখৰ বিষয়--- ৩য় পৰিকল্পনাত কিছু ব্যৱস্থা কৰাৰ বাবে চৰকাৰক ধন্যবাদ দিছো যদিও আৱশ্যক অনুসৰি ই অতি তাকৰ। মহোদয়, আমাৰ চাওদাং সম্প্ৰদায়তো কিমান পিচপৰা তাক বহু বাৰেই মই এই সদনত ৫৭ চনৰ পৰা কলো। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে তেওঁলোকক Back ward community ৰ 'c' class ত ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে কিন্তু আমাৰ চৰকাৰে কিয় এতিয়ালৈকে ৰাজ্যিক লিষ্টীত তেওঁলোকক 'C' Class ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা নাই। মই বুজিব পৰা নাই। মই চৰকাৰক দাবী কৰো যে আমাৰ অতি পিচপৰা চাওদাং সম্প্ৰদায়টোক চৰকাৰে অনতি পলমে 'C' শ্ৰেনীত ধৰি সকলো ক্ষেত্ৰতে তেওঁলোকৰ বাবে বিশেষ সুবিধাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

মহোদয় ৩য় পৰিকল্পনাত ১২০ কোটি টকাৰ আচনি মঞ্জুৰ কৰোৱাৰ বাবে চৰকাৰক ধন্যবাদ জনাওঁ, এই পৰিকল্পনাই ৰাইজৰ সহযোগ আৰু চৰকাৰৰ চেষ্টাত আমাৰ বহু আশাকে পুৰণ কৰিব বুলি আশা কৰিছো চৰকাৰৰ পৰা আমি ইয়াকে আশা কৰে যাতে হৈ যোৱা ভুলবিলাক যাতে পুনৰাভিনয় নহয় তাৰৈ চৰকাৰে সজাগ দৃষ্টি ৰাখে। ইয়াকে কৈ বিত্তমন্ত্ৰী দেৱক ধন্যবাদ জনাই মোৰ বক্তব্য সামৰিলো।

*Shri **RAMNATH SARMA (Lumding)** : বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই এই সদনত দাঙিধৰা ১৯৬১-৬২ চনৰ বাজেটখন ঘাটি পৰা হলেও তাত তেখেতে ৰাজ্যৰ উন্নতি আৰু প্ৰগতিৰ কাৰণে যি বিলাক আচনি দাঙি ধৰিছে আৰু যেনেকৈ ঘাটি পেলাইও দেশখন আগবঢ়াই নিবলৈ উদ্যত হৈছে--- তাৰবাবে অকল ঘাটি পৰা দৃষ্টিভঙ্গীৰে সমালোচনা নকৰি, ধন্যবাদহে জনাইছো । লগতে তেখেতলৈ এই কথাও নিবেদন কৰিছো যেন দেশৰ সৰ্ব্বপ্ৰকাৰৰ উন্নতিৰ কাৰণে Implementation of schemes and no surrender after a year যাতে বছৰৰ শেষত হৈ নুঠে। তৃতীয় পৰিকপনাৰ কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ উদ্দেশ্য ভাৰতৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী শ্ৰীনেহেৰুৱে কৈছে যে এই কালছোৱাত আমাৰ এয়ে slogan হব লাগিব আৰু সেইটো হৈছে "implementation"। প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ এই বানী শিৰোগত কৰি, আমাৰ চৰকাৰে তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ আচনি সমূহ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ সকলো প্ৰকাৰে সহায় বৰিষণ কৰিব বুলি আশা ৰাখিলো কাৰণ কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত এনে হৈ উঠা দেখা যায় যে Concerned Department বিলাকে Financial sanction ৰ অজুহাত দেখুৱাই কাম কৰিবলৈ অসমৰ্থ হয়--- আৰু শেষত ইয়াৰ কাৰণে চৰকাৰ তীক্ষ্ণ সমালোচনাৰ সন্মুখীন হয়। সেই কাৰণে যাতে এইবিলাক বেমেজালি তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ কালত নহয় তাৰ কাৰণে চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো আৰু যাতে নান বেমেজালীত পৰি দ্বিতীয় পৰিকল্পনাত বহুকোটি টকা খৰচ কৰিব নোৱাৰাৰ অৱস্থাত পৰি surrender কৰিব লগীয়া নহয়।

গণতান্ত্ৰিক দেশত, দেশৰ সৰ্ব্বপ্ৰকাৰৰ উন্নতিৰ হকে লোৱা plan আৰু pragromme কাৰ্য্যকৰী কৰাটো বৰ ডাঙৰ কথা কাৰণ, তাৰ ওপৰত চকু সকলোৰে। সেই কাৰণে শাসন যন্ত্ৰৰ চলোৱা প্ৰত্যেক কৰ্ম্মচাৰীয়েই ইয়াৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি ৰাইজৰ তথা দেশৰ উন্নতিয়েই তেওঁলোকৰ নিজৰ কৰ্ত্তব্য বুলি ধৰি লব লাগিব আৰু কৰ্ত্তব্য সমাধা কৰোতে ৰাইজৰ সুখ দুখ, ৰাইজৰ প্ৰতি সহানুভূতি আৰু ৰাইজৰ মৰ্ম্মবেদনা উপলব্ধি কৰিব লাগিব। এনে মনোভাব চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ নোহোৱাৰ ফলত প্ৰধানত: চৰকাৰী উন্নয়ন মূলক আচনি সমূহ কাৰ্য্যকৰী হৈ নুঠে। সেই কাৰণে মই চৰকাৰক এই মৰ্ম্মে পৰামৰ্শ দিব খুজিছো যেন আমাৰ চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী বিলাক অতীজৰ বৃটিচৰ আমোলৰ আমোলাতান্ত্ৰিক ভাৱ যাতে পৰিহাৰ কৰে আৰু ৰাইজৰ sentiment, বুজি পায় আৰু অনুপ্ৰেৰণা যোগাব পাৰে তালৈ মনো

*Speech not corrected.

বৃত্তি পৰিবৰ্ত্তন কৰোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰে। চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা উৎসাহ উদ্দীপনা আৰ্থিক সাহায্য পালে আমাৰ নিচলা অসমীয়া ৰাইজৰ সৰ্ব্বপ্ৰকাৰৰ উন্নতি হোৱাৰ স্থল আছে কাৰণ, অসমীয়া মানুহ পৰিশ্ৰমী কিন্তু সাগৰ কুটিল গতিত পৰি দিনক দিনে নিচলা হৈ আহিছে। সৰ্ব্বপ্ৰকাৰৰ সহায় কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত উৎসাহ উদ্দীপনা পালে তেওঁলোকৰ উন্নতি কৰিব পৰা যোগ্যতা আছে। এই মৰ্ম্মে কালি শ্ৰীযুত হৰিনাৰায়ণ বৰুৱায়ো মন্তব্য কৰি গৈছে।

তাৰ পিচত, মই এই কথালৈ চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰো যে, কিছুমান বিভাগ যেনে পঞ্চায়ত বিভাগ, বনবিভাগ, উন্নয়ন বিভাগ, বিদ্যুৎ শক্তি উন্নয়ন বৰ্ড (State Electricity Board) যি বিলাকৰ লগত ৰাইজৰ যোগাযোগ সদায় আছেই সেইবিলাগ ৰাজধানী ছিলং, জন-সাধাৰণৰ বহু আতৰত থকাত ৰাইজৰ নানান অসুবিধা হয় আৰু এই বিভাগ বিলাক অনতিপলমে জনসাধাৰণৰ সুবিধাথে গুৱাহাটিলৈ তুলি নিব লাগে। এই বিলাক কথা মই যোৱা বাজেট অধিবেশনতো চৰকাৰৰ ওচৰত আবেদন জনাইছিলো আৰু আজিও জনাইছো। তাৰোপৰি কেন্দ্ৰীয় বিত্তীয় সহায় (আমাৰ ৰাজ্যৰ কাৰণে) সম্বন্ধেও যোৱা অধিবেশত উল্লেখ কৰিছিলে আৰু এতিয়া তেখেতৰ ভাষণত কেন্দ্ৰীয় বিত্তীয় সহায়ৰ কথা প্ৰকাশ কৰাত ধন্যবাদ জনাইছো। যোৱা বছৰটো আমাৰ ৰাজ্য খনত বহু বিপৰ্য্যয় ঘটি গৈছে সেই বিৰ্য্যয়ৰ প্ৰতিকাৰ, জনজাতীয় লোক সকলৰ উন্নয়ণ পিচপৰা সম্প্ৰদায় সকলক আগ বঢ়োৱাৰ ব্যৱস্থা আদি বিবেচনা কৰি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে আমাৰ ৰাজ্যত আৰু অধিক বিত্ত সহায় দিয়া উচিত। তাৰোপৰি এতিয়ালৈকে কৰা অনুসন্ধানৰ পৰা এইটো পৰিলক্ষিত হৈছে যে, আমাৰ ৰাজ্য প্ৰাকৃতিক সম্পদেৰে ভৰা অথচ ৰাজ্য খন দুখীয়া আৰু বাজ্যিক ৰাজহৰ টকাৰ পৰা এই সম্পদ উদ্ঘাটন কৰা কঠিন। আনকৃতে আমাৰ ৰাজ্যৰ সম্পদ তেল আৰু কয়লা আৰু কৃষি সম্পদৰ ন্যায় সঙ্গত আয়ৰ ভাগ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা পোৱা নাই। আমাৰ এই সামগ্ৰী বিকাকৰ অধিক উদ্ঘাটন আৰু উদ্ঘাটিত সম্পদৰ finished procted ৰ ওপৰত কৰ আমি কম পোৱাটো দুখৰ কথা। ইয়াৰ ন্যায় সঙ্গত ভাবে আমাৰ দিয়াটো উচিত আৰু এই আয়ৰ অংশ নোনোৱাই আমাৰ ৰাজ্য খনে উন্নয়ণ মূলক আচনি বিলাক অথৰ অভাৱত অতীজৰে পৰা কৰিব পৰা নাই আৰু ৰাজ্যখন অতিজৰে পৰাই পিচ পৰি আছে। তাৰো পৰি দেখা যায় এই বিলাক লিমিৰ, মূল কোম্পেনী বিলাক ভাৰতৰ বাহিৰত register ৰ আৰু তাৰ কাৰণে কৰ পোৱাই কঠিন হয়। এই বিলাকৰ যুক্তি নাই আমি পাব লগা কৰৰ পূৰা অংশ আমি পাব লাগে কাৰণ তেলৰ ক্ষেত্ৰ, খাৰোৱা তেল আমাৰ তাৰো আমি আমাৰ ন্যায্য অংশ নাপাও। কাযেই কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এনে মাহী আইৰ আচৰণ যাতে আৰু দীৰ্ঘ দিন ধৰি চলি নাথাকে তালৈ অসম আৰু দিল্লী চৰকাৰ দুয়োৰে দৃষ্টি অকৰ্ষণ কৰিলো, আৰু সেই মৰ্ম্মে তৃয় ফাইনেনচিয়েল কমিশৰ আগত যুক্তি সহ দাঙি ধৰিবলৈ বিত্ত মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়ৰ অনুৰোধ জনাও। আশাকৰো তেখেতে with all assertion এই কাম কৰিব

(সময়ৰ সংকেত)

অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু কিছু সময় দিবলাগে মই মাত্ৰ পাচমিনিটয়ে হৈছে।

Mr. SPEAKBR : Two munites more.

***S'ri RAM NATH SARMA (Lumding):** তাৰ পিচত চৰকাৰে আমাৰ যিটে। National incomc আৰু per capita ineome ৰ মানদণ্ড আজি বাঢ়িছে বুলি ধৰিবলৈছে ১৯৫১ চনৰ তুলনাত মই কৰ খুজিছো শত কৰা ৯৮ জনৰে সেইটো হোৱা নাই। যদি কৰিছে বুলি লোৱা হয় তেন্তে কব লাগিব সেই কৃষি

*Speech not corrected

এটা শ্ৰেনীৰ মাজত আবদ্ধ আৰু সেই বদ্ধিৰ সুবিধা জনসাধাৰণে ভোগ কৰিব পৰা নাই। এনেস্থলত যদি এই বদ্ধিটো, যিটো এটা শ্ৰেনী বিশেষৰ মাজত আবদ্ধ, in general বুলি ধৰিলোৱা হয় তেন্তে সমাজৰ কাৰণে অস্বস্থকৰ হব কাৰণ গ্ৰামাঞ্চলৈ লক্ষ্যকৰিলে দেখাযায় যি দৰিদ্ৰ জনসাধাৰণৰ জীৱনত অৰ্থনৈতিক মানদণ্ডৰ কোনো পৰিবৰ্ত্তন হোৱা নাই। ইয়াৰ উপৰিও এই ক্ষেত্ৰত Cooperative Agriculture পদ্ধতি চলাব পাৰিলে দৰিদ্ৰ জনসাধাৰণৰ মানদণ্ড বঢ়াত সহায় হব। কাৰণ আজি আমাৰ অধিকাংশ খেতিয়কেই ভূমিহীন আৰু বাকী তংশৰ ভূমিত excessive fragmentation of soil হৈ দিনক দিনে uneconomic হৈ যাব ধৰিছে। আশা কৰো বিভাগীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে এই কথা বিবেচনা কৰিব তাৰ তেনেকৈ আচনি কৰিলেলে অধিক শস্য উৎপাদন হব আৰু ৰাইজৰ উপকাৰ হব।

তাৰ পিচত দেখা যায় শিল্প ক্ষেত্ৰত অতি কম শিল্পইও গা কৰিব পৰা নাই। বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই এই সম্পৰ্কত কৈছে যে Technical person ৰ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। অকল ব্যৱস্থা কৰিছো বুলিলেই কোনো plan কাৰ্য্যকৰী হৈ নুঠে।

Industry ৰ জৰিয়তে নিবনুৱা সমস্যা সমাধানত কিমান কৰ আগবাঢ়িব পাৰিছে সেইটো চাব লাগিব। কিন্তু আমাৰ টেকনিকেল লাইনৰ মানুহ নথকাৰ কাৰণে সেই ক্ষেত্ৰত আমি আশানুৰূপ আগবাঢ়িব পৰা নাই। গতিকে আমাৰ Industry হলেও আমাৰ লৰাক কাম দিব পাৰিমনে নোৱাৰিম সেইটো চাব লাগিব। গতিকে প্ৰত্যেক industry ত কিমান মানুহ লাগে সেইটো চাই আমাৰ লৰাক traning দিব লাগিব।

তাৰ পাচত আৰু এটা কথা আমি বিশেষ মন দিব লগিয়া হৈছে সেইটো হৈছে Compulsory insurance to the Agriculturists, তেতিয়াহে আমাৰ capital formation হব।

স্ত্ৰীশিক্ষাৰ বিষয়ে কব খোজো স্ত্ৰীশিক্ষাত আমি বিশেষ মন দিব লাগে অন্ততঃ প্ৰত্যেক districtHead Quarters তে একোখন Girls College হব লাগে।

Shri PRABHAT NARAYAN CHOUDHURY (Nalbari-East): Mr Speaker, Sir, I rise to speak a few words on the Budget speech of the Finance Minister and the Budget estimates for 1961-62. At the outset I congratulate the Finance Minister for trying to reliew the economic condition of the current year The year ending on 31st March, 1961 is a very important one being the goodbye year of the Second Five-Year Plan and last year of a decade of Plans. The comparative feature of the two Plans in relation to the Third Plan have been discussed in this House more than once, so as to have a full assessment of the achievements—success and failures. In terms of money Second Plan compares favourably with the First Plan figures where the allotment was a meagre one, and our outgoing Government was quite Novice and rather not plan minded. The Second Plan, however, is semarked by its success in surrender of what little Assam got in the Plan—the rurrender being to the tune of rupees ten crores out of 54 crores. This is the money aspect of the Plan.

Going into actual achievements also it does not present a happy picture. Government Departments have faild to give a correct assesment of the actual achievents. One reason is that the Departments are busy to present

the success in showing how best they could expend the money allotted by whatever means they could. Who is than there to examine the actual achievements made to justify the expenditure which some Departments like the depart ment of P.W.D. (Flood Control and Irrigation), Argiculture, P.W.D. (Road and Buildings) and Industries Department boast to make ? Is it the Estimates Committee, which make a very rough examination of an over all nature or the Public Accounts Committe which makes a postmortem examination ? Some machineries appear to be necessary to keep a close watch over the assessment of the works of the Departments. May be some small Committees of this August House to keep a day to day watch over. This is by way of suggestion.

Much stress is laid on co-operation. Since Nagpur Congress passed a resolusion we use the term co-operative, co-operative ways of life etc., হাতে, বাটে, ঘাটে widely. Nay in the Third Five-Year Plan costing rupees hundred and twenty crores in the State sector co-operation has a great role to play. In the past we had too much shifts in our idea of co-operation.—consumers' Co-operative, larger size co-operative, to have or not have flarming co-operative and its type so on and so forth. But credit co-operative which is a permanent feature is always there. Now, it appears that we have landed on a decision Service co-operative—সেবা সমিতি (rather the long name like কৃষি সহায়ক সমবায় সমিতি as is called). As an humble co-operator, the idea of service co-operative appear to be a perfection. It is a multipurose co-operative. The villagers of all walks of life form a village o-opereative to supply the agricultural needs and requirements and daily necessities, namely, seeds, implements, manure, pesticides to the peasants. Are they to go out to village Mahajan for their consumers goods again ? No, service Coperative is to supply the Consumers goods also. Next the loan is to be repaid by sale of the surplus of the produce. So are they engaged in paddy procurement business ? No this is by the way. For procurement of the surplus paddy the marketing Co-operatives উৎপন্ন–সংগ্রহ সনবায় সমিতি and not বেচাকিনা সমবায় সমিতিpring up. বেচা-কিনা is inappropriate and has bad analogy. Next stage is storage and godowns of Co-operative and to function Transport Co-operative. Three is a need and attempt for gradual development of Co-operatives in all levels. Still then there is the clog the co-operatives are experiencing. Processing is the main clog. It is not the hands of co-operatives and the Mill owners control the whole system. Beyond Marketing we have no Co.operative and that is the great stumbling block Our Government should be bold enough to have at lest forty or fifty Mills both Rice and Oil established on the co-operative Sector during the Third Plan and at least four Mills started during 1961,62. Else It may be necessary to bid goodbye to the present system introduced· The sugguestion that paddy Husking in every household incite a great laughrer. But Khadi and Village Industries Bord with its immnace possibilities should not lag behing to reap the fruit of the present co-operatives by functioning Paddy Husking co-operative properly and on a large scale. What part the village co-operative play in the lowest leval of our Plan ?

By democratic decentralisation certain important functions of the Government have come to Panchayats—Anchalik and Gaon Panchayats. The Goan Panchayats with the village co-coperatives, Service Co-operative. Weaving Co-operative, industrial co-operative, should form production Committees for agriculture, industry etc. Agricultural Com-

mittee and Production Committees should set up sub-committees field-wise and they become the Field Management Committees having full co-ordination with Panchayat and Co-operative. The Field Management Committees should have no separate entities as at present Neither Co-operative nor panchayat nor even what is called Fiehd Management Committee can work in isolation. There must be very close co-ordination. Co-operative for developing rural economy and panchayat for drawing up schemes of developmental work. It is like two sides of a Rupee being not different. It is how village co-operative and village panchayat should function, if both Panchayat and Co-operative are to flourish, else the picture cannot be happy at all. Now the Co-operative, the Panchayat and even the Field Management Committee have been made to be thought to be quite different things. This is a very wrong psychology created and should be eradicated before long.

Now the Co-operative hold seminars differently, the Panchayats hold seminars differently and the Field Management Committee still differently, as if for different objectives. This system should be discountinued and there should be held seminars together for discussion of subjects of both sides which are related in the one and the same seminar. I hope that the Government will give their best thought over the matter without a momen't delay.

Regarding the Third Plan for implemention also which is a People's Plan, it is proposed to be innplemented in the village level through co-opratives and Panchayats at least flfty percent. So it is necessary make the common man know what is there in the Plan. Some machinery for the purpose of very wide publicity shall have to be set up and I suggest Audio-visual means by installing as many centre as possible, making people see and hear what is goinge on in the Plans of different countries of the world make them think and discuss what Plans are. Government should be sufficient money if necessary prepared to spend ten crores of rupees to save huge waste in proposing to work without people's co-operation.

I have no time to discuss about Industries. But I shall be failing in my duty if I do not speak a word on Khadi and Village Indastries in our State. Offering great possibilities for subsidiary occupation and even for settlement in life the work of the Board in so far as Assam is concerned cast a gloomy picture, and it is perhaps for this the Minister of Commerce and Industries Shri Lal Bhadur Shastri had to address a letter to the Assam Government to tone up. At the present set up the Board has created a wrong psychology in our State and cannot change unless it is throughty organised. Distressing is this that the Board do not sit properly. the committees do not sit properly. Decisions are not implemented timely. The officers have been given high hands in the matter. The officer in-charge of Co-operative—the Deputy Register is a non-entity—nobody cares this officer. Subject to general control of the Board the Khadi and Village Industries co-operative should be left to the co-operative Department. There is distressing news that there is absolutely no follow up of the loans issued, There is huge misuse of money. Some members of the Board are very callous. I hope that immediate steps would be taken to re-organise this very important autonomous Body.

Hailing from the worst Flood affected area as I do, I am supposed to express my feelings on flood and flood control measures. Rightly said my friend Shri Bhattacharya that after expire of ten years of the Plan we are left to vagaries of Nature. Not only that the so called Flood Control Department has heaped miseries to the people of Pagladiya valley comprising nine members' constituencies. To this department, Data means what they consider to be so. Data ought to have contained the history of the rivers having their source in Bhutan the percentage and ingredients of silt carried, the effect of the rivers on the people and not simply raising some বালীবান্ধ (sand bunds) withou looking to the quantity of discharge siit deposit of the river, who to utilise best, without providing sluice gates to supply water on the paddy fields and to fertilise them, without considering the disatrous effects of the bunds on the people as during the last seven years the bunds villages after villages are washed away by breaches of the bunds in some place or other. For all these the Departme t should be condemned. As a result of this there ought to have been regular punishment on the officers responsible. But alas Ecxeiutve Engineers are promoted to be Superintending Engineer, Superintending Engineers to be Additional Chief Engineers and Additional Chief Engineers to the post of Chief Engineers. There is huge waste of public money without proper check and supervision. So the Department should be properly styled as *Flood Department* instead of Flood Control Department. What a great castastrophe is this ? Let there be proper survey, proper control—control in the catchment area of Pagladiya river—the mad river, the most turbulent river, the river of woes and sorrows which wrought disaster—there will be বানপানী every where in the Government also.

Regarding the problem of unemployment and under employment the less said be better. This, coupled with landlessness, has raised its head like a venomous serpent. So long the administrators and the Ministers could live happily in Assam so far as the problem of unemployment was concerned. But the problem is making a headway and the measures appear to be quite inadequate. Regarding the problem of unemployment, Nalbari alone will be responsible for a very large part. I quite agree with the Chief Minister when he says, "Nalbari is a great problematic place ; every five minutes create a new problem." But we shall have to face the problem boldly and solve it I agree when it is said that many youth are leathergic and are not responsible. Should some ways be given to the large number of unemployed and under—employed, educated and semi—educated youths ? Training them by setting up Poly Technic, starting some mas ar Plan of cottage industries on co-operative basis.

Here I shall be failing..................

Mr. SPEAKER : Mr. Choudhuri, your time is up.

Adjournment

The Assembly was then adjourned for lunch till 2 P.M.

After lunch

Shri MAHADEV DAS [Barpeta (Reserved for Scheduled Castes)]: মাননীয় অধক্ষয় ডাঙৰীয়া, আমাৰ বিত্ত মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই অসম মাতৃ পৰিচলনা কৰাৰ কাৰেণে অসম আহকালৰ মজত থাকিও যি এটি হিচাৱ তালিকা সাহসেৰে দাঙিধৰিছে তাৰ কাৰণে মই তেখেতক ধন্য বাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

এই বাজেত আলোচনাত বহু সভ্যই বহু যুক্তি আৰু স্থানীয় অভাৱ অভিযোগতাৰ কথা উল্লেখ কৰি কৈছে মইও তেনেধৰণৰ কিছু কথাৰ যুক্তি গৱৰ্ণমেণ্টৰ দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰাৰ কাৰণে ডাঙ্গি ধৰিম। আশাকৰো বিভাগীয় মন্ত্ৰী মহোদয় সকলে নিশ্চয় যত্নপৰ হব। অসমত কেৱা খনো চহৰ আছে আৰু সেই চহৰ সমুহৰ যান বাহনৰ সা-সুবিধা, ৰেল লাইন নতু State Transport ৰ লাইনৰ দ্বাৰা কিছু সকাহ কৰিদিছো দুখৰ কথা বৰপেটা এখন চহৰ, তাৰ ৰেল লাইনটো প্ৰায় ১২ মাইল মান দুৰত আছে, তাৰ ওপৰি আজি প্ৰায়-২/৩ বছৰৰ পৰা গৱৰ্ণমেণ্ট আপত্তি তাৰ স্থানীয় ৰাইজৰ পৰা পাই আছে যে যাতায়তৰ সা সুবিধাৰ কাৰণে বৰপেটাৰ পৰা উত্তৰ গুৱাহাটীলৈ বৰমাৰে State Transport লাইন এটি দিব লাগে। সিওঁ আজি পৰ্যন্ত নোহোৱাত দুখ পাইছো। এই বাৰ মোৰ সোভাগ্য ঘটিছিল যে এই সদনতে তৈয়াৰ কৰি দিয়া Estimate কমিটি সভ্য হোৱা। Estimate কমিটিয়ে Transport ৰ সেইটো বিশেষ ভাবে আলোচনা কৰিছিল, আৰু এই ৰাজ্যৰ ভিতৰত যাতায়তৰ যি বেমেজালী আছিল তাৰ কিছু শামকটাৰ কাৰণে কমিটিয়ে বুজিলে যে অসমত থকা সকলো চহৰতে যিহেতু State Transport ৰ লাইন আছে মাত্ৰ বৰপেটা চহৰতে নাই। তাৰ কাৰণে গৱৰ্ণমেণ্টক যুক্তি আগবঢ়াইছে যে এই বছৰতে State Transport লাইন উত্তৰ গুৱাহাটীৰ পৰা বৰমাৰে বৰপেটালৈ নিব লাগে।

গতিকে মোৰ বিশ্বাস নিশ্চয় Estimate Committeeৰ ৰিপোৰ্টৰ ওপৰত গৱৰ্ণমেণ্টে যোৰ দিব আৰু সেই মৰ্ম্মে কাম কৰিব।

এই সদনতে আজি প্ৰায় ১ বছৰ মান পূৰ্ব্বে এখন আইন পাছ কৰিছিলে, সেইখন হল Revenue Tribunal যাৰ সহায়ত Revenue সম্পৰ্কীয় কথা বোৰৰ যাতে অতী কম সময়ৰ ভিতৰতে বিছাৰ আদি কৰি প্ৰজাৰ উপকাৰ সাধন কৰে। বুজিব পৰা নাই আজি ১ বছৰ পাৰ হৈ যোৱা স্বত্বেও আইন খন প্ৰযোয্য নকৰাত দুখ পাইছো। যিহেতু ইয়াৰ অভাৱত মানুহে উচচ বিছাৰালয়ত গৈ বহুদুখ কষ্ট ভুগিব লাগিছে বিশেষকৈ Revenue সম্পৰ্কীয় কথাত জৰীত থকা প্ৰজা সমুহে। গতিকে মই টানি অনুৰোধ জনাও যাতে অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে এই আইন খন আমাৰ দেশত প্ৰচাৰ কৰি ৰাইজৰ শান্তি প্ৰতিস্থা কৰে।

দুখীয়াৰ দুখ মোচন কৰাৰ কাৰণে আৰু দেশৰ মানহে শ্ৰমৰ ওপৰত মৰ্জদা দি কাম কৰি কিছু পয়ছা পাই লাভৱান হোৱাৰ অভিপ্ৰায়ে শ্ৰমীক বাহিণী নামৰ আইনও এখন পাছ কৰা হয় এই সদনতে। দুখৰ কথ তাৰেঁা হেনো Rules আদি ঠিক ভাবে তৈয়াৰ নোহোৱাত যি ধৰণে গৱৰ্ণমেণ্ট ৰাইজৰ P. W. D. আদি বিভাগত কামৰ সহযোগ কৰি অৰ্থ সংস্থত গুচাৰ খুজিছিল যদিওঁ কিছু ঠাইত কিছু কামকৰা নমুনা পোৱা যায় তাকো পকা আইন খন প্ৰযোয্য নোহোৱা হেতুকে কৰ্ম্মচাৰীৰ মেৰ পাকত পৰি শ্ৰমীকে আশানুৰূপ ফল নেপালে। গতিকে অনুৰোধ গৱৰ্ণমেণ্টে যেন এই আইন খন খৰতৰ গতিৰে ছলায় ৩য় পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ P. W. D. সিতানত যি মাটিৰ কাম হয় তাক কৰি কিছু পয়ছা উপাৰ্জন কৰি দেশৰ আৰু ৰাইজৰ মঙ্গল সাধন কৰে। দেখি বেছি কৰিলে ৰাইজে বুজিব যে শ্ৰমৰ ওপৰত মৰ্জদা দিয়াৰ কাৰণে গৱৰ্ণমেণ্টে প্ৰচাৰ কৰা নীতিত কি কেৰোণ আছে।

আজি যাতায়াতৰ ক্ষেত্ৰত যেনেকৈ বৰপেটা আটাইতকৈ পিচ পৰা ঠিক শিল্প আদিটো পিচ পৰি আহিব লাগিছে। কাৰণ ধকুৰা শিল্পকে বোলক নতু বা বৃহৎ শিল্পয়ে বোলক সকলোৱে গুৰী বিজুলী যোগানে ঠিক কৰি দিয়ে। সেই বিজুলী যোগানৰ অভাৱ গান্ধীজাৰ আদৰ্শকে সাৰোগত কৰি তাত থকা গান্ধীবাদি লোক সকলে আলোচনা কৰি সমবায় পদ্ধতিৰ যোগেৰে বৰপেটা চহৰত বিজুলী যোগান ধৰিছে যদিওঁ অৰ্থ অভাৱত চহৰ বাসী সকলৰ ইচ্ছা অনুযাই বিজুলী যোগান দিব পৰা নাই। তাৰে ফলত আজি তাত থকা ৰাইজে শিল্পত দিনক দিনে পিচ পৰি যাব লাগিছে। সমবায় তৈয়াৰ কৰি বিজুলী যোগান ধৰাত সুখ্যাতি লাভ কৰিলে যদিওঁ ৰাইজৰ ইচ্ছা পুৰণ কৰাত ঠিক মতে যোগান ধৰিব নোৱাৰাত তাৰ ৰাইজ চিন্তিত গতিকে আজি সেই ঠাইৰ ৰাইজে বিচাৰে হয় সমবায়ৰ নিয়ম কিছু লঘু কৰি টকাৰ ধাৰৰ সংখ্যা কিছু বঢ়ায় দিয়ক। যাতে যন্ত্ৰ পাতি আনি বিজুলী যোগান যন্ত্ৰ বলৱান কৰিব পাৰে নতু বা গৱৰ্ণমেণ্টে সকলোখিনি নিহাতত লৈ যোগান যন্ত্ৰৰ শক্তি বঢ়াত তাত থকা ধকুৰা শিল্প আদিৰ শ্ৰীবৃদ্ধি বাঢ়ই ৰাইজৰ মাজত দেখা দিয়া অৰ্থ সংকট গ্ৰাসৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ কাৰণে মই সানুনয় অনুৰোধ জনালো।

প্ৰবল পৰাক্ৰামী বেকি নদী, ব্ৰহ্মপুত্ৰ, পহুমাৰা নৈয়ে, বছৰে বছৰে গৰা খহনীয়াৰ, বান পানীৰ অত্যাচাৰত বৰপেটাৰ ৰাইজ আজি কেৰা বছৰৰ পৰা কষ্ট পাই আহিছে। এই কথা কোনোওঁ নুই কৰিব নোৱাৰে। কাৰন আপোনা সকলৰ অবিদিত নহয় যে অতীতত বৰপেটা এটি বৰপিটনীৰ নামেহে জনাজাত আছিল। পিতনী মানে ঠাই। পানীৰ গতি সদায় দ'ৰ পিনে, কাজে বৰপেটাৰ বাহিৰে হোৱা বান পানী কিছু দিন পিচত ঘাপৰী গৈ বৰপেটাৰ ৰাইজক দুখ দিয়া স্বাভাবিক। তদুপৰি এই বাৰ আকৌ প্ৰবলপৰাক্ৰমী পাগলা দিয়া নদী তাৰ আগৰ সোত পৰিবৰ্ত্তন কৰি বৰপেটা মহকুমাৰ ভিতৰেৰে বৈগৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰত পৰাত তাৰ ৰাইজৰ মাজত হাহাকাৰৰ শৃষ্টি হৈছে। বৰপেটা জিলা কংগ্ৰেছ কমিটিৰ পৰা প্ৰস্তাৱ আদি পঠোৱা স্বত্বেও আৰু ৰাইজৰ মাজৰ পৰা বহু দৰ্খাস্ত পাতি কৰা স্বত্বেও সেই পাগলা দিয়া নদীৰ বান্ধ সম্পূৰ্ণ হৈ নুঠাত আৰু মন্ত্ৰী মহোদয়ে যদিওঁ কৈছে যে এই বছৰৰ ভিতৰতে হৈ উঠিব কিন্তু এনেকুৱা অস্তান নিয়া স্বত্তেও মোৰ মনত কামৰ ধেমা গতি দেখি চিন্তা। সেই কাৰণে খৰটৰ গতীত কামটো সমাধান কৰাৰ কাৰণে পুনৰ গোহাৰী জনালো। যদি বছৰে বছৰে এই পৰাক্ৰমী নদী কেইটাই গৰা খহাই থাকে তাৰ ফলে খেতিয়কৰ খেতিৰ মাটি কমি গৈ থকাত খেতিয়ক ৰাইজৰ মাজত চিন্তাৰ কাৰণ। বৰপেটা মহকুমাত খেতিৰ মাটি দিব পৰা মাটি প্ৰায়ে নাই। যদিওঁ ২/১ খন ৰিজাৰ্ভ আছে মাটিৰ ক্ষতি অনুজাই সেয়ে নুকুলায়। গতিকে মোৰ যুক্তি যদি এই বেকী নদী নিয়ন্ত্ৰন কৰা হয় তেন্তে বিপদৰ হাতৰ পৰা বৰপেটা মহকমাৰ খেতিয়ক সকলক ৰক্ষা কৰা হব। নহলে ২/১ বছৰৰ ভিতৰত অতীপাত দুখত ভুগিব লাগিব। যি বাম ঠাই আছে তাত থকা খেতিয়ক সকলে বেছি ভাগে কুহিয়াৰৰ খেতি কৰে। সচাঁকৈ পাহাৰৰ নামনিত থকা ওখ মাটি খিনিত অতীপাত কুহিয়াৰৰ খেতি হয়। খেতি হলেও বজাৰ ভাল নহোৱাৰ কাৰণে উচিত মূল্যত উৎপাদন হোৱা খেতিৰ কুহিয়াৰৰ ফল নেপায় সেই কাৰণে তাৰ ৰাইজৰ অনুৰোধ ক্ৰমে ২য় পঞ্চবাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাৰে পৰা গৱৰ্ণমেণ্টক বৰপেটা মহকুমাৰ উত্তৰ অঞ্চলত এটি চেনি কল প্ৰতিস্থা কৰাৰ কাৰণে জনাই আহিছে। সেয়েহে মই বিভাগীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ জনাও যাতে ৩য় পঞ্চবাৰ্ষীকি পৰিকল্পনাৰ কালৰ আগভাগতে এটি চেনি কল প্ৰতিস্থা কৰি স্থানীয় কৃষকৰ মঙ্গল সাধন কৰে।

কাৰি কৰি বিদ্যাৰ কাৰণে গৱৰ্ণমেণ্টে যত্ন নোলোৱা বুলি কলে সত্যক গোপন হব। আজি কেবা বছৰৰ পৰা যত্নলৈ আছে সেই উন্নত ধৰণে কাপোৰ বোৱা, কাঠৰ কাম-কৰা, কমাৰৰ লোহাৰ কাম কৰা তিনিতা শিক্ষালয় বৰপেটাত আছে। তাৰ পৰা কিছু ৰাইজ উপকৃতও হৈছে। সেই কাৰণে সেই শিক্ষানুস্থান কেইটিত শিক্ষা লাভকৰি ভাল ধৰণে কাম কৰাৰ কাৰণে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ধাউতী বেছি। দুখৰ কথা তাৰ সংখ্যা

শিক্ষা দিয়াৰ কাৰণে অতীকম সেই কাৰণে অনুৰোধ প্ৰত্যেক শিক্ষানুস্থানতে অন্ততঃ ৩০ জনকৈ ছাত্ৰ, ছাত্ৰী শিক্ষা লব পৰাৰ যোগাৰ অতী সোনকালে গৰ্ৰ্ণমেণ্টে কৰি দিব লাগে।

মহোদয়, মই এতিয়া মোৰ অনুসুচীত ভাই সকলৰ বিষয় দুই আষাৰ কম। আমাৰ অসমত অনুসুচীত যাতৰ লোক প্ৰায় এইবাৰ নতুন গননাত ৮ লাখ মান হব। এওঁ সকলৰ মূখ্য ব্যৱসায় কিছুমানে মাছ মাৰী, কিছুমানে মাটিৰ বাছন কৰি, কিছুমানে সোন-ৰূপাৰ গহনা আৰু কিছুমানে বেহা-বেপাৰ খেতি আদি কৰি ছলায়। গৰ্ণমেণ্টে এই জাতি সমুহৰ উন্নতি পৰিকল্পনা নানাধৰণে লৈছে যদিও মুল কথা খেতিমাটি প্ৰায় নাই বুলিলেও হয়। ১৯৫০ চনত হৈ যোৱা ভুমিকম্পৰ পৰা অসমৰ ভৌগলীক অৱস্থাৰ পৰিবৰ্ত্তন ঘটাত প্ৰায় ভাগ জল মহাল তৰাংহৈ গৈছে যদিও দুটা পৰিকল্পনা আমি শেষ কৰিলো কোনোটোতে মৰি যোৱা বিল নতুবা নদী উন্নত কৰা দেখা নগল। যিহেতু মাছ পানীৰ সংঙ্গী পানী নহলে মাছো নহয়। মাছ যদি সৰহ নহয় মাছ মৰীয়াৰো অৱস্থা তেনেয়ে টনা আজৰাত পৰে। ইয়াৰ ফলত মাছ মৰীয়া লোকৰ হাহাকাৰ উঠিছে। ২নং পাচোৱাই মদ বন্ধ কৰাত ভাল পাইছো। আপোনাসকলে জানে যে আমাৰ দেশত তৈয়াৰ হোৱা মদ মাটিৰ কলহত চাউলৰ দ্বাৰা পঁচায় কৰে। যেতিয়া এই মদ নিৱাৰণী আইনৰ দ্বাৰা বন্ধ কৰা হল সেই সময়ৰ পৰা Tribal ভাই হতৰ পৰা হাঁৰাৰ সাজ হাৰী দি ধান চাল সলনী কৰা প্ৰথা নাইকিয়াহৈ পৰিছে। তাৰ ওপৰীও সস্তিয়া দামত এলুমিনিয়মৰ নানা ধৰণৰ বাচন পত্ৰ আদিৰ পৰা জন সাধাৰণে প্ৰায়ে মাটিৰ বাচন ব্যৱহাৰ নকৰা হৈ আহিছে। এনেবোৰ কাৰণৰ পৰা এক অংশ লোকৰ জীৱিকাৰ টান হৈ পৰিছে। তয়তে সোন ৰূপৰ দাম অতীপাত বৃদ্ধি হোৱাত কম পয়ছাতে কেমিকেলৰ গহনা আদি পোৱাই বজাৰৰ পৰা প্ৰায় ভাগ মানুহে কিনি আনি ব্যৱহাৰ কৰাৰ ফলত সোনাৰী ভাই সকলৰো জীৱিকাৰ পথ সঙ্কত হৈ আহিছে। এতেকে বেচ বুজিব পৰা গৈছে যদি পেট ভাতৰ কাৰণে খেতিৰ মাটি কিছু কিছু এই অনুসুচীত লোক সকলক দিয়া নহয় তেন্তে যি আচুটীয়া সা-সুবিধাৰ দ্বাৰা উন্নত কৰাৰ আচনী লোৱা হৈছে সেই আচনীৰ যোগে এই কম সময়ৰ ভিতৰত উন্নত কৰি তোলা কামত কিছু ব্যঘাত জন্মিব। সেই কাৰণে মই গৰ্ণমেণ্টক অনুৰোধ জনাওঁ যে বৰ্ত্তমানত যি মাটি পত্তনী আইন তৈয়াৰ কৰিছে সেই আইনৰ যদিও অনুসুচীত লোক সকলক মাটি বিতৰণ কৰা ক্ষেত্ৰত নদীৰ গৰা খহনীয়াই মাটি নোহোৱা কৰ লোক সকলক আটাইতকৈ আগভাগ দিয়াৰ দৰে, আইন অদন বদল কৰি হলেওঁ এই অনুসুচীত জালোৱা লোক সকলক সমপ্ৰৰ্য্যয়ত স্থান দিয়া নিত্যান্ত দৰ্কাৰ বোধ কৰো। লৰা-ছোৱালী পঢ়াৰ কাৰণে বৃত্তি আদিৰ ব্যৱস্থা ৰখাত গৰ্ণমেণ্টক সলাগ লৈছো কিন্তু বছৰৰ আগ ভাগত সেই বৃত্তিৰ টকাটো নেপোৱাৰ কাৰণে বহু দখীয়া লৰাই এৰিব লগাত পৰে। গতিকে বছৰৰ আগভাগতে কিছু অংশ নত বা মাহে মাহে দিব পৰা নিয়ম ৰখাৰ কাৰণে গৰ্ণমেণ্টে যত্ন লব।

সময় হৈ আহিছে। অধক্ষ্য মহোদয়, মোক কিছু সময় দিয়াৰ দৰ্কাৰ কাৰণ মইয়ে এক মাত্ৰ অনুসুচীত জাতৰ ভাই সকলৰ কাৰণে কবৰ সুবিধা পাইছো। বহু কথা কব থাকিল সময়ৰ অভাৱত সামৰনী মাৰিলো। জয়হিন্দ।

Maulavi ABDUL MATLIB MAZUMDAR (Hailakandi): Mr. Speaker, Sir, I am grateful to you for kindly giving me this opportunity to take part in the discussion over the Budget. I also thank the Finance Minister for his labour and pains in preparing the Budget. Although the Budget does not, and cannot, give a true picture of things there is much to be discussed on all the items mentioned by the Finance Minister in his speech. Sir, it would not be possible to discuss all the items within the time-limit setby you and so I will confine myself to some of these items, particularly those having bearing on subjects in my place.

Sir, the Budget is a apet give an impression that things are going on all right and smoothly with some defects here and there. But if we prob deeper, if we just visualise the realities we will find things are otherwise. If we step into the countryside we are met with such realities that any one is bound to be upset and overwhelmed. Poverty is writ large on the face of the countryside, the overwhelming majority of our people are poor. Sir, I am not interested in getting large sums of money from this or that source outside if that money is not diverted for improving the economic condition of the poor. We heard some one say that we are proceeding on such lines that rich are becoming richer and the poor poorer. The doctrine of increase in *per capita* income is meaningless if the rich be come richer and the poor poorer. I, of course, do not blame the Government for all this because things have come to such a pass that no one can easily evolve a solution of our problems. Sir, I will take up the question of scheduled caste communities in my place. It has been mentioned in the Governor's Address as also in the Budget speech of the Finance Minister that steps are in progress for the amelioration of the condition of the scheduled caste communities, Sir, if we look to the actual position in the field I am speaking from experience of my place you will at once come to the conclusion that this is a mere eye-wash. The whole thing is unplanned and unpractical It has been mentioned that there are arrangements for scholarships and other aids for promising boys belonging to the scheduled castes. Sir, I have seen from my personal experience that for 80 to 90 per cent of the scheduled caste people it would be a luxury to send their children to school. Most of these people find it difficult even to provide a few morsels to their hungry children. Isn't it a matter of luxury for rhem to think of sending their children to schools and colleges. Sir, so far as scheduled caste people of my subdivision are concerned, I would say that the overwhelming majority of the population of my subdivision excepting the Muslims scheduled caste people. Of course, there are scheduled caste people belonging to Das community and Namasudra community and they are all down-trodden. From my experience, sir, I say that the programme in my subdivision has not been taken up with a constructive outlook. Wherever I go, the people say-we have no land, we haue been evicted and when you mention that so much money has been provided and your children are getting scholarschips, stipends etc., they say—what shall we do with these when we cannot find a plece to keep our head, we connot make a house to put in our children; how can we think of educating them in schools and colleges? Sir, the best suggestion, to my mind, to improve their condition would be to provide them with some land wherever possible. I know, Sir, that Government will put premium on the valuable trees in the jungles and in the V. G. Rs. and P. G. Rs., where we find elephants and wild beasts are strayiug, but, sir, a time will come when there will be no Government which will be able to keep away the people from encroaching and forcibly entering these V.G.Rs. and P. G. Rs. and the jungles. Our population is anuually increasing and you live in palatial buildings and good houses and you say that this land is kept for cattle, that land is kept for trees and so on. Ours is a national Government and how many people can you remove from these P.G R.s and V.G.Rs. when they have no plaee to put their heads in. So, sir, this is time that a constructive outlook should be adopted so far as these scheduled caste people are conceaned and steps should be taken to bring them at par with others. Unless we take these steps, mere provision in the budget and providing some scholarships and stipends here and there will not improve the condition of lakhs and lakhs of people. Similar is the case with garden labour in my place. Mine is a subdivision surrounded by a net work of tea gardens. Hundreds of tea garden labourers were retrenched, but

nothing has been done for them. Whenever I go, whenever I meet them, the same question is there—the ill treatment is going on by their masters whom they served so long, but nobody can improve their condition. There are garden labour who are cultivators and land is requisitioned from the garden but given to people who come from outside, from other places. When these are the conditions and you find that many of these people, 90 per cent of them landless, homeless, not getting a chance to give education to the children, their lives full of miseries, you do not know what to do. Sir, this is a problem not only in my place, more or less existing everywhere.

Now, sir, regarding administration, I beg to submit that slackness and indecision have pervaded the whole administration. Government wanted to reorganise the system of Madrassa education and a committee was formed about two years ago. The committee after doing extensive tours, going throughout the subdivisions of the whole of the State, consulting the Muslim leaders, the Ulemas, submitted a report about two years ago. The whole community thought that the Government were earnest at least to some extent, but, sir, as yet, nothing has been done. When a reminder is given, the reply is that the report is being scrutinised. I wonder, sir, on such a small and simple report, what are there to scrutinise so much. The Department could not do anything and the matter was referred to the committee and after a comprehensive report having been submitted by the committee appointed for the purpose, no decision has yet been arrived at. Sir, it is a very simple report and simple questions are involved and if that has taken so much time, more than two years, what can we expect when big things are involved. Madrass education has been going on for so many years and Government in order to do something wanted the report, sir. For the last two years, people were looking forward that something would come out from Government. The report was called not at the initiative of anybody but by Gouernment itself but as yet nothing has been done. We do not know how to face our people and what to tell them. Everybody in the nook and corners of the State knows that Government are taking an unduly long time to examine the report.

Sir, next I will mention about two roads taken up in my subdivision-- one is Bhisingcha—Kuchila road and the other is Narayanpur—Chandipur road. Money was provided four years ago and the construction was undertaken by the P. W. D., but, sir, on Kuchila road, patches have been done here and there and there is no further progress because there were objections. Sir, In my place, in the district of Cachar, no road could be constructed without objection. The Civil S. D. O. being a simple Khasi gentleman, some party picked him to the locality and hired people from other places and they said—साहब ! रास्ता नहीं मांगता है These people were hired from other places and simply because they objected, theresore further construction was stopped. Is there any meaning in that after Government have spent thousands of rupees over this road, having done patches here and there and then somebody came and said this should not proceed. If some injury had been done to the public, even then after having gone so far, the work should have been completed. The other road Narayanpur-Chandipur road—about 4 to 6 miles—the road was completed; so far as earthwork is concerned only a small portion about one furlong was not done. But this has not been done even these four years. There are objections. What are these objections ? The road was to pass over a khas go-path. But the difficulty could have been overcome by

relaying of the map which clearly shows the position of the road. But the Civil and P. W. D. authorities could not relay the map all these years. The whole road is now almost useless for any traffic.

Mr. SPEAKER : How long will you take ?

Maulavi ABDUL MATLIB MAZUMDAR (Hailakandi) : I would not take much more time, Sir. Then, Sir, I have cited only one instance. There are many other instances which the hon'ble Members of this House quite well know of; so I need not refer to them.

Sir, we find that both in the Governor's address as well as in the Finance Minister's Budget Speech there is lot of sidetracking. For instance, corruption is eating into the very vitals of the bodypolitic. We can not show our faces being members of this Assembly. All the Government agencies such as R. T. A., Land Advisory Board, Basic Education Board, etc. have the worst types of corruption. Sir, a few months ago a gentlman from the Chief Minister's constituency wanted his son to be a schoolmaster. He had seen me on a number of occasions previously and this time I told him to see the Chief Minister who might help him. The man replied, "Oh, why should I trouble him because a recommendation from him will take months to go to the Basic Board and it will take a long time. If I spend some Rs. 200 I can easily get it." Sir, the estimation in which the Board is being held. This I speak from my bitter exeperience for years.

On the last occassion, i. e. during Budget Sdeech I spoke a few words about the Land Aduisory Board of my place. Sir, the Revenue Minister was kind enough to visit my subdivision, and the culprits were caught redhanded. He then and then ordered that the thing should be set right. Sir, I feel that the members of this Land Advisory Board are persuing the same perverse policy. There is a registered Service Co-operative there. These members are out to give lands to their nominees depriving the Service Co-operative. Although the Government is so bent upon the development of these Service Co-operative and even after one was formed, the available land being given to the nominees of the Members of the Land Advisory instead of giving it to the Service Co-operative The Revenue Minister himself found that a Congressman so managed that as many as eight members of his family were given land although he was a landed man. Still, Sir, it is going on merrily and with vengeance. The S. D. C. is there but I think he is also sailing in the same boat. The Minister took him to task. I do not blame the Government for this, if our hands and feet do not obey us, how can we move ? The Revenue Minister can not do anything from here. Things have come to such a pass and it is now almost impossible so do anything. We must think seriously. I leave aside Police, Forest and other departments because it is well known to the hon'ble Members of this House how these departments are functioning. Sir, if there is corruption everybody wants to lay the blame at the Government door but the hon'ble Members of this House and the population in the country have large contributions.

Mr. SPEAKER : Your time is up.

Maulavi ABDUL MATLIB MAZUMDAR : Sir, I will take a few minutes more as I did not speak on the Governor's address.

Our contributions are comparatively large. I always give this reply: Why do you go to bribe the officer ? If you do not do, probably there wold be justice.

Sir, as I have no time I would briefly say a few things regarding the land requisition policy in the district of Cachar. Vast areas of lands are put under requisition proceedings in order to give land to the people coming from outside. The excuse is, Sir, that these lands are not put to use, they are low-lylng and things like that. Sir, if all these lands are taken, then the owners of these lands will be left with their homesteads only or with about half a bigha of land per family. Sir, when all these people are having uneconomic holdings what is the meaning of saying that these lands have not been put to proper use and giving the lands to other people rendering the indegenous people landless ? How can we solve this problem ? There are many such cases which have been going on

Then, Sir, there are certain other cases which I come across in which requisition proceedings have been drawn up.

As regards Tea Garden lands, Sir, we had an impression that tea garden lands under actual cultivation will not be requisitioned for giving to those who have come from outside, for the purpose of cultivation. But, I found, Sir, there are many cases where tea garden paddy lands are being requisitioned. Sir, our tea garden labourers have to depend on cultivation when they have dependents on them who can not or does not get, work in the garden and have been in possession of some land for many years. I have seen that requisition proceedings started for such land to give it to outsiders. Sir, we must see that such tea garden paddy lands already in the possession of labour, who are very poor, should not be given to others. Thank you, Sir.

Dr. SRIHARI DAS (Barpeta): माननीय अध्यक्ष महोदय, আমাৰ বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই যিখন বাজেট উৎথাপন কৰিলে তাত আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে, জনসাধাৰণৰ আৰ্থিক উন্নতিৰ কাৰণে কোনো নিৰ্দ্দিষ্ট আচনি দেখা পোৱা নাই বৰং এটা হতাশ আৰু নিৰুউৎসাহৰ প্ৰতিছবিহে দেখিবলৈ পাওঁ ।

কিয়নো আমাৰ ৰাজ্যৰ সমস্যা বহুটো, তাৰ ভিতৰত প্ৰধানকৈ বাঢ়ি অহা নিবনুৱা সমস্যা, মাটি তথা কৃষি সমস্যা আৰু এনেকুৱা বহুতো সমস্যা সমাধানৰ কোনো স্পষ্ট ইঙ্গিত পোৱা নগল । আৰু আজি আমাৰ প্ৰধান সমস্যা বোৰৰ ভিতৰত কৃষকৰ সমস্যা তথা মাটিৰ সমস্যাই প্ৰথম সমস্যা ।

আমাৰ খেতিয়কক কৃষিক্ষেত্ৰত আগ বঢ়াবৰ কাৰণে আমাৰ মাটিৰ সমস্যাই ডাঙৰ হৈছে । বানপানী আদি প্ৰাকৃতিক দুৰ্য্যোগে বহুতো খেতিয়কৰ খেতি পথাৰ নষ্ট কৰিছে । সেই বিধ্বস্ত লোক সকলৰ পুনৰ সংস্থাপন কৰিবলৈ চৰকাৰে তেনেকুৱা কোনো ফলৱতী কাম হাতত লোৱা নাই । এই কেই বছৰে আমাৰ ৰাজহ বিভাগে কোনো লাভ জনক কাম কৰা নাই বুলিলেও বঢ়াই কোৱা নহয় । তাৰ পিচত আনফালে দেখা যায় বাহিৰৰ পৰা মানুহ দলে দলে আহি চৰকাৰী মাটি দখল কৰি লৈছে । সেই সকলক উচ্ছেদ কৰিবলৈ চৰকাৰে কোনো চেষ্টা কৰা নাই । অথচ স্থানীয় খেতিয়কে কোনো ঠাইত মাটিলৈ খেতি কৰিলে তেওঁলোকৰক উচ্ছেদ কৰাত চৰকাৰ উগ্ৰহস্ত ।অথাৎ

ৰাজহ বিভাগে ঘোৰ দৰ্নীতিক প্ৰশ্ৰয় দিছে ইয়াৰ কাৰণ হল, স্থানীয় কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি চৰকাৰে নিৰ্বিবকাৰেবহি আছে। এই গতিত যদি ৰাজহ বিভাগৰ কাৰ্য্য তৎপৰতা হয় তেন্তে কিনো সংস্কাৰ কৰিব মই ভাবি নাপাওঁ।

নিবনুৱা সমস্যা বাঢ়ি আহিছে। এই গতিৰে যদি চলি থাকে তেন্তে ভৱিষ্যত ভীষণ আকাৰ ধাৰণ কৰিব বুলি মোৰ বিশ্বাস। দিনে দিনে ডেকা সকলে স্কুল কলেজৰ পৰা পাচ কৰি কিছুমান কেৰাণী হৈছে আৰু কিছুমানে অনাই বনাই ঘূৰিছে। এই বিলাক সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ আমাৰ ৰাজ্যত যথেষ্ট কাৰিকৰী শিক্ষাৰ সু-ব্যৱস্থা কৰা দৰ্কাৰ আছিল কিন্তু সেইপিনে চৰকাৰে বিশেষ নজৰ দিয়া নাই যেন লাগে।

মই জোৰেৰে দাবী জনাইছো যে, চৰকাৰে যদি অসমৰ স্বাৰ্থ বজায় ৰাখিব খোজে তেন্তে অন্ততঃ যিবিলাক চাকৰীৰ দৰমহা ৩০০৲ টকালৈ সেই বিলাক চাকৰী আমাৰ কাৰণে আচুতিয়াকৈ ৰাখিব লাগে। আৰু তাৰ ওপৰত ৩০০-৬০০৲ টকাৰ চাকৰীত অসমীয়াক বিশেষ সুবিধা দিব লাগে তাৰ ওপৰৰ চাকৰীৰ কথা বেলেগ। তেনে হলেহে অন্ততঃ নিবনুৱাৰ সমস্যা বহুখিনি সমাধান হব বুলি ভাবো। এনেকৈ অসমীয়া ডেকা সকলক নিয়োগ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। আমি জানিব পাৰিছো যে, পশ্চিম বঙ্গত এজন Director of Employment চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা নিয়োগ কৰিছে। আনকি তেওঁৰ অনুমোদন নহলে কোনো ব্যৱসায়ীয়েও কৰ্ম্মচাৰী নিয়োগ কৰিব নোৱাৰে। ফলত বঙালীৰ বাহিৰে কোনোৱে চাকৰী নাপায়।

তাৰ পিচত, বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই মদ নিবাৰণীৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। আজি দুবছৰে মাত্ৰ দুখন জিলাত মদ নিবাৰণ কৰিছে - আৰু ইতিমধ্যে বেলেগ বেলেগ জিলাও হাতত লোৱা দৰ্কাৰ আছিল। কিন্তু সেইটো হোৱা নাই। যি দুখনত হৈছে তাতো মদ বুলি নাখালেও অন্য প্ৰকাৰে মদ চলিয়েই আছে। এই পদ্ধতিৰে মদ বন্ধ হব বুলি আমি আশা কৰিব নোৱাৰো। মদ বুলি নাখালেও, সেই ধৰণৰ বস্তু খাই থকা স্বত্তেও বিভাগীয় কৰ্ম্মচাৰী বা পুলিচে নধৰে।

আমি দেখিছো যে, আমাৰ কামৰূপ জিলাৰ সীমাত দৰঙ্গী মেলাৰ ওচৰত ভোটান এলেকাত যিখন মদৰ দোকান আছে তাৰ পৰাই মদৰ বেচিটৈকে আমদানী হয়। যদি চৰকাৰে সচাকৈ মদ নিবাৰণ কৰিব খোজে তেন্তে সেই মদটো অহা বন্ধ কৰাৰ এটা বিহিত ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ইতিমধ্যে নিবাৰণীৰ কামত আমি যথেষ্ট টকা খৰচ কৰিছো। যদি চৰকাৰে প্ৰকৃততে মদ বন্ধ কৰিব খোজে তেন্তে আৰু অলপজোৰেৰে অভিযান চলাই এখনৰ পিচত এখন জিলাত ধৰি কাৰ্য্যকৰী কৰিব লাগে।

ৰাস্তাৰ বিষয়টো বৰপেটাতেই যি দেখা গৈছে তাতেই সন্তোষ। এদিন বৰষুণ হলে আমি যিটো ৰাস্তাৰে ইয়ালৈ আহিছো, সেইটো বন্ধ হব। এই ৰাস্তা সম্বন্ধে আমি বাৰে বাৰে চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি আহিছো কিন্তু কোনো কাম আজিলৈকে হোৱা নাই। আমি যদি বৰপেটা মৌজালৈ বা পাক মৌজালৈ চাওঁ বা সৰুক্ষেত্ৰী মৌজালৈ চাওঁ বা আৰু বাকী যি কেইখন মৌজা আছে সেই ফালে চাওঁ প্ৰত্যেকতে দেখা যায় যে এই এটা ভাল

ৰাস্তা নাই যি টোৰে সুকলমে যাতায়াত কৰিব পাৰি। যোৱা বানপানীত ভগা ৰাস্তা আৰু দলং আজিলৈকে মেৰামত হোৱা নাই। এইবোৰ এৰবা কেতিয়া কৰিব। বাৰিষা আহিলে কৰিব নেকি ?

আনহাতে যদি আমি পঞ্চায়তৰফালে চাও, তাত দেখো যে, গোলমালৰ সৃষ্টি। পঞ্চায়ত আমাৰ ৰাইজৰ গণতন্ত্ৰৰ মূল ভেটি। চৰকাৰে আৰু ৰাইজৰ মাজত যি প্ৰাথক্য আছে ইয়াৰ দ্বাৰা সেইটো গুচাই দিব লাগে খুজিছে। মই পঞ্চায়ত নিৰ্ব্বাচনৰ কথাকে দুষাৰ কম। বৰ্ত্তমান নিৰ্ব্বচন পদ্ধতিতো কাৰ্য্যকৰী হোৱা নাই। সেই কথা মাননীয় সদস্য সকলে ভালকৈ জানে। যোৱা নিৰ্ব্বাচনত বহুত ঠাইত আনকি মৰা-মৰি হৈছে। এই নিৰ্ব্বাচন পদ্ধতিটো গুচাই গোপন ভাৱে বেলট ভোটত লোৱা পদ্ধতি অবলম্বন কৰিলেহে গণতন্ত্ৰৰ মৰ্য্যদা বাঢ়িব।

শেষত মই জনস্বাস্থ্য বিষয়েয় অলপ কব খুজিছো। মই আগতে কেইটা মান পৰামৰ্শ আগবঢ়াৱাত স্বাস্থ্য মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই মোক আশ্বাসদিছিল কিন্তু কাম হলে আজিলৈ হোৱা নাই।

মোৰ কথা হল, লোকেল বোৰ্ডৰ হাতত থকা সময়ত Stool, Urine, Blood আদি পৰীক্ষা কৰোতে পৰীক্ষা মূল্য কমকৈ লোৱা হৈছিল। কিন্তু হাস্পাতালবোৰ চৰকাৰে লোৱাৰ পিচত তাৰ পৰীক্ষা মূল্য বাঢ়ি ৫ টকা হ'ল। সেই পৰীক্ষা মূল্যৰে আকৌ শতকৰা ৬০ ভাগ ডাক্টৰে পায় আৰু লেবৰেটৰী এসিচটেস্কটে পায় কিছু অংশ বাকী হয়তো১০।১২ অনা চৰকাৰী ফাণ্ডলৈ যায়। আগতে কিন্তু কম আছিল গতিকে মই কব খুজিছো যে পৰীক্ষাৰ মূল্য এনেকৈ ভাগ কৰাতকৈ তাৰ দাম কমাই দি সেই আটাই খিনি চৰকাৰৰ ৰাজহলৈ অনা উচিত আৰু শতকৰা কথাতো উঠাই দিব লাগে। মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই সেই বিষয়ে আশ্বাস দিছিল কিন্তু আজিলৈ সেই বিষয়ে উৎসাহ পোৱা নাই। আশাকৰো মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই সেই বিষয়ে যত্নপৰ হব। মই আশাকৰো পৰামৰ্শ হিচাবেই হওক বা জনসাধাৰণৰ দাবী বুলিয়েই হওক চৰকাৰে কথাটো বিবেচনা কৰিব।

ইয়াকে কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri LARSING KHYRIEM [Jowai (Reserved for Scheduled Tribes)]: Mr. Speaker, Sir. I congratulate the Finance Minister for the Budget presented the other day. All the more I congratulate him for these view of the economic condition of India and the State in particular. The Budget reveals, while India's national income and *per capita* income are rising, (*i.e.*, State) is declining. Sir, the common people has been seriously affected. The necessities of life such food, clothing, etc., are becoming dearer and dearer.

The *per capita* income of the people in the hills is hopelessly bad. The economic condition is such, that the people concern mostly in how to get two meals a day. This thing will continue and shall continue as long as we broad-based our economy in agriculture. What is to be done ? With our vast untapped resources, there is ample scope for improvement of our economy by establishing industries. But unfortunately for us, it is very difficult to do that due to lack of capital. Therefore, in this regard, Government should open or establish up industries, whether in the public or State Sector. And when such industries are established, it should be

given to the local people to run them. This is the only way to help to solve unemployment and particularly to improve the economic condition of the Hill people so, I urge upon the Government to take this matter seriously. Not merely by putting small schemes one here and one there in paper and let it sleep there. Government seems to be contented only with paper schemes. The people are quite alive now ; they want action and not paper schemes.

Now, Sir, I come to First and Second Five Year Plans. The First Plan, as you know, was after all no Plan. Naturally, we in the hills, expected much in the Second Plan. But as the Second Plan it approaching towards an end, we are disappointed to find the same thing is being repeated. I would like to enlighten this august House that in the Second Plan, 61 dispensaries were targetted for the autonomous hill districts. But up to January last, only 6 were completed and 2 under construction. This was the information given by the Medical Department in the Advisory Council meeting. But I am surprised to find that the Finance Minister, in his budget speech, said that 52 dispensaries are expected to be estabished in the autonomous districts by the end of the Plan period. I cannot understand how forty-four dispensaries can be established in a month's time ? So, I do not like to enumerate further. Sir, only one thing, I can say that many schemes and projects will be lapsed. The question to-day is—what is past is past. But will Government allow the same state of affairs to continue in the Third Five Year Plan ? The people are disappointed and frustrated. So, Sir, it is for Government to be up and doing to-day for the greater interest and welfare of the State as a whole, for tomorrow it would be too late. Therefore, Gouernment should see that in the Third Five Year Plan, the whole machinery be put to a severe test.

Another point, Sir, I want to bring to the notice of the House is that the Jowai people had sent many representations to the Government regarding the difficulties experienced by them in the matter of Transport in the Shillong-Jowai-Khliehriat Route. The difficulty No.1 is that the State Transport does not place sufficient number of buses on the road. As a result of which, people were left stranded. This was what always happened. Another difficulty, Sir, is that the buses placed on this line are condemned ones. As such there are many breakdowns on the road. Further the buses were not maintained properly and some of the seats in the buses are torn and worn out and dirty. Therefore, Government should see that sufficient number of buses are placed on the line and to see that they are in good running condition or in the alternative, if Government cannot place sufficient number of buses, to allow private buses to ply on this route. In this connection, I would also like to point out that as the permit fee is very high, I am afraid people will not be attracted to come forward. Therefore, I suggest that the permit fee be reduced.

Again Sir, as regards Shillong-Gauhati route I would like to point out that I do not understand as to why there should be difference of freight on this route. I am told that during the potato season, *i.e.*, from June to October, the freight is Rs.2-8-0 per maund and during the out season the freight is Re.1-8-0 per maund, and for other commodities the freight is only Re.1-4-0 throughout the year. Over and above that during the freight of potato season the State Transport cannot supply sufficient number of vehicles. In this way, Sir, the people are put into great handicapped in the matter of transport of potato. So, I would request the Government to see

that a uniform rate of freight is levied for all kinds of goods including potato and to put sufficient number of trucks during potato season.

Mr. SPEAKER: Your time is up.

Shri LARSING KHYRIEM [Jowai (Reserved for Scheduled Tribes)]: I am just finishing. Sir, I am pleased with the Government for pressing the Government of India to continue the special programme under Border Economic Rehabilitation Scheme. It will be a disaster if the scheme is not continued. We earnestly hope that the Government of India will consider the matter and accede to it. Much of the burden of the Government of India would have been reduced had the border trade been provided in the Indo-Pakistan Trade Agreement of March, 1960. Sir, I raised this question at the time of discussion on Governor's address but unfortunately I did not get any reply.

Regarding demarcation in the border also I raised a question and I expected that the Finance Minister would give a reply.

Finally, Sir, another point is with regard to the Primary schools, which is a very important one. I understand that Government is going to hand over the Primary Schools to the District Council from the next financial year. I do not find here in the speech of the Finance Minister. If that is the intentention of the Government or if it has been finally decided. I should like to ask the Government to defer it till such time when the District Councils is in a position to run and manage it properly and efficiently.

Shri DANDIRAM DUTTA (Mangaldai): জয় জয়তে, ঘাটি পৰা হলেও যি খন বাজেট, বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই এই সদনত দাঙি ধৰিছে তাত সমস্যা বিলাকৰ বিশাদ বিৱৰণ পাই ধন্যবাদ জনাইছো আৰু সেই বাজেটত দুখীয়া মানুহৰ কৰ কাটলৰ বোজা পৰা নাই আৰু বিশেষ ভাবে, এই কাৰণে তেখেতটৈলে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো ।

অধ্যক্ষ মহোদয়, তেখেতৰ ভাষণত ৰাজ্যৰ জনজাতি আৰু পিচপৰা সম্প্ৰদায়ৰ সকলৰ লোক সকলক উন্নত জাতিৰ সম্প্ৰদায়ৰ লোক সকলৰ সমানে আগ বঢ়াই নিয়াৰ প্ৰচেষ্টাৰ আভাষ পায় সুখী হৈছো , কাৰণ এখন দেশৰ উন্নতিৰ মানেই, জাতি বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলো ৰাইজৰে সমান উন্নতি হোৱা

মহোদয়, , মই মোৰ সমালোচনা প্ৰসঙ্গত এই কথাই প্ৰথমে কব খুজিছো যে, আমাৰ ৰাজ্য খনত কিছুমান মহকুমা আছে যেনে, মঙ্গলদৈ, উত্তৰ-লক্ষীমপুৰ , গোৱালপাৰা ,আৰু বৰপেটা, যিবিলাক আজিও পিচপৰি অৱহেলিত অৱস্থাত আছে। এই বিলাক সৰ্ব্ব প্ৰকাৰৰ উন্নতিৰ মহকুমাৰ প্ৰতি চৰকাৰে চকু দিয়া কৰ্ত্তব্য আৰু তাৰ উন্নতিৰ কাৰণে আচুতিয়াকৈ পুজি মঞ্জুৰ কৰা চৰকাৰৰ কৰ্ত্তব্য বুলি মই ভাবো। অথচ চৰকাৰে আজিলৈকে কোনো কানসাৰ কৰা নাই। মঙ্গলদৈ পশ্চিম অঞ্চলত প্ৰায় বছৰে বানপানীয়ে শস্য নষ্ট কৰি খেতিয়ক ৰাইজক জুৰুলা কৰি থাকে। এই বানপানীৰ পৰা খেতিয়ক সকলে ৰক্ষা পাবৰ কাৰণে আজিলৈ সু-বন্দবস্ত নহল। নৈৰ নদী ও বৰনদীৰ দুয়োপাৰে যদি মথাউৰী সম্পৰ্ন হল হেতেন তেনেহলে সেই অঞ্চলৰ খেতিয়ক ৰাইজৰ বহুত উপকাৰ সাধন কৰা হ'ল হেতেন। এই পশ্চিম অঞ্চলত উপযুক্ত খোৱা পানীৰো অভাৱ। বেয়া পানী খোৱাৰ বাবে বছৰি

বহুত লোকৰ পেটৰ অসুখ হৈ অকালতে মৃত্যুৰ মুখত পৰে। কিন্তু চৰকাৰে আজিলৈ কোনো ব্যৱস্থা নকৰিলে। আশাকৰো চৰকাৰে উক্ত দুই বিষয়ত বিশেষ ব্যৱস্থা লয়।

অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যিক বাজেটত এইবাৰ ঘাটি পৰাৰ প্ৰধান কাৰণ, মিজো জিলাৰ খাদ্য অনাটন আৰু যোৱা জুলাই মাহৰ অশান্তি। জুলাই মাহত হোৱা ঘটনাৰ ক্ষতিপূৰণ ন্যায়িক তদন্ত আদিৰ বাবে চৰকাৰে প্ৰায় পাঁচ কোটি টকা বেচিকৈ খৰছ কৰিব লগীয়া হৈছে। ৰাজ্যিক প্ৰশাসনৰ বাবে এনে খৰছ নতুন কথানহয়। কিন্তু এই বিষয়ত এটা স্থিৰ আৰু দৃঢ় নীতি গ্ৰহণ নকৰাৰ ফলত আমাৰ চৰকাৰে বহুটো অযথা টকা খৰছ কৰিব লগীয়াত পৰিল। যোৱা আগষ্ট মাহতেই যদিও গণ্ডগোল শাম কাটিছে তথাপি আজিলৈকে কোনো কোনো ৰাজনৈতিক স্বাৰ্থ জৰিত লোকৰ প্ৰৰোচনাৰ কাৰণে ভগনীয়া সকলে নানান আজুহাত দেখুৱাই সাহায্য গ্ৰহণ কৰি আছে। চৰকাৰে এই ভগনীয়া সকলৰ বাবে এটা নিৰ্দ্দিষ্ট তাৰিখ বান্ধি দিয়া উচিত আৰু সেই তাৰিখৰ ভিতৰত প্ৰকৃত ভগনীয়া ঘূৰি নাহিলে সকলো প্ৰকাৰ সাহায্য বন্ধ কৰি দিয়া উচিত।

পুলিচ প্ৰশাসনৰ কেৰোণৰ বিষয় বিত্তমন্ত্ৰীয়ে স্বীকাৰ কৰি গৈছে। চৰকাৰে যদিও আইন শৃংখলা ভঙ্গ কৰোতা সকলক শাস্তি দিবলৈ যথেষ্ঠ টকা ব্যয় কৰিলে তথাপি এই ৰাজধানী ছিলঙত যি সকল দুৰ্বৃত্তই আইন নিজৰ হাতত লৈ অসমীয়া লোকৰ ওপৰত অত্যাচাৰ কৰিলে তেনে লোকৰ ওপৰত চৰকাৰে কোনো ব্যৱস্থাই আজিলৈকে নোলোৱাটো বৰ লাজৰ কথা হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে দিয়া বিৱৰণৰ পৰাই দেখা যায় যোৱা জুলাই মাহত ছিলঙত প্ৰায় একে সময়তে বহুটো ঘটনা ঘটিছিল। কিন্তু পুলিচে আজিলৈকে কোনো ব্যৱস্থা লোৱা নাই। পুলিচবিভাগৰ বহুতো অনুপযুক্ত লোকৰ প্ৰমোচনেও বিভাগটি দুৰ্ব্বল কৰিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে কওঁ যোৱা ১৪।১১।৫৯ তাৰিখে Deputy I. G., C. I. D. Branch ৰ এজন Sub-Inspector ৰে যথা ক্ৰমে ১,৪৭০ টকা আৰু ২,২৫০ টকা দামৰ দুটা কেমেৰা বেলৰ তৃতীয় শ্ৰেণীত ভ্ৰমণ কৰোতে হেৰুৱায়। আৰু তৃতীয় শ্ৰেণীত ভ্ৰমণ কৰি দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ ভাৰা আদায় কৰি লোৱা বাবে ও চৰকাৰী কেমেৰা দুটা হেৰুওৱাৰ বাবে তেখেতে কেৱা জনকো পিচ পেলাই Inspector লৈ প্ৰমোচন প্ৰালে। পুলিচ বিভাগৰ নিছিনা দয়িত্বপূণ বিভাগ এটাত যদি এনেকুৱা ঘটনা হয় তেনেহলে আমি কেনেকুৱা ৰাজ্যত আছো ভাবি চাওক। আৰু এই পুলিচ বিভাগৰ কৰ্ম্ম দক্ষতা কেনেকৈ বাঢ়িব পাৰে? সেই কাৰণে মই কওঁ চৰকাৰে এনে বোৰ বিষয় লৈ তীক্ষ্ম দৃষ্টি ৰখা উচিত।

✓ উদ্যোগ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে বহুটো ব্যৱস্থা লোৱাৰ কথা। বিত্তমন্ত্ৰীয়ে বাজেট বক্তৃতাত উল্লেখ কৰিছে কিন্তু ইয়াৰ দ্বাৰা আমাৰ ৰাজ্যৰ খনুৱা লোক সকলৰ কিবা উপকাৰ হৈছেনে নাই তাক চৰকাৰে বিচাৰ কৰা নাই। উদ্যোগতৰ নামত আজি বাহিৰৰ পৰা হাজাৰ হাজাৰ লোক আহি অসমত গোজেই ৰৰ গছ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। সেই কাৰণে আমাৰ খনুৱা লোকৰ স্বাথ ৰক্ষাৰ হকে প্ৰয়োজনীয় ক্ষেত্ৰত উদ্যোগ নীতিৰ সাল সলনি কৰি উচিৎ আৰু অসমৰ ডেকা শক্তিক কৰ্ম্ম পটু কৰিবৰ বাবে কাৰিকৰি শিক্ষা দানৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত্।

তেখেতে আৰু এটা অতি আৱশ্যকীয় কথাৰ উল্লেখ কৰিছে যে, ১৯৫৯ চনৰ হিচাবমতে নগৰ অঞ্চলত প্ৰায় ৭,০০০ হাজাৰ নিবনুৱা লোক পোৱা হৈছে। নিবনুৱা লোকৰ প্ৰায় ভাগেই প্ৰবেশিকা পৰিক্ষা পাছ নকৰা বা তৃতীয় শ্ৰেণীত উৰ্ত্তীণ, এই হাজাৰ হাজাৰ ছাত্ৰই নিবনুৱা সমস্যা ক্ৰমে গুৰুতৰ কৰি তুলিছে গতিকে প্ৰত্যেক মহকুমাত তৃতীয় পৰিকল্পনাত একোখন কৈ কাৰিকৰি স্কুল আৰু ব্যৱসায় মূলক কেন্দ্ৰ প্ৰতিস্থা কৰিবলৈ চৰকাৰৰ ওচৰত দাবী জনাওঁ। তাকে কৰিব নোৱাৰিলে আমাৰ ৰাজ্যৰ নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ অইন চেষ্টাই কিবা ফল দিব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰি।

শিক্ষা—তৃতীয় পৰিকল্পনাত গোটেই ৰাজ্য জুৰি বাধ্যতা মূলক শিক্ষা প্ৰৱৰ্ত্তন কৰিবলৈ লোৱা হব। প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ আচনি কৃতকাৰ্য্য কৰিবলৈ হলে শিক্ষক সকলৰ কাৰণে উপযুক্ত ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। এই বিষয়তো চৰকাৰ তৎপৰ হব বুলি আশা কৰিছো।

বাজেটত মীন মহলৰ বাবেও টকা ধৰা হৈছে। বৰ. ভালৰ কথা। কিন্তু গুজৰাট চৰকাৰে তৃতীয় পৰিকল্পনাত মীন বিষয়ৰ গবেষণাৰ কাৰণে ৪ লাখ টকা ধাৰ্য্য কৰিছে। গতিকে আমাৰ বৰ্ত্তমান মীন মহল বোৰলৈ লক্ষ্য কৰি মীন বিষয়ক গবেষণাৰ বাবে তেনে আচনি লোৱা উচিত। দুই এজন লোকক এবছৰ বা ছমাহৰ প্ৰশিক্ষণ দিলেই অসমৰ মীন উন্নয়নৰ কাম সম্পূৰ্ণ হব নোৱাৰে। মঙ্গলদৈ মহকুমাত প্ৰায় এহেজাৰবো ওপৰ পুৰণি কলীয়া ডাঙৰ ডাঙৰ পুখুৰী এনেয়ে পৰি আছে। এই পুখুৰী বোৰক কেন্দ্ৰ কৰি চৰকাৰে মীন গবেষণা আৰু উন্নয়ণৰ বাবে এখন আচনি তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত লব লাগে। যাতে ইয়াৰ লাৰাই গোটেই অসমতে গবেষণাৰ বাবে উৎসাহ পায়।

কৃষিৰ ক্ষেত্ৰত নতুন ধৰণৰ জনপ্ৰিয় আৰু বিজ্ঞান সন্মত আচনি গ্ৰহণ কৰিব লাগে নোৱাৰিলে আমি বৰ্ত্তমানৰ গতানুগতিক ব্যৱস্থাৰে খাদ্য উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰো। সেইটোলৈ লক্ষ্যকৰি কৃষি বিভাগে গোটেই ৰাজ্যত সেৱা সমবায় গঠন কৰি তাৰ দ্বাৰা কৃষক সকলক সজাগ কৰিবলৈ আৰু বিজ্ঞান সন্মত প্ৰণালীৰে খেতি বাৰি কৰি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবলৈ চৰকাৰে ব্যাপক ব্যৱস্থা লব লাগিব। আৰু মাটিহীন খেতিয়ক ও গৰাখহনীয়া খেতিয়ক সকলে যাতে মাটি পায় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

মঙ্গলদৈৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ একমাত্ৰ উত্তৰ ট্ৰাঙ্ক বদেৰে যাতায়ত কৰে কিন্তু কোনো কাৰণ বসতঃ এই ৰাস্তা বন্ধ হলে মঙ্গলদৈৰ ৰাইজৰ মৰণ হব কাৰণ ৰাস্তাৰ অভাবত খাদ্য সামগ্ৰী আজি গৌহাটীৰ পৰা নিয়া সম্ভৱ নহয়। গতিকে চৰকাৰে মঙ্গলদৈৰ পৰা পাঠাৰি ঘাট বালিকুছি হৈ কামৰূপৰ মজাপুৰ হৈ গৌহাটীলৈ এটা বাছ লাইন নতুনকৈ দিবলাগে নাই বা মঙ্গলদৈ —খৈৰাবাৰি বাছৰ পাৰ্মিতৰ এলেকা গৌহাটীলৈ বঢ়াই দিব লাগে। তেতিয়া হলে পাথৰি-ঘাট খৈৰাবাৰি ডেৰগাওঁ এই জনজাতিয় ৰাইজৰ যাতায়তৰ বহুত সুবিধা হব। এই খিনিতে উল্লেখ কৰা উচিত হব যে, টংলা মঙ্গলদৈৰ বাটটোও চৰকাৰী বাছ দিয়াৰ কাৰণে যদিও বহুদিনৰ পৰাই চৰকাৰৰ ওচৰত এই অঞ্চলৰ ৰাইজে দাবী কৰি আহিছে তথাপি চৰকাৰে তেওঁলোকৰ নাৰ্য্য দাবীৰ প্ৰতি কানসাৰ কৰা নাই। সেই বাবে মই চৰকাৰৰক অনুৰোধ জনাওঁ যেন চৰকাৰে ৰাইজৰ উচিত দাবী উলংঘা নকৰি এই চলিত বছৰৰ টংলা-মঙ্গলদৈ ৰাস্তাত চৰকাৰী বাছ চলাৰ ব্যৱস্থা কৰে।

ৰাজ্যৰ প্ৰশাসনীয় বেমেজালীৰ বিষয়েও চৰকাৰে বিশেষ যত্ন লোৱা উচিত। গণতান্ত্ৰিক শাসন পদ্ধতিত যদিও কোনো কাম কাৰ্য্যকৰী কৰি তোলাত সামান্য পলম হোৱাৰ কাৰণ আছে তথাপিও ই কিছুদিনৰ পৰা চৰমসীমা চুইচেগৈ। " Parkinson's Law ই সম্পূৰ্ণ ৰূপে আমাৰ প্ৰশাসনত ক্ৰিয়া কৰিছে। বিভিন্ন বিভাগ আৰু কৰ্ম্মচাৰীৰ সংখ্যা যিমানেই বাঢ়িছে সিমানেই কামত পলম হৈছে। বোধকৰো এনে এখন দৰখাস্ত বা আবেদন পত্ৰ নোলাব যিখনৰ ওপৰত Reminder নিদিয়াকৈ বা কেবাবাৰো নিজে নখতাকৈ action লোৱা হৈছে। চৰকাৰে এনে প্ৰশাসনীয় বিলম্বৰ প্ৰতি চকুদিয়া দিয়া উচিত আৰু প্ৰয়োজনীয় বিভাগীয় ৰবমূৰীয়া সকলৰ অফিচ সমূহ গুৱাহাটীলৈ স্থানান্তৰ কৰা উচিত।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মঙ্গলদৈ-তেজপুৰ দুয়োটা অঞ্চলত বিদুৎ সৰবৰাহ কৰিবলৈ চৰকাৰে ধনশিৰি নৈৰ ভৈৰব কুণ্ডত এটা জলবিদুৎত আচনি গ্ৰহণ কৰিব লাগে। এনে যোজনাই গোটেই দৰং জিলাৰ ৰাইজক প্ৰভুত উন্নতি সাধন কৰিব।

মঙ্গলদৈ অঞ্চলত গাখীৰৰ অভাব দূৰ কৰিবলে চৰকাৰে এখন ডায়েৰী ফাৰ্ম খোলাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। স্বাস্থ্যৰ বাবে পুষ্টিকৰ আহাৰৰ প্ৰয়োজন। এই অঞ্চলত আনকি বেমাৰীক দিবলৈকো খাটি গাখীৰ নাইকিয়া হৈছে।

সদৌ শেহত মই এটা কথাৰ কাৰণে চৰকাৰৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিব খোজো। এইটো হৈছে পৰিকল্পনাত জনসাধাৰণৰ সহযোগীতা নহলে পৰিকল্পনা কাৰ্য্যকৰী কৰা অসম্ভব - সেইবাবেপৰিকল্পনা সম্পৰ্কে চৰকাৰে গাৱেঁ ভুঁৱে মৌজাই আৰু নগৰে ব্যপক প্ৰচাৰ কাৰ্য্যবো ব্যৱস্থা কৰাটো কৰ্ত্তব্য। এইখিনি কৈয়েই বিত্তমন্ত্ৰী মহোদয়ক পুনৰ ধন্যবাদ জনাই মোৰ বক্তৃতাৰ সামৰণি মাৰিলো।

Swami KRISHNANANDA BRAHMACHARI (Kokrajhar): মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয় মাননীয় বিত্তমন্ত্ৰী মহোদয়ে নানা জটিল সমস্যাৰ মাজেদি যি খন বাজেট দাঙি ধৰিছে তাৰবাবে তেখেতক ধন্যবাদ দিছো। ভাৰতবৰ্ষৰ ভিতৰত অসমৰ সমান সমস্যা আৰু কোনো ৰাজ্যতে নাই। কিন্তু দেখাত যিমানে সমস্যা নাথাকক কিয় সকলো সমস্যা সমাধান হব পাৰে যদি নৈতিক মনোবল থাকে। ভাৰত বৰ্ষত এই নৈতিক মনোবল থক কাৰণে বিদেশী শক্তি আতৰি যাব লগা হল। চৰকাৰে অশেষ পৰিশ্ৰম কৰিলো অজষ্ৰ টকা খৰছ কৰিছে তথাপিও চৰকাৰে একো কৰা নাই বুলি কলে ভুল কোৱা হব। আজি ১০।১২ বছৰৰ আগতে দেশৰ যি ছবি আছিল সেই ছবি পৰিবৰ্ত্তন হৈছে। কিন্তু দুঃখৰ কথা বাহিৰত যি পৰিবৰ্ত্তন হৈছে মানুহৰ মনত সেই পৰিবত্তন অহা নাই।অদৃষ্টৰ পৰিহাসত দিনক দিনে দেশৰ নৈতিক মনোবল হ্ৰাস হৈছে। সেৱকৰ অপযশ স্বামীকোপতে ৰাজ কৰ্ম্মচাৰীৰ কুত কৰ্ম্মৰ বাবে চৰকাৰৰ ইমান দৃহ সমালোচনা হৈছে। আশা কৰো চৰকাৰে এই বোৰৰ তীক্ষ্ণ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব।

আমি ইয়াত অভিনয় কৰিবলৈ অহা নাই। অভিনয়ৰ দ্বাৰা চৰকাৰে সমাজৰ মঙ্গল বিধান কৰিব নোৱাৰে। চৰকাৰৰ যদি মঙ্গল দান কৰিবলৈ ইচ্ছা আছে, তেনেহলে প্ৰথম কথা চাব লাগিব যে, যি দেশৰ নৈবিক বল নাই সেই দেশ কেতিয়াও আগবাঢ়িব নোৱাৰে।

দেশৰ মঙ্গলৰ হকে বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই ঘাটি বাজেট এখন ডাঙি ধৰিছে। আমি জনাত আমাৰ দেশৰ মানুহ অভাৱত জৰ্জ্জৰিত, কিন্তু দুখৰ কথা আমাৰ দেশৰ উন্নয়নৰ কাৰণে দিয়া টকা ফিৰি যায় অথচ আমাৰ দেশৰ মানুহৰ অভাব হ্ৰাস নহয়। সকলোৰে জানে বৰ্ত্তমান সমগ্ৰ অসমেই এখন পিচপৰা ৰাজ্যত, অথচ চৰকাৰৰ খৰচ কৰাৰ ঠাই নাই ফলত হাজাৰ হাজাৰ টকা ফিৰি গৈছে ইফালে আমাৰ ৰাস্তা নাই, দলং নাই, বৃহৎ শিল্পনুষ্ঠান এটা নাই অথচ লাখ লাখ টকা খৰচ কৰাৰ উপায় নাই বুলি ফিৰি গৈছে। ইমান দিনে মানুহ তৈয়াৰ কৰিব নোৱাৰিলো।

মোৰ বেচি কথা কবলৈ নাই। মই কেবল ইয়াকেই কওঁ যে, বৰ্ত্তমান স্বাধীন ভাৰতৰ লক্ষ হৈছে যিবিলাক পিচ পৰা অনুসচীত আৰু জনজাতী আৰু তফচিলত ভূক্ত জনজাতি তেওঁলোকৰ উন্নতি সাধন কৰা আৰু যি বিলাক ঠাইত সৰ্ব্ব-সাধাৰণে কোনো পোহৰ দেখা নাই সেই বিলাক ঠাইৰ উন্নয়ন কৰা।

সেই কেইটা বিষয়লৈ চৰকাৰে তীক্ষ্ণ দৃষ্টি ৰাখিব লাগিব। আজি অসমৰ ভিতৰত গোৱালপাৰা জিলা মঙ্গলদৈ, উত্তৰ লক্ষীম পুৰৰ নিচিনা কোনো ঠাইয়েই পিচপৰা নহয় যে, তাত এটা দুটা পৰিকল্পনাফ যিমান কাম হব লাগিছিল সিমান হোৱা নাই।

অসমৰ ভিতৰত দুখন জিলাত জমিদাৰী আছিল। সেই দুখনৰ এখন হল গোৱালপাৰা ইয়াৰ জমিদাৰী চৰকাৰে নিলে। গোৱালপাৰা জমিদাৰী যোৱাৰ পিচত আমি ভাবিছিলো যে তাৰ ১৩।১৪ লাখ মানুহৰ বাবে চৰকাৰে কিছু কৰিব কিন্তু কিছু হৈ নুঠিলে। কাতৰ কণ্ঠস্বৰ বোধ কৰিলৈ এই সদনৰ সদস্য সকলৰ ১৩।১৪ জন মানৱ কল্যাণৰ কণ্ঠস্বৰ সেই বিলাক বোধ কৰিব নোৱাৰে। এই জিলাত ইমান বনজ সম্পদ আছে - কিন্তু কোনো কামেই নহল। নৈতিকতা আৰু মানৱতাৰ ফালৰ পৰা চালেও সেই লোক সকলৰ উন্নতিৰ ফালে চৰকাৰে লক্ষ্য কৰিব লাগে। কিন্তু আজিলৈ সেই লোক সকলৰ একো নহল।

কোকৰাঝাৰ মহকুমাৰ তাৰ সৰহ ভাগেই মুছলমান আৰু সেই সকলোয়ে হাজাৰ হাজাৰ নিৰক্ষৰ লোক, জনজাতি, পিছপৰা জাতি। তেওঁলোকৰ শিক্ষা-দিক্ষাৰ কোনো ব্যৱস্থাই আজিলৈকে নহল। তাত আজি কিবা এটা অনুষ্ঠানো হব নাপায়নে? মানুহে আমাক গালি পাৰিছে চৰকাৰে কয় যে, পিচপৰা ঠাইৰ উন্নয়নৰ কাৰণে চৰকাৰে যথেস্থ কৰিছে। বিধান সভাৰ সদস্য হৈ সেই বিলাক মানুহে যদি অসমত বশবাস কৰিও আজিলৈ এটা বস্তু নিব নোৱাৰে তেন্তে চৰকাৰে তেওঁলোকৰ কি কৰিছে? তেওঁলোকে চৰকাৰৰ কি বুলি গুণ গাব? এই বিষয়ে চৰকাৰে চোকা নজৰ দিব।

Shri PAKHIRAI DEKA [Panery (Reserved for Scheduled Tribes)]: মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই যিখন বাজেট ডাঙি ধৰিছে, তেনেকুৱা বাজেট অৱশ্যে বছৰে বছৰে দেখা যায়। আগৰ বাজেটতৰ নিচিনাকৈ এই বাজেটতো সৰ্ব্বসাধাৰণ গাৱলীয়া খেতিয়ক ৰাইজৰ উন্নতি-মূলক কোনো আচনিয়েই দেখা নাযায়। বৰং সৰব সাধাৰণ খেতিয়ক আৰু পিচপৰা ৰাইজক Markiting Society ৰ কবলত

পেলাই দি খাবলৈ নাইকীয়া কৰিছে। আজি হয়তো বহুতো সদস্যয় নাজানে যে, গাঁৱৰ মানুহৰ এই বছৰৰ ধানৰ খেতিৰে খাবলৈ নুজোৰে। খেতিয়কে এতিয়া ধান চাউল কিনি খাব লগীয়া হৈছে। ই এটা দূৰ্ভীক্ষৰ লক্ষণ। ধান খিনি খেতিয়কৰ সহজত নিজে তাৰ বদলি সৰল সহজাত অন্যান্য লাগতীয়াল সামগ্ৰী যেনে টিনপাট আদি কোনো সৰ্ব্বসাধাৰণ ৰাইজে নাপায়। টিনপাত, চিমেণ্টৰ অভাৱত ঘৰ এনেয়ে পৰি আছে। খেতিয়ক ৰাইজৰ পৰা ভাল ভাল কথা কৈ ধান আনিছে আৰু সৰ্ব্বসাধাৰণক দুখীয়া কৰিছে । একেবাৰে নিঃশেষ কৰিছে। আছি সেই খেতিয়ক সকলৰ কোনো ব্যৱসায় বাণিজ্য নাই।

কৃষি বিভাগে কি কাম কৰিছে? অফিচাৰ সকলে খেতি নকৰে। অকল অফিচাৰ বঢ়ালে নহয়। এই চৰকাৰৰ কি কুলক্ষণ হৈছে হয় বনপানী হব, ধান মাৰিব এনে এটা কুলক্ষণৰ সৃষ্টি হৈছে। এই চৰকাৰক গুচাব নোৱাৰিলে সদায়েই এই কুগ্ৰহ লাগিয়েই থাকিব। ভগৱানবো খং উঠিছে। (হাহিঁ) যিমানেই টকা খৰচ কৰিছে সিমানেই ধ্বংশ হৈছে। দুৰ্ভীক্ষ হৈছে। বিদেশৰ পৰা খাদ্য আনি তাৰ পিছত দেশৰ ধন বিদেশলৈ পঠাইছে। এইটো হৈছে।

তাৰ পিচত কৃষক সকলৰ যি ঠাইত আগৰ ডাঙৰ ডাঙৰ ডোঙ বান্ধ আছে তাতে মাত্ৰ ১০০।২০০ টকা দি তাতে কৃষি বিভাগে ডাঙৰকৈ Sign Board আৰি দিয়ে যে, "অসম কৃষি জল সিঞ্চন বিভাগ" যাতে চেষ্টাৰ পৰা মানুহ আহিলে ভাবিব অসম চৰকাৰে বহুত কাম কৰিছে।"

Minor Irrigation ত টকা খৰছ হৈছে দৰ্কাৰ নোহোৱা ঠাইত বান্ধ দিছে কিন্তু যতে দৰ্কাৰ তাত একো নাই। যিবোৰ ঠাইত মথাউৰি দিছে কিন্তু তাত একো দৰ্কাৰ নাই। বহুত ঠাইত মথাউৰি দিছে ফলত খেতিৰ বানপানী ওলাই যাব নোৱাৰে আৰু খেতি নষ্ট হয়। মাটি ও খৰছ মাত্ৰ হয়। মঙ্গলদৈত যাওঁতে এটা সৰু দোঙত মথাউৰি দিয়া দেখিলো। বহল মাত্ৰ চাৰি ফুট মান হব দ প্ৰায় মাত্ৰ দুই ফুট মান হব। সেই দোঙত মঠাউৰী দিছে। আমি ভাবিছিলো যে, সেই মথাউৰি কিয় দিলে যে, কাৰবাৰ খাটিবতে দিলে কব নোৱাৰো তাৰ পৰা দেখা যায় চৰকাৰে টকাৰ অপব্যয় কৰিছে। তাৰ দ্বাৰা কোনো কাম হোৱা নাই।

আজি কালি বহুত অফিচ আৰু নতুন বিভাগ খুলিছে Development Board, Electricity Board, Community Project, E & D আৰু Rnral Development আদি নতুন বিভাগবোৰ খুলিছে হয় তাৰ পৰা একো কাম হোৱা নাই আৰু ৰাইজৰ একো উপকাৰ হোৱা নাই। দেখা গৈছে যে চৰকাৰৰ এই বোৰ খুলি নিজৰ মানুহক চাকৰি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ফলত তাৰ পৰা দলা-দলিৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু দেশৰ বা ৰাইজৰ উন্নতি একো হোৱা নাই। অৱশ্যে অফিচাৰ বিলাকৰ লাভ হৈছে তেওঁলোকৰে মটৰ দৌৱাবলৈ পাইছে আৰু পৰিয়ালক লগত লৈ বিয়া খাইছে মিতিৰ খাইছে বিহু খাইছে কিন্তু দেশৰ বা ৰাইজৰ কাম একো হোৱা নাই। যিবিলাক পুৰণি বিভাগ আছে পুলিচ, ৰাজহ, শিক্ষা আদি সেই বোৰতো কাম বাঢ়িছে। কিন্তু সেই বোৰৰ ফালে চৰকাৰে মন-কান নকৰে। আজি-

কালি একোজন Deputy Inspector ৰ কাম যথেষ্ট বাঢ়িছে কিন্তু তেওঁলোকৰ কাৰণে চৰকাৰে একো সা-সুবিধা দিয়াৰ উন্নতি একো কৰা নাই। অন্ততঃ একোখন গাড়ী দিয়াৰ ব্যৱস্থা থাকিব লাগে।

শিক্ষাৰ প্ৰতি ৰাইজৰ প্ৰতি ধাউতি বাঢ়ি গৈছে আৰু গাৱেঁ গাৱেঁ Venture Lower Primary Schools পাতিছে। সেই স্কুল বোৰ চৰকাৰে লৈ এই বিষয়ত ৰাইজক প্ৰেৰণা যোগাব লাগে। যেহেতু অসমীয়া চৰকাৰী ভাষা হৈছে এতিয়া ইয়াৰ প্ৰচাৰৰ কাৰণে বেচি জোৰ দিব লাগিব। কিন্তু সেইফালে চৰকাৰে বিশেষ ধ্যান দিয়া নাই। স্কুল বৰ্ডৰ নিৰ্ব্বাচন হৈ গ'ল আৰু সেই নিৰ্ব্বাচনৰ বিৰুদ্ধে কিছুমান অভিযোগ হৈছিল বিশেষকৈ স্কুল বৰ্ডৰ সভাপতি শ্ৰীঅম্বিকা বৰুৱাৰ বিৰুদ্ধে বহুত অভিযোগ আছে। তেওঁ কাৰবাক টিন পাট ইত্যাদি ব্যৱস্থা দিব বুলি টকা আদি লৈ আত্মসাৎ কৰিছে। আনকি অফিচৰ পিয়ন নিয়োগ কৰা দেখুৱাই টকা খাইছে। সেই অভিযোগত তেওঁ এৰেষ্ট হৈছে। পুলিচ D. S. P. অফিচাৰক বদলি কৰি ফাইল চুৰি কৰিবৰলৈ চেষ্টা কৰিছিল বুলি জানিব পাৰিছিলো - কিন্তু এতিয়া Deputy Superintendent of Police বদলি কৰা কথা আছে। আৰু ফাইল এতিয়াও চুৰ কৰিব পাৰা নাই বুলি জানিব পাৰিছো। এই কেচৰ প্ৰতি কতৃপক্ষৰ চোকা দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো উক্ত স্কুলবোৰ্ডৰ চেয়াৰমেন এজন কংগ্ৰেছ Secretary আৰু গভৰ্ণমেণ্ট নমিনিটেড চেয়াৰমেন। কংগ্ৰেছ চৰকাৰে এনে কৰা অন্যায় কাম।

Mr. SPEAKER: আপোনাৰ সময় হৈছে।

Shri PAKHIRAI DEKA (Panery) যাতায়ত বিষয়ত মঙ্গলদৈ একেবাৰে পিচপৰা আৰু বিশেষকৈ ডেবগাওঁ, ৰামগাওঁ ৰাস্তাটোৰ উন্নতি কৰা একান্ত আৱশ্যক যেহেতু সেইটো বৰ আৱশ্যকীয় ৰাস্তা। কামৰূপ আৰু মঙ্গলদৈৰ মাজত বৰ ওচৰ সম্বন্ধ। গতিকে যাতায়তৰ সুবিধাৰ বাবে ৰাস্তাবোৰ উন্নত কৰা আৱশ্যক। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰে কোনো উন্নতি হোৱা নাই। বোৎ-কৰো তাৰ উন্নতি চৰকাৰে কামনা নকৰে। উত্তৰ লক্ষীমপুৰৰ পৰা গোৱালপাৰা লৈকে একে অৱস্থা। কোনো উন্নতি নাই। গতিকে আমি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰে এই movement কৰিম।

Shri BISHNULAL UPADHAYA (Gohpur) : মাননীয় বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ এই বাৰৰ বাজেটৰ স্বকীয়া বিশেষত্ব মই দেখিবলৈ পাইছো কিয়নো আমি দ্বিতীয় পাচ বছৰীয়া আচনি শেষ কৰি তৃতীয় আচনিৰ দুৱাৰ দলিত আহি পাইচোহি। তৃতীয় আচনিৰ প্ৰথম বছৰৰ কামৰ ৰূপৰেখা দিবলৈ যাওঁতে বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ ভাষণত কিছু পৰিমাণে দীঘলীয়া হৈছে যদিও ই হোৱাতো এইটো স্বাভাৱিক কাৰণ তেল শোধনা গাৰৰ দৰে বৃহৎ শিল্পৰ বিষয়ে চিন্তা কৰি বলৈ যাওঁতে তেখেতে মানুহ কৰিৱা সুক্ষ্মাতি মূলত অৰ্থাৎ মানহকবিৰ বিক্ৰালাৰ কথাও বাদ দিয়া নাই। যিবিলাকৰ Co-operative Society ৰ অংশ কিনা আৰু ধাৰ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা দেখি মই বিশেষভাৱে তেখেতক অভিনন্দন জনাইছো।

আজিৰ যুগৰ লগত খাপ খুৱাই চলিবলৈ হলে প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ পৰা চাপ্ৰাচীলৈকে কমাণ্ডাৰ ইন চিফৰ পৰা পাহাৰাদাৰ সৈনিকলৈকে চাহ বাগানৰ মেনেজাৰৰ পৰা ফেক্টৰীৰ বাতিৰ চকিদাৰলৈকে সমাজৰ পতিজন মানুহৰ জন

মূৰি আয় বৃদ্ধি পালেহে সকলোৰে স্বাধীনতাৰ আস্বাদ লব পাৰিব। যেতিয়ালৈকে সমাজৰ প্ৰতিটো মানুহে নিজৰ লৰা ছোৱালীক ভাল শিক্ষা দিব নোৱাৰে বেমাৰত চিকিৎসা কৰি সুস্থ সবল কৰিব নোৱাৰে আৰু যিবিলাকক হাতে কামে লগাই দিব নোৱাৰে তেতিয়ালৈকে চৰকাৰ আৰু ৰাইজ উভয়ে ৰে বহু দায়ীত্ব থাকিযাব। চৰকাৰে শিল্প আৰু কৃষিৰ জৰীয়তে জনমূৰি আয় বঢ়াবলৈ যি সুবিধা দিছে তাক আমাৰ মানুহে গ্ৰহণ কৰিলেই বহুকাম আগবাঢ়ি যাব। খেতিৰ উপযোগী পটাৰ এবিঘা মাটিও যাতে চন পৰি নাথাকে তাৰ বাবে এটি অভিযান চলাব লাগে।

উৎপাদন হে আচল ধন। ফল-মূল, শাক পাচলি, গাখীৰ, হাঁহ পাৰ কুকুৰা যিমান বেচি উৎপাদন কৰিব পৰা হব তিমান দেশ আগ বাঢ়িব। কেৱল ৰাইজক এইবোৰ কাম কাজ লাগে বুলি নকৈ আমি সদনৰ সদস্য সকলেও নিজে কিছু পৰিমাণে কাম কৰি দেখুৱাব পাৰিলেই সহজ হৈ উঠিব। উপদেশ দিয়া মানুহৰ দল খুব বেছি হৈছে - প্ৰকৃত কাম কৰা মানুহ কম হৈছে। উৎ পাদিত বস্তুৰ দাম বঢ়াই দিলে ৰাইজৰ ক্ষানিক লাভ হব পাৰে। কিন্তু অধিক বস্তু যোগাব পৰাটোহে স্থায়ী লাভ।

আমাৰ অধ্যক্ষ মহোদয়, যেতিয়া কৃষিৰ মন্ত্ৰী আছিল তেতিয়া তেখেতে স্কুল আৰু অফিচৰ কম্প াউণ্ডত ফলৰ গছ লগাবলৈ দিয়া চাৰ্কুলাৰৰ কথা মোৰ মনত পৰিছে। একোখন স্কুল বা অফিচত কল নাৰিকল আম কঠাল- অমিতা সুমথিৰা - নেবু আদি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বা কৰ্ম্মচাৰীৰ খাদ্য পৰিপূৰক খাদ্য হোৱাৰ উপৰিও ইয়াৰ পৰা আয় হব পাৰিব। কিন্তু এই কাম অভিযান হিচাবে বিশেষ ভাবে চলাব লাগে। আজি নানান ৰকমৰ উদ্যোগ শিল্প ৰেইল লাইন ৰাস্তা দলং আদি নিৰ্ম্মাণৰ কাম হোৱাত এইবোৰ বস্তুৰ সুন্দৰ বজাৰ আছে। ইয়াক গ্ৰহণ কৰিব পাৰিলে মানুহ মৰি আয় কেইবা গুণে বৃদ্ধি পাব।

খেতিৰ কাৰণে বিশেষকৈ ধান খেতিৰ কাৰণে ৰূপীত পথাৰত পানী যোগানৰ ভাল ব্যৱস্থা লাগে। এনেকুৱা বহুতো অঞ্চল আছে য'ত বৰষুণৰ ওপৰত খেতি নিৰ্ভৰ কৰে। আমাৰ তেজপুৰ চতিয়া বিশ্বনাথ বাঘমৰা বিহালী হেলেম আদি মৌজাত এই পৰিস্থিতি বিদ্যমান। সৰু নদীত বান্ধ দি পানী যোগাব নোৱাৰিলে জীৱন নিৰ্ব্বাহ টান হৈ পৰিছে। সেই কাৰণে বিভাগীয় কৰ্ত্তৃপক্ষয়ই সাদিৰু মৰনৈ বিহালী আদি জল সিঞ্চনৰ যি আচনি প্ৰস্তুত কৰিছে তাৰ বাবে তৃতীয় আচনিত ধৰি খেতিৰ সুবিধা কৰি দিবলৈ মই চৰকাৰক অনুৰোধ জনাওঁ।

বিনা মাচুলীয়া বাধ্যতা মূলক শিক্ষাৰ কাৰণে যি পৰিমাণৰ টকা বাজেটত ধৰা হৈছে তাৰ বাবে মই সন্তোষ প্ৰকাশ কৰো। Pre-primary শিক্ষাৰ কাৰণে আৰু স্ত্ৰী শিক্ষাৰ কাৰণে আৰু অগ্ৰগতিৰ কাৰণে যিবোৰ আচনি লোৱা হৈছে। ইয়াৰ ফলত দেশৰ পৰা সোনকালে নিৰক্ষৰতা দূৰ হব পাৰিব। কিন্তু এজনীয়া প্ৰায়মেৰী স্কুলত যাতে দুজনীয়া দৰকাৰ বিশেষকৈ আৰু শিক্ষক নিয়োগ কৰা হয়; শিক্ষাৰ সজুলী দিয়া হয় তাৰ বাবে বিশেষ চকু দিব লাগে।

এই বিষয়ত চৰকাৰে অন্যায় কৰি আহিছে। সেইটো হৈছে সংস্কৃত আৰু হিন্দি শিক্ষাৰ প্ৰতি দেখুৱা অবহেলা। বিশেষকৈ উত্তৰ ভাৰতৰ জাতীয় জীবনৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰা নিৰ্ভৰ কৰিছে সংস্কৃতিৰ ওপৰত। অন্য বিষয়ৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ আছে। স্কুলঘৰ আছে, মোটা দৰমহা পোৱা কেইবা জনো শিক্ষক আছে। । কেৰাণী চকিদাৰ, চাপ্ৰাচী আছে। হোষ্টেল আছে। কিন্তু সাংস্কৃতিৰ কাৰণে উক্ত ঘৰত পঢ়োৱা অধ্যাপক জনক দিয়া হয় মাহে কেইবা ফালৰৰ পৰা মিলাই মাহে ৩০ টকা বা ৩৫ টকা। এই টোলত পঢ়ি উপাধি পাছ কৰি আমি হাইস্কুলত সাংস্কৃত শিক্ষক নিয়োগ কৰিবলৈ পাইছো। তাৰ বাবে বাজেটত ধৰা হৈছে ৫0,000 টকা।

ৰাষ্ট্ৰভাষা হিন্দিৰ ক্ষেত্ৰটো মাত্ৰ ৭৫,000 টকা ধৰা হৈছে Veterinary mobile dispendry অৱশ্য বোদনত পৰিণত হৈছে। তাৰ কাৰণেও দেখোন ৫0,000 টকা ধৰা হৈছে। বাহ-বেতৰ এটা কাৰখানাৰ কাৰণে ৭৫,000 টকা ধৰা হৈছে। নৈতিক চৰিত্ৰ বিকাশত সংস্কৃতৰ যি উপৰঞ্চি অবদান আৰু সৰ্ব্ব ভাৰতীয় দৃষ্টি ভঙ্গীৰ পৰা হিন্দীৰ যি, আৱশ্যকতা, তালৈ লক্ষ্য কৰি যাতে উচিত পৰিমাণৰ টকাৰে ব্যৱস্থা কৰা হয় তাৰবাবে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰো।

গাওঁ পঞ্চায়তৰ অফিচ ঘৰৰ কাৰণে ১0,00,000 দহ লাখ টকা ধৰা দেখি আমি ভাল পাইছো। ইয়াৰ দ্বাৰা পঞ্চায়তৰ স্বকীয়া সম্পত্তি গঢ়ি উঠিব কাম কৰাৰ সুবিধা হব আৰু মাহে মাহে দিব লগীয়া ভাৰাৰ টকা ৰাহি হব। কিন্তু সেই বেচি পুৰণি ৰাস্তা আৰু দলঙৰ কাৰণে ধৰা প্ৰায় ৫ লাখ টকা কোনো ৰকমেই যথেষ্ট নহয়। পানী যোগানত ৰাইজে ইতিমধ্যে বহুত সুবিধা পাইছে। এতিয়া ৰাস্তা মেৰা-মতি আৰু নিৰ্ম্মাণত অধিক মনোযোগ দিব লাগে।

ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰে কেইবাটাও শিল্প গঢ়ি উঠিব পৰা কেচামালৰ প্ৰাচুৰ্য্য আছে। মাটিৰ তলত অনাবৃষ্টিত কয়লা কেৰাচিন তেল আছে কেইদিন মান আগত মই বাতৰি কাগজত পঢ়িবলৈ পাইছিলো শোৱনশিৰিৰ ওচৰত কয়লাৰ সন্ধান পোৱা গৈছে। এতিয়া উত্তৰ লক্ষীমপুৰলৈ ৰেইল লাইন বঢ়াই নিয়াৰ ফলত আৰু নৰ্থ ট্ৰাঙ্কৰোড উন্নত কৰাৰ ফলত চৰকাৰে বিশেষজ্ঞ সকলক সেইপিনে এটা অনুসন্ধান চলাবৰ কাৰণে পঠাব লাগে বুলি ৰাইজে আগ্ৰহেৰে চাই আছে।

Shri GAURISANKAR ROY (Katlicherra): Mr. Speaker, Sir. At the very outset I congratulate the Finance Minister for the Budget whicht he has presented before this august House. He deserves, really congratulation from us for handling the Budget very carefully. The distribution of money in different Heads shows that all round progress of the State has been kept in mind. Education has been given importance as in the last year. Food and unemployment problems, it seems, have been given due consideration. If the schemes are given effect to properly, and co-operation from all quarters are availed of, it is sure that Assam will attain desired progress and prosperity.

Sir, a doubt has been created in the minds of the people of Cachar due to delay in the establishment of the proposed Medical College at Silchar. It is a long-felt need of the people of Cachar as well as adjoining areas and

I request the Government to take early steps to bring this proposal into practice. Sufficient land is available for this purpose and three sites have already been proposed of which one should be selected immediately and preliminary works should be given start to.

Sir, I understand, and Engineering College is going to be established in the next Five Year Plan and I like to put the public demand for its establishment in the Cachar district.

Sir, there are many venture educational institutions of different types which have grown on actual need and require substantial help and encouragement from Government. A proper survey should be made and help should be extended in a planned way for their progress and also in maintenance of at least the minimum standard.

Sir, the Road Communication of Cachar with other parts of the State as well as Manipur and Tripura is very essential, Rapid progress of Jowai-Badarpur road is urgently necessary as the railway line connecting Cachar with rest of Assam, through the Hill section, is not dependable at least during the rainy season.

Sir, I am glad to see that the road from Imphal to Silchar is in progress and the same is with Karimganj-Agartala road. Here I like to suggest a new proposed road from Silchar to Aijal through Hailakandi Subdivision. I have brought this to the notice of the Government in the past and am repeating the same. The road will pass the Gaglacherra-Roopacherra-Dholai-Gharmura and then to Sairong which is already connected with Aijal. Upto Gharmura or a few miles beyond that a road already exists and requires construction of a small portion and improvement of the major portion.

Actually near about forty miles of new construction to the extreme south of Hailakandi Subdivision by the east bank of Katakhal and Dhaleswari River will link up Aijal with Silchar. I hope this will be a very convenient Road than the other one. The Inter Subdivision roads such as Katlichera-Dullabhchera Road, Koyah-Latakandi Road, etc., have already been suggested in the past and they should be given due consideration.

Sir, here I like to mention about Barak Bridge at Silchar. The bridge was included in the First Five Year Plan but the work is not yet completed· The Third Five Year Plan is knocking at the door, but I cannot say what will happen to it. This is a very important bridge linking up Kumbhirgram Aerodrome with Silchar. So early completion of this is necessary.

Sir, I draw the attention of the Minister-in-charge for sanctioning a bridge at Gaglachera over the river Katakhal also for better communication of South Hailakandi with Silchar.

Sir, T.B. patients are increasing day by day, but the treatment facility is limited. I have been reported of large number of T. B. patients in Hailaikandi Subdivision; such as Lala Area and other places. A fulfledge T. B. Clinic centre should be opened at Hailakandi for treatment of such patients.

In this connection I draw the attention of the Minister in charge of Medical to accord sanction of a Public Health dispensary at Alaicherra in Hailakandi Subdivision in view of the strong public demand and to meet the need of the people of backward area.

Sir, during the last Budget Session of the Assembly I brought to the notice of the Government the various grievances and demands of the Forest Villagers of Cachar including present eviction system, lack of Medical, Educational and such other facilities and their living conditions which require improvement. The tangiya system of villagers should be abolished and all should be brought in the same category in the forest villages.

Sir, now, I ilke to speak a few words about incremens of wages for the tea labourers of Cachar. The arguments in favour of increment has been forwarded in a sitting held for this purpose recently. The tea labourers of Cachar are waiting anxiously to know the Government decision in this regard and I hope a considerable increment will be decided by the Government without delay. I request the Minister-in-charge to take early step in this matter.

Sir, the Unemployment problem in the Cachar tea gardens has been serious. I have brought this fact to the notice of the Government on various occasions and take this opportunity to repeat the same. I think, to settle these people on available land and to encourage Cottage Industries of different types, in a planned way, is the only answer to this problem. I request the Government to give due consideration to this problem.

Sir, the condition of tea gardens schools is known to all. It cannot be neglected any more and the same should be taken over by the Government without further delay. I am glad that the Government has introduced Inspectorate in the tea gardens schools and it is really some improvement. As education is the responsibility of the Government these schools should be taken over as early as possible.

Sir, tea garden people are very backward in education. Those who push their children in the line are, to more extent, compelled to put stop to the studies of their children in the midway due to poverty. A small number is found to proceed with difficulties for higher studies. Until Government comes forward to help them, education cannot spread among these people. So I suggest that a reasonable percentage should be fixed for special stipend to such tea garden students different educational Institutions of the State and such consideration should also be given for Government services also.

Sir, Chincoorie Tea Estate a closed garden in Cachar was opened with much difficulty and a Co-operative was formed to run the same. It is mortgaged to the Bank who by appointing a receiver is recovering its due money by annual instalment. Government has been approached for financial help but without any favourable result, till now. The bank may take back the garden if dues are not paid up fully before 31st March, 1961 and the money amounting to more than a lakh already paid may be forfeited. I request the Government to help this Co-operative venture, probably the first of its kind in India, immediately.

Sir, wherever in my district I go, people approaches me for land. They are really needy and something should be done for them. I feel that with the intensive cultivation, possible extensive cultivation should also be thouhgt of. The available land should also be opened and distributed in a planned way. I think a considerable quantity of land may be available without damaging the Forests. A committee should be set up to tour in the district and to find out such land available for distribution among the landless people. I heard that a committee for this purpose was constituted but I do not know whether the same has visited Cachar. I request the Government to take necessary step in this matter.

Sir, there are a large number of tribal people in south Hailakandi and they are passing their days in extreme hardship. They are mainly Riang, Lushai, Rukni, Khasi, etc. The proposed tribal belt should be brought into existence and they should be settled on land in a planned way. Co-operatives should be formed with these people so that they may get adequate price for their different agricultural produces. Monetary help should be extended in the way of loan to encourage agriculture and their cottage industries should be encouraged by a substantial help to improve their economic condition.

Sir, Government is quite aware of the recent cyclonic storm which has swept a big portion of Cachar District causing sufference to many poor people. I am glad to know that preliminary help has been extended. I request the Government for thorough enquiry and edequate help. With these words, Sir, I conclude my speech.

***Shri KHAGENDRA NATH BORBARUA (Amguri):** মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয় এই বাজেট ইলেকশন প্ৰচাৰৰ বাজেট। আজি গত পাচ বছৰ এন্ধাৰ যুগ বুলি অসমৰ ইতিহাসত লিখা থাকিব। নগা আন্দোলন হৈ গল ভাষা আন্দোলন হৈ গল এটা বাস্তা পাকিস্থানক দিয়া হল, এফালে চীনৰ হুমকি, খৰ গলাছ। বানপানী হল, নিগনীয়ে দেশত উৎপাত কৰিছে গতিকে যোৱা পাচ বছৰৰ ভিতৰত দেখা যায় চৰকাৰ প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে ব্যাৰ্থ হৈছে।

বজাৰত দাম উঠিছে। কালা বজাৰত চাউল ধান গৈছে, ৫ বছৰীয়া পৰিকল্পনাত যিমানেই নকৰক এঝোপা গছ ৰঘুমালাই ধাকিলে বল হয় জানো ? আজি সামান্য ব্যবসায়ী, খেতিয়ক ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ শিল্পীৰ অবস্থা সোচনীয়ে হৈছে। সামান্য শ্ৰেণীৰ অৱস্থা লালে লাহে পৰি গৈছে আৰু একশ্ৰেনীৰ অৱস্থা দিনে দিনে ভাল হৈছে—

গতিকে দ্বিতীয় পৰিকল্পনাত আমাৰ terget ত উপনীত হব লোৱাৰিলে। টকা খৰচ ঠিকেই হৈছে কিন্তু লক্ষ ঠিক হোৱা নাই। কি plan কৰে plan কৰোতে কৰোতে দেশৰ ধাৰ লাগিছে। আমাৰ অজস্ৰ ধাৰ হল। ধাৰৰ বোজা বোধকৰো জনমুৰী ৪০ টাকা পৰিছে। এপিনে ভাৰত চৰকাৰৰ ধাৰে আছেই। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা তৃতীয় পৰিকল্পনাৰ কাৰণে আহিব ৮৫০ কোটি টকা তাৰ উপৰিও deficit financing আছেই। এই বিলাক প্ৰতিবাদ কৰিলে দোষ হয়।

নগা বিদ্ৰোহৰ ভয়, পাকিস্তানৰ সীমান্তত ভয় অথচ ৰাস্তা কোনোদিন নকৰে, কিন্তু গত ৰাজ্যপালৰ ভাষানত ৰেল লাইনত নগা সকলৰ হুমকি পাই তৎক্ষত ব্যৱস্থা কৰাৰ উল্লেখ কৰিছে সেই কাম বিলাক সময়মতে কৰিলেতো ইমান ততাতৈয়া নহয়।

---

*Speech not correctd.

এতিয়া ইন্দ্যোগৰ কাৰনে বিজুলী শক্তি উৎপাদন কৰিব লাগে কিন্তু সেইটো নকৰে। আৰু চাৰিওফালে গাই ফুৰিব চৰকাৰে ৰাইজৰ হকে কি marvellous পৰিকল্পনা কৰিছে।

মীনমহল কৰিবলৈ বহুত ঠাই আছে, যত বেছি টকাৰো দৰ্কাৰ নহয় ? কিন্তু চৰকাৰে অনুপযুক্ত ঠাইত মীনমহল তৈয়াৰ কৰিবলৈ গৈ আজস্ৰ টকা খৰচ কৰিছে।

তৃতীয় পৰিকল্পনাত টকা ভাগ কৰিছে তাত কৃপনালী দেখা গৈছে। কৃষিক্ষেত্ৰত এই টকাৰে অসমক আগুৱাই নিব নোৱাৰে। তাত ৩·৫৫ লাখ মাত্ৰ। শস্য উৎপাদনত ৫ কোটি ধৰিছে। আচলতে খাদ্য নাইকীয়া হৈছে, মাটিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব কয় মাটি নাই কিন্তু মাটি বহুত আছে বাগান বিলাকত এনেয়ে পৰি থাকা মাটি বহুত আছে। তাৰ পৰিমান ১৫ হাজাৰ বিঘা বহুতে বাগানে ভুৱা দি ৰহতো মাটি ৰাখি গৈছে। সমাজবাদী সমাজ এখন গঠন কৰিবলৈ হলে মাটিৰ ওপৰতে কৰিব লাগিব।

কৃষি কোঅপাৰেটিভ গঢ়াৰ কথা কৈছে কিন্তু মই দেখাত ভাষনত এনে কোনো সত্যতা নাই যে গোটেই মাটি কো অপাৰেটীভক দিছে। মাটি দিব লাগে হাজাৰ বিঘা হয়তো ডাইৰেক্টৰে আনৰ বুলি আছে। যদি চৰকাৰৰ ইচছা আছে তেন্তে বিভাগীয় মন্ত্ৰীয়ে ডাঙৰ কথা কালেই নহব, কাৰ্য্যত কৰিব লাগিব :

সমাজতান্ত্ৰীক সমাজ গঠন কৰোতে উৎপাদন আৰু বিতৰনৰ ক্ষেত্ৰতো কৰিব লগিব। সেই ফালৰ পৰা যদি কৰিব পৰা নাই তেন্তে আমি এই ক্ষেত্ৰত আগবাঢ়িব পৰা নই।

অসমত ২৫ হাজাৰ গাও আছে। এজনকৈ প্ৰত্যেক গাওতে নিবনুৱা ধৰিলেও ২৫ হজাৰ নিবনুৱা হয়। গাপকুৰটো কথাই নকও, কাৰণ গাভৰুবোৰ state employment exchange লৈ নাযায়। চৰকাৰে নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ অথে বহুতো কৰিছে বুলিকয়। আজিও মই কব পাৰো প্ৰত্যেকখানা গাৱতো কমপক্ষেও ১০ জনকৈ নিবনুৱা ওলাব তেতিয়া হলেও ২৫০ হাজাৰ নিবনুৱা হয়। ডেকা সকলে মাহত দুবাৰহে কাগজ দেখিবলৈ পায় গতিকে চাৰপৈ এৰিদিছে, কত কি থাকে তাৰ খবৰেই নাপায়। যি গাৱত নিবনুৱা নাই তেনে গাওঁ আছেনে ? মই কও এখনো নাই। সকলো গাৱতে ১০ জনৰ ওপৰ নিবনুৱা আছে। দেখা যায়, দুখীয়া খাবলৈ নাইকীয়া মানুহক হিচাবেই নকৰে। যি cen us কৰিছে খাবলৈ আছেনে নাই সেইটো census নকৰে। ভৰি হাত নাইকীয়া মানুহ দেশভ ভৰি পৰিছে চৰকাৰে সেই বিলাকৰ একো ব্যৱস্থা কৰা নাই পানীচুকা গাওত এনে এঘৰ মানুহ নাই যাৰ খবলৈ আছে। তাত একো কামেই হোৱা নাই।

শেষত মই কও, ৫ বছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ টকা অহিব ক'ৰ পৰা ? আহা বছৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে দিব। স্বৰ্গীয়া বানচটো বন্ধ কৰিছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ক'ৰ পৰা দিব ধাৰ লাগি আছে, ৯০ কোটি টকা কিন্তু নিদিলে কিহব. ইকথা কোৱা নাই। ভাবিছে, নিদিলে direct ত কৰ লগাই আদায় কৰিব। কাৰণ direct বেলা সৰ্ব্বসাধাৰণে। পেট্ৰলত কিন্তু কৰ বহাব নালাগে, কাৰণ সেই খিনি ব্যৱহাৰ কৰে প্ৰাইভেট সকলে তাৰ উপৰি মন্ত্ৰী সকল আৰু অফিচাৰ সকলে ব্যৱহাৰ কৰে।

কেৰাচিন জ্বলায় দুখীয়া মানুহে তাত কৰ লগাইছে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে। গতিকে সাধাৰণ মানুহে কৰৰ হেচাত জৰ্জ্জৰিত হৈছে। চাহপাত ইফালে সিফালে কৰোতেও কৰ লগায়। বিত্ত-মন্ত্ৰীয়ে সিদিনা কৈছে "ৰৰৰকুৱা ডাঙৰীয়াই মোৰ ভাষণ পঢ়া নাই।'

আমগুৰি বাগানৰ পৰা চাহপাত নিলে লাগিল কৰ। সেই বিলাক জানো বিলাটৰ মানুহে ভৰিছে নে আমাৰ দুখীয়া মানুহে ভৰিছে ? নতুন বছৰত বোধ কৰো Betterment Tax লাগিব।

দেশ চলাবলৈ টকা লাগে। কেন্দ্ৰৰ পৰা টকা আনি আমাক দিছে আমাক ২০ কোটি টকা দিছে তাতেই সন্তুষ্ট হৈছে।

অসম এখন সীমান্ত দেশ-ৰাস্তা পদুলি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ টকা লাগে। আমাৰ দেশৰ পৰিস্থিতিলৈ লক্ষ কৰি কেন্দ্ৰই এনেয়ে টকা দিব লাগিছিল।

মই কৰ খুজিছো যে চৰকাৰে যি পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনা কৰিছে তাৰ পৰা জনসাধাৰণৰ একো লাভ হোৱা নাই। ৩য় পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ বাবে যি টকাৰ কথা কৈছে সেই টকা কৰ পৰা আহিব ? চৰকাৰে কৈছে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে দিব। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে চৰকাৰী চাকৰিয়ালৰ মৰগীয়া বানচ বঢ়ায় দিছে। তাৰোপৰি চাৰিউফালে ভাৰত চৰকাৰৰ ধাৰ আছে আৰু সেই ধাৰৰ টকাকে পৰিশোধ কৰিব পৰা নাই। ভাৰত চৰকাৰেনো কৰ পৰা দিব। যদি নিদিয়ে তেনেহলে নতুন কৰ লগাব যেনেকৈ পেট্ৰোল আৰু ডিজেলত কৰ লগাবলৈ মনস্থ কৰিছে। পিচে এই কৰনো দিব কোনে ? বেচি ভাগ মটৰ চৰকাৰী বিষয়াবোৰেই চলায়। গতিকে তেওঁলোকে নিদিবই। বাকী প্ৰাইভে মানুহে যি কেইখন গাড়ী চলায় সেই কেখনৰ পৰাহে অলপ অচৰপ কৰৰ ধন পাব। সিফালে ভাৰত চৰকাৰে টিপ টিপকৈ জলা কেৰচিন তেলৰ চাকি কেইটাৰ ওপৰতো কৰ লগাইছে। দুখীয়া ৰাইজ আৰু তৰিব নোৱাৰা হৈছে। চাৰিউফালে কৰ আৰু কৰ, দিয়াহে দিয়া। আৰোপৰি দুটামান চাহপাত এমাইল বাট নিলেও বাটতে ধৰি কৰ আদায় কৰিব। সিদিনা বিত্তমন্ত্ৰীয়ে কৈছে যে ৰবৰকৰাই বিলখন পঢ়াই নাই। ইফালে মাটিৰ খাজনা বঢ়াইছে বালি মাটিকে দ মাটি বুলি লিখি দিছে আৰু অলপ দ মাটিক দ আলতিয়া লিখে। আমাৰ এবিঘা মাটিৰ আয় হয় প্ৰায় কুৰি টকা আৰু খাজনা লয় চাৰি অনা ; কিন্তু চাহ বাগিছাৰ এবিঘাৰ আয় প্ৰায় দহ গুণ হয় অথচ খাজনা লয় কম। গতিকে আমাৰ মানুহ কেনেকৈ সুখত থাকিব পাৰে।

চৰকাৰে কৈছে যে দেশখন সমৃদ্ধিশালী কৰিবৰ নিমিত্তেই পাঁচ বছৰীয়া আচনি লোৱা হৈছে। ১ম পাঁচ বছৰীয়া আচনিত আমাৰ একো নহলেই, ২য় পাঁচ বছৰীয়া আচনিৰ বাবে যি টকা দিছিল তাকো খৰচ কৰিব নোৱাৰিলে। অসম হৈছে সীমা জৰলগীয়া দেশ। ইয়াত যাতায়ত আৰু যোগাযোগৰ বৰ অসুবিধা। সেই বোৰৰ উন্নতিৰ বাবে চেষ্টা কৰিছে যদিও ফলৱতী হব পৰা নাই। কাৰণ ৰাইজৰ সহযোগ নাই আৰু ৰাইজৰ সহযোগ পাবলৈ চৰকাৰৰ ফালৰ পৰাও বিশেষ আগ্ৰহ দেখা নেযায়। আজি জনসাধাৰণৰ অনুৰাগ নোহোৱা হৈছে ; কাৰণ কংগ্ৰেছী সকলে বাকী ৰাইজক খোলা অন্তৰেৰে আহবান কৰা নাই। বৰ্ত্তমান চৰকাৰে কিছুমান নতুন বিভাগ খুলিছে নিজৰ মানুহক কাম দিবৰ বাবে। কাম থাকক নেথাকক অফিচাৰ নিযুক্ত কৰিছে। অফিচাৰৰ সংখ্যা বহুত বেচি হৈছে, কমাব লাগে। আজি কালি এনে এটা অফিচ নাই যত অন্যায় আৰু দূৰ্নীতি নাই। কাগজ এখন ইফাল সিফাল কৰিলেই ঘোচ লাগে। ৰাইজৰ পিচৰ কথা কোনেও চিন্তা নকৰে। ১৯৪২ চনৰ আগত দেশৰ লোকসকলে দেশৰ কাৰণে চিন্তা কৰিছিল আৰু সকল কামতে ৰাইজৰ সহযোগীতা পাইছিল। বৰ্ত্তমান নেতা সকলে সেই আদৰ্শ পাহৰি গৈছে। দুটা এটা বিষয়ত যেনে কৃষিবিভাগৰ ক্ষুদ্ৰ জলসিঞ্চনৰ কাম বোৰত ৰাইজৰ লগত আলোচনা কৰিছিল কাৰণে ভাল হৈছে আৰু ধানৰ উৎপাদন বেচি হৈছে। এনেবোৰ কামত সহায় পাবৰ কাৰণেই ৰাজধানী ভৈয়ামত লাগে। পিচে ৰাজধানী জাৰ কালি তাত আৰু গৰম কালি ইয়াত এইটো ঠিক নহয়। যদি নিয়ে একেবাৰেই নিব লাগে।

এনেকুৱা একোজন চৰকাৰী কৰ্ম্মচাৰী নাই যি দূৰ্নীতিত লিপ্ত নাই। সাধাৰণ কাগজ এখন বাহিৰ কৰিবলৈ বিৰাট এটা সমস্যা। কাগজ কেতিয়াও উলিয়াই নিদিয়ে। আজিৰ বজাৰত C.I. Sheet নাই ; চেনী নাই। জনসাধাৰণে বেচি দাম নিদিলে এই বিলাক পাবলৈ সমৰ্থ নহয়। দেখা যায়, দেশত চেনী নাই যে অথচ অজস্ৰ টকা লোকচান দি, আমেৰিকা আদিলৈ চেনী ৰপ্তানি কৰিছে। তাৰ ফলত দূৰ্নীতি দেশত বেচি হৈছে কলাবজাৰৰ প্ৰকোপ বৃদ্ধি হৈছে। কাযেই এইটো প্ৰমাণিত হৈছে যে দেশত যিবিলাক মানুহ সাত্বিক অথবা ন্যায়বান তেওঁলোকৰ টিকা টান হৈছে। এইদৰেই আমাৰ ৰাজ্যখন অন্যায় অবিচাৰ দূৰ্নীতিৰ মাজেদি ধ্বংসৰ ফালে আগবাঢ়ি গৈছে। আজি জিনিচ পত্ৰৰ দাম বাঢ়িছে ; মানুহৰ জীৱনৰ দাম বঢ়া নাই। ৰাষ্টা ঘাটৰ উন্নতিত জোৰ চলিছে মানুহৰ জীৱনৰ উন্নতি হোৱা নাই। আজি মানুহৰ জীৱনত শান্তি নাই ; টকা পয়চা নাই। অৰ্থনৈতিক দূৰাৱস্থাই সামৰি লৈছে ; অধঃপতনৰ অভিমুখে সকলোক টানি লৈ গৈছে।

Dr. RAM PRASAD CHOUBEY (Lakhipur): Mr. Speaker, Sir, I offer my sincere thanks to the Finance Minister for his thoughtful Budget speech and as my suggestion and observations I would like to point it out that generally we the members suggest and put the essential demands of constitutnencies in the Budget speech and possible attempts are also being made by the concerned dopartment of the Government.

But I, with utter disappointment have been compelled to mention it here that in spite of crying to the Government since 1952 *i. e.* during the last 10 years, nothing has been done nor any initialive has been taken to rehabilitate those 10 thousands of tea labourers in the district of Cochar, who were retrenched all on a sudden in the year 1952 and who are the 4th or 5th Generation of their forefathers. Their forefurthers were recruited from various provinces of India and cleaned the jungle and made the district productive, prosperous and industrially rich.

To day there is no scope for them to have any rehabilitaiion loan from the Government. Of course INTUC has filed their casəs in the Court but this is quite separate question, than rehabilitation, Whatsoever may be the result of their cases in connection with their compensation—but they must be rehabilitated on the earth and in India—not in the sky or in any other country than India.

Another important factor has also created a serious problem and we find no work now, how the attention of the Government to be drawn. It is well known to every body that the tea labourers of Cachar are setled labour and hence their number has been increased beyond the capacity of the gardens to employ them. But it has been proved clearly that the Cachar's soil is not unfit for tea plantation. Silcoori Tea Estate has shown an imrovement of production from 4 mds. per acre to 10 mds. within a very short time. Other gardens like Kumbhır, Coombegram, Chandighat, Acnochera, Kalline, Hatikhira and Longoi T. E. are the insances there. Another garthen *i.e.* Sonachara has broken the record of production in the country as a whole. But knowing these facts full well our Government has failed to pursue the owners or to press the Government of India to do something for these 100 years old bushes though it was strongly stressed by the Menon Commissian.

Thus this unemployed section of labourers have become alarming signal to the society, Government, Political concerns and the Management too. But though the suggestions have been made year after year for the last 10 years to introduce possible Cottage Industries in the Tea Gardens or to rehabilication them with those of the retrenched labourers or to pursue the employers for replantation etc. with necessary loan from the Government; but all in vain.

In this connection, Sir, I must admit that Labour Department has also been announcing about introducing some training-*cum*-production centres and taking over the mismanaged gardens by Government. But practically nothing has been done.

It has also been announced that the recruiment of labours labours from outside will be stopped and in the same manner and with same allowances etc. local labours would be given chances, but practically nothing has been done uptil now.

Under the circumstances, I don't think it necessary to re-suggest or to re-terate the same thing but would only remaind the concerned Government to see if there is any thing to do immediately in conneetion with rehabilitation of the retrenched and unemployed labourers who have lost their faith in toto with an entirely unfortunate reaction in the district and that nothing is left for us to console them. So, I must not fail mention that Cachar is at a boiling point.

Sir, the Anchalik Panchayats of my conitituency have submitted their essential demands of some roads to me, which I have handed over to Sri G. S. Ray, M. L. A., the member from Cachar in the State Road Advisory Board, and hope that the Government will be pleased enough to fulfil the desire of the people by taksng initiative at an earliest possible opportunity.

With these few words, Sir, I thank you.

Shri BIRENDA KUMAR DAS [Patacarkuchi (Reserved for Scheduled Castes)] : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই, এই সদনত যিখন বাজেট দাঙি ধৰিছে সেইখন ৰাজ্যৰ দুখীয়াৰ শ্ৰেণীটোৰ বাজেট নহয়; এই বাজেট মহাজনী বাজেট আৰু ন্যষ্ট স্বাৰ্থ জড়িত থকা পুঁজি পতি সকলৰ বাজেট। এই বাজেটত দুখীয়া জন সাধাৰণৰ জীৱনৰ মানদণ্ড উন্নয়নৰ কোনো পৰিকল্পনা নাই। দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পিচত, শোষিত আৰু নিষ্পেষিত জনসাধাৰণে ভাবিছিল দুবেলা দুমুঠি খাবলৈ পাব। কিন্তু দেশ স্বাধীন হোৱাৰ আজি ১৩ বছৰ অতিবাহিত হল আৰু ইতি মধ্যে দুটা পাচ বচৰীয়া পৰীকল্পনাৰ কাম পাৰ হৈ গল—দুখীয়া দৰীদ্ৰ জনসাধাৰৰণ জীৱনৰ কোনো পৰিবৰ্ত্তণ নহল। আমাৰদেশত যিবিলাক দৰীদ্ৰ জনসাধাৰন আছে, তেওঁলোকৰ উন্নতিৰ কাৰণে কোনো প্ৰকাৰৰ আচল ব্যৱস্থা কৰা হোৱা নাই। দেশৰ মেৰুদণ্ড স্বৰূপ দেশৰ কৃষক শ্ৰেণীটো আৰু এই শ্ৰেণীটোৰ উন্নতি নহলে সমাজতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিষ্ঠা হব নোৱাৰে। আজি এই কৃষক শ্ৰেণীটোৰ অতি শোকলগা অৱস্থা, তেওঁলোক শোষিত আৰু নিষ্পেষিত। এওঁলোকৰ ওপৰত মাটিৰ খাজনাৰ হাৰ বৃদ্ধি হৈছে আৰু বিভিন্ন কৰকাটলৰ হেঁচা কেওঁলোকৰ ওপৰত পৰিছে আৰু আনহাতে কৃষকৰ কৃষি উৎপাদম বৃদ্ধিৰ কাৰণে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা কোনো ৰকম কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা লোৱা আমি আজিলৈকে দেখা নাই। এই শ্ৰেণীটোৰে কোনো ৰকম সা-সুবিধা পোৱা নাই আৰু আজি তেওঁলোক অতিকৈ দুখীয়া।

কৃষক শ্ৰেণীটোৰ জীৱনৰ প্ৰধান আহিলা হৈছে তেওঁলোকৰ উৎপাদিত ধান আৰু এই ধানৰ ওপৰতো তাৰ মূল্য নিয়ন্ত্ৰণ কৰিদিছে চৰকাৰে। ৰাজ্যিক ব্যৱসায় (State Trading) কৰা হৈছে। ইয়াৰ ফলত কৃষকে ধানৰ মূল্য কম পাইছে আৰু আনহাতে যিবিলাক দৈনন্দিন জিৱনৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী সেইবিলাকৰ দাম দিনক দিনে চৰি গৈছে আৰু বহুত বেপাৰী আৰু মহাজনে এইবিলাকৰ দাম বঢ়াই নিছে ; ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা কোনো ব্যৱস্থা লোৱা নাই। দেখাযায় যে কৃষক শ্ৰেণীটো দিনক-দিনে দুখীয়া হৈ গৈছে আৰু ধনী শ্ৰেণীটো দিনকদিনে বেচি ধনী হবলৈ সুবিধা পাইছে।

Shri RAMNATH SARMA (Lumding): On a point of information Sir, are we to sit for more time ?

Mr. SPEAKET: Five minutes move.

Shri BIRENDRA KUMAR DAS [Patharkandi (Reserved for Scheduled Castes)]: ধানৰ মাৰ্কেটিং চচাইটি বিলাকক 'মনপলি' দিছেবুলি ভাবো। এই ৰাজিক ব্যৱসায় কলৱত হোৱাৰ ফলত বিশেষকৈ কৃষক সম্পদায়টোৰ ক্ষতি সাধন হৈছে আৰু চোৰাং কাৰবাৰ আৰু দূৰ্নীতি বৃদ্ধি পাইছে। এই ক্ষেত্ৰত যিবিলাক যোগান বিভাগৰ Inspector অথবা সমবায় বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আছে তেওঁলোকৰ দূনীতিত লিপ্ত। গতিকে মাৰ্কেটিং চচাইটি বিলাকৰ পৰা বাইজৰ অশেষ অনিষ্ট হৈছে আৰু এইবিলাক অনতি পলমে উঠাই দিবলাগে ; নহলে দৰীদ্ৰ জনসাধাৰণৰ নিস্তাৰ নাই।

আজি আমাৰ দেশৰ চাৰিও ফালে দুৰ্নীতিয়ে আগুৰি ধৰিছে। চৰকাৰ পুলিচ একচাইজ বা যেই কোনো বিভাগতে দুৰ্নীতি দেখিবলৈ পোৱা যায়। এই দুৰ্নীতি দূৰ কৰিব নোৱাৰিলে দেশৰ কল্যান কেতিয়াও হব নোৱাৰে। ঠিক তেনেধৰণে আমাৰ দেশত নিবনুৱা সমস্যাইও দেখা দিছে। তাৰ কাৰণে চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা কোনো পৰিকল্পনা হোৱা নাই। এই সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ হলে আমাৰ দেসত টেকনিকেল শিল্পত জোৰ দিব লাগিব। আৰু তিনি শ টকা দৰমহালৈকে চাকৰী অসমীয়াত বাহিৰে আনক দিব নালাগে।

তাৰ পাচত আৰু এটা কথা কব খোজো যে আমাৰ বিত্তমন্ত্ৰী মহোদয়ে গোৰেশ্বৰৰ ঘটনাৰ কাৰণে জনজাতি সকলক দোষাৰোপ কৰিছে তাৰ বাবে জনজাতি সকলে বৰ দুখ পাইছে। মই আজিও মন্ত্ৰীমহোদয়ক অনুৰোধ জনাও তেখেতে যেন সেই উক্তি উঠাই লয়। তেখেতে কংগ্ৰেছৰ প্ৰস্তাৱ ভাষা আন্দোলনৰ ক্ষেত্ৰত জগৰিয়া কৰিছে কিন্তু সেই আন্দোলনৰ কাৰণে জগৰিয়া চিফ মিনিষ্টাৰ আৰু আই, জি, পি। আই, জি, পিৰ বিষয়ে আমি যেতিয়া চিফ মিনিষ্টাৰক কৈছিলো তেখেতে তেতিয়া I. G. P. ক defend কৰিছিল। সেই I. G. P. অসমৰ আয়ুব খাঁ হৈ পৰিছিল।

Mr SPEAKER: আমাৰ লগত বন্ধুত্ব থকা এখন ৰাষ্ট্ৰৰ সম্বন্ধে আলোচনা হোৱা উচিত নহয়। এই কথা মই আগতেও কৈছিলো এতিয়াও কৈছো যে যিবিলাক দেশ আমাৰ সৈতে বন্ধুত্ব সুত্ৰত আবদ্ধ সেইবিলাক দেশৰ ওপৰত অবাঞ্চনীয় কথা কোৱা উচিত নহয়।

Shri BIRENDRA KUMAR DAS [Patacharkuchi (Reserved for Scheduled Castes)]: চাৰ মই সেই উদ্দেশ্যে কোৱা নাই। আই, জি, পি, ক গান্ধীৰ খুৱাই সাপ পোহদি ৰাখিছিল আৰু তাৰ পৰিনাম তেওঁ অসমক দংশন কৰিগল। তেনে ধৰণৰ সাপ আৰু থাকিব পাৰে তাৰে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Adjournment

The Assembly was then adjourned then till 10 A. M or Tuesday, the 14th March, 1961.

R. N. BARUA,

Secretary, Legislative Assembly,
Assam.

AGP (LA) 291/61—225—20-7-61.